

ትንቢተ አሞጽ

አስተዋፅኦ

መግቢያ (1፡1-2)

I. የተለያዩ መንግሥታትን የሚያመለክቱ ስምንት የፍርድ ንግሮች (1፡3-2፡16)

- (ሀ) ደማስቆ (አራም) (1፡3-5)
- (ለ) ጋዛ (ፍስልጥኤም) (1፡6-8)
- (ሐ) ጢሮስ (ፊንቄ) (1፡9-10)
- (መ) ኤዶም (1፡11-12)
- (ሠ) አሞን (1፡13-15)
- (ረ) ሞዓብ (2፡1-3)
- (ሰ) ይሁዳ (2፡4-5)
- (ሸ) እስራኤል (2፡6-16)

II. እስራኤልን በሚመለከት የተነገሩ ሦስት ትንቢታዊ መልእክቶች (3፡1-6፡14)

- (ሀ) በእስራኤል ላይ ፍርድ እንደሚመጣ ጎጢአትዋ ያረጋግጣል (3፡1-15)
- (ለ) በየደረጃው የእስራኤል መበላሸት (4፡1-13)
- (ሐ) በእስራኤል ላይ የሚመጣ ትክክለኛ ፍርድ ጥፋትና ስደት መሆኑ (5፡1-6፡14)
 - 1. በእስራኤል ላይ የተደረደረ መብረ (5፡1-3)
 - 2. እስራኤል እግዚአብሔርን ለመፈለግ ፈቃደኛ አለመሆኗ (5፡4-17)
 - 3. እስራኤል ሃይማኖቷን አጣማ መሆኗ (5፡18-27)
 - 4. በእስራኤል ላይ የሚፈጸመው ቅጣትና የሚሰማው ወዮታ (6፡1-14)

III. በጎጢአት ምክንያት ስለሚመጣው ቅጣት የሚገልጹ አምስት ራእዮች (7፡1-9፡10)

- (ሀ) አሟጦ የሚበላው አንሰጣ (7፡1-3)
- (ለ) ምንም ሳያስቀር የሚበላው እሳት (7፡4-6)
- (ሐ) የቱንቢው ራእይ (7፡7-9)
- (መ) ንዑስ ታሪካዊ ድርጊት፣ አሜሪያስና በእርሱ ላይ የደረሰው ቅጣት (7፡10-17)
- (ሠ) የጉመራ ፍሬ የሞላበት ቅርጫት (8፡1-14)
- (ረ) እግዚአብሔር እንደሚፈርድ የሚያሳይ (9፡1-10) — ራእይ መደምደሚያ፡- የወደፊት የእስራኤል መመለስና መታደስ (9፡11-15)

ጸሐፊ፣ አሞጽ

ዋና ሐሳብ፣ ፍትሕ፣ ጽድቅና በጎጢአት ምክንያት ከመለኮት የሚመጣ ቀጣት

የተጻፈበት ጊዜ፣ 760—755 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

አሞጽ በስምንተኛው ምዕት ዓመት ዓ.ቅ.ክ. የነበረ ነቢይ ሲሆን፣ ይህም ጊዜ ኢሳይያስና ሚካያስ በይሁዳ፣ ዮናስና ሆሴዕ በእስራኤል የነበሩበት ጊዜ ነው። አሞጽ በ1፡1 ላይ ስለ ራሱ አራት ዋና ዋና ነገሮችን ይገልጻል፡ (1) እረኛና “የባሉጥ ፍሬ ለቃሚ” እንደ ነበር (7፡14 ይመ) ይናገራል፤ ነዋሪነቱም ከኢየሩሳሌም በስተ ደቡብ ዐሥራ ዘጠኝ ኪሎ ሜትር ያህል ርቃ በምትገኝ ቴቁሔ በምትባል የይሁዳ መንደር ነበር። (2) አሞጽ የሰሜኑን መንግሥት እስራኤልን በሚመለከት መልእክት መጣለት፤ ማለትም ትንቢታዊ ራእይ እየ (ከ7፡1፡4፡7፡8፡1-2፡9፡1 ጋር ያነጻጽሩ)። አሞጽ በነቢይነቱ የጉላ ስፍራ ያልነበረው ተራ ሰው ቢሆንም፣ ዐመፀኛዪቱን እስራኤል በሚመለከት፣ እግዚአብሔር ትንቢታዊ ሽክምና አገልግሎት ሰጥቶት ነበር (ከ7፡14-15 ጋር ያነጻጽሩ)። የሰው ትርጉም፣ “ሽክም የተጫነበት” ወይም “ሽክም ተሸካሚ” ማለት ነው። (3) አሞጽ እስራኤልን ያገለገለው፣ ያዘያን የይሁዳ ንጉሥ፣ ዳግማዊ ኢዮርብዓም ደግሞ የእስራኤል ንጉሥ በነበሩበት ጊዜ ነው። እነዚህ ሁለት ነገሥታት የገዙበት ተመሳሳይ ጊዜ ከ767—753 ዓ.ቅ.ክ. ነው። ምናልባት የአሞጽ ያገልግሎት ዘመን

ከ760—755 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም። (4) አሞጽ “ከመሬት መንቀጥቀጥ” በፊት ባሉት ሁለት ዓመታት ትንቢት ተናግሮአል። ዋና ከተማዋን ሰማርያን ጨምሮ በዚህ ጊዜ በእስራኤል ውስጥ በተለያዩ ስፍራዎች ከባድ ጉዳት ያደረሰው የመሬት መንቀጥቀጥ መከሰቱን በተመለከተ የሥነ ቅርስ ተመራማሪዎች ማረጋገጫ አግኝተዋል። ዘካርያስም ከሁለት መቶ ዓመት በላይ በኋላ ስለዚህ የመሬት መንቀጥቀጥ በማንኛውም (ዘካ 14፡5)፣ እጅግ ከባድ የመሬት መንቀጥቀጥ እንደ ነበር ገልጸዋል። አሞጽ ይህን ነገር ማውሳቱ ከእስራኤል ጋር ለተያያዘው ትንቢታዊ መልእክቱና አገልግሎቱ በማረጋገጫነት እንዳየው የመለከታል (ከ9፡1 ጋር ያነጻጽሩ)።

በስምንተኛው ምዕት ዓመት ዓ.ቅ.ክ. አጋማሽ ላይ አሞጽ የሰሜኑን መንግሥት በመሚለከት ትንቢት በተናገረበት ጊዜ ከውጭ ሲታይ መንግሥቱ በግዛት መሰፋፋት፣ በፖለቲካ ሰላምና በብሔራዊ ብልጽግና ረገድ ከፍተኛ ደረጃ ላይ የደረሰበት ወቅት ነበር። ከውስጥ ሲታይ ግን የበሰበሰ ነበር። ግብዝነትና ጣዖትን ከማምለክ ጋር የተሳሰረ ሃይማኖት የገነነበት፣ የራስን ፍላጎት ለማርካት ህብረተሰቡ ከሚገባ በላይ አባካኝነት የታየበት፣ ኢግብረገባዊነት የተሰፋፋበት፣ ፍትሕ የጠፋበትና ድኾችን መጨቁን የተለመደበት ሁኔታ ነበር። አሞጽ የእግዚአብሔርን ጥሪ በመታዘዝ፣ የዳግማዊ ኢየሱርብዓም መኖሪያ ወደ ሆነችው ብዙ አምላኪዎች ወደሚኖሩባትና የሃይማኖት ማእከል ወደ ሆነችው ቤቴል ሄደ። በዚያም ያሉት ሕዝብ እግዚአብሔር የተናገረውን ነገር ባለመስማታቸው ፍትሕ፣ ጽድቅና ለጎጢአታቸው መለኮታዊ ቅጣት የያዘውን መልእክቱን አሞጽ በድፍረት ተናገረ።

ዐላማ

የእስራኤል ብልጽግና እጅግ እንድትበላሽ ከማድረግ በስተቀር ሌላ ጠቀሜታ አልነበረውም። እግዚአብሔር በምሕረት ዐይን ተመልክቶአቸው፣ “ንስሐ ግብ፣ ያለዚያ ትጠፋላችሁ” የሚለውን መልእክት እንዲናገር፣ አሞጽን ወደ ቤቴል በላከው ጊዜ ሕዝቡ ግን ነቢዩን ከከተማው አባረሩት። ዳግመኛም በዚያ ትንቢት እንዳይናገር እዘዙት (የነጻ ሰዎች ለየናስ መልእክት ከሰጡት ምላሽ ጋር ያነጻጽሩ)። ከዚህ በኋላ አሞጽ ወዲያው በይሁዳ ወደሚገኘው ቤቴ ተመልሶ መልእክቱን በመጻፍ ላይ ትኩረት ሳያደርግ አልቀረም። ይህን ሲያደርግ ዐላማው የሚከተለው ነው፡ (1) ማስጠንቀቂያ ያዘለውን ትንቢታዊ መልእክቱን አንድ ቅጂ ለንጉሥ ዳግማዊ ኢየሱርብዓም ለመስጠት፣ (2) ሕዝቡ ጣዖትን ከማምለክ፣ ከኢግብረገባዊነትና ፍትሕን ከማጓደል ተመልሰው ንስሐ ካልገቡ በስተቀር፣ በእስራኤልና በዙሪያዋ ባሉት አገሮች ላይ የእግዚአብሔር ፍርድ በደጅ መሆኑን እርግጠኛ እንደ ሆነ የሚያሳስበውን መልእክት በእስራኤልና በይሁዳ ላይ በሰፋት ለማሠራጨት በእስራኤል ላይ የደረሰው ጥፋት የተፈጸመው ከሦስት ዐሥርተ ዓመተ በኋላ ነው።

ቅኝት

በመሠረቱ መጽሐፉ በሦስት ዋና ክፍሎች የተከፈለ ነው፡ (1) በክፍል አንድ ውስጥ (1፡3—2፡16) አሞጽ በመጀመሪያ የፍርድ መልእክቱን የሚናገረው በእስራኤልና በይሁዳ ዙሪያ ላሉት ሰባት አገሮች ነው። እግዚአብሔር በአሕዛብ ላይ የሚያመጣውን ፍርድ በመጥቀስ (1፡3—2፡5)፣ አሞጽ በመጀመሪያ እስራኤልን ደስ አሰኝቶ በፍርዱ እንዲሰማው ካደረገ በኋላ፣ የእስራኤልን ኅጢአትና እግዚአብሔር በእርሷም ላይ የሚያመጣውን ፍርድ አጉልቶ ይገልጻል (2፡6—16)። ይህ ክፍል ብሔራዊ ጥፋትንና ስደትን የሚያስከትለው ፍርድ በሚመለከት የመጽሐፉ መልእክት ስሜት ምን እንደ ሆነ ለይቶ ይገልጻል።

(2) በሁለተኛው ክፍል (3፡1—6፡14) ላይ ሦስት ጠንካራ መልእክቶች ተጽፈዋል፤ እያንዳንዳቸውም፣ “ይህን ቃል ስሙ” (3፡1፣ 4፡1፣ 5፡1) የሚል ትኩረትን የሚሰብ ሐረግ ይዘዋል። በመጀመሪያው መልእክት እግዚአብሔር ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸውና ልዩ መብት ያላቸው ሕዝብ እንደመሆናቸው መጠን፣ “ከምድር ወገን ሁሉ እናንተን ብቻ መረጥ ሁ፣ ስለዚህ ስለ ሠራችሁት ኅጢአት ሁሉ እኔ እቀጣችኋለሁ” (3፡2) በማለት እግዚአብሔር እስራኤልን ይከላል። ሁለተኛው መልእክት የሚጀምረው በሰማርያ ሰላላት ስለ እስራኤል ባለጸጋ ሴቶች ፈንዳህ ብሎ በመናገር ነው፡ “እናንተ በሰማርያ ተራራ የምትኖሩ የባሳን ላሞች፣ ድኾችን የምትጨቁኑና ችግረኞችን የምታስጨንቁ፣ ባሎቻችሁንም ጃመጠጥ አቅርቦልንቃ የምትሉ” (4፡1)። የእግዚአብሔር ትክክለኛ ፍርድ በእነርሱ ላይ በመድረስ በመገጠቆና በዓሣ መንጠቆ ተይዘው ወደ ምርኮ እንደሚሄዱ አሞጽ ትንቢት ይናገራል (4፡2—3)። ለአጭብርባሪ ነጋዴዎች፣ ለብልሹ ገዢዎች፣ ለአድርባይ ጠበቆችና ዳኞች፣ ለሚያመቻምቹ ካህናትና ነቢዮች አሞጽ በመልእክቱ ውስጥ ተመሳሳይ ቃላትን ተጠቅሞአል።

ሦስተኛው መልእክት (ምዕ 5—6) የእስራኤልን አስጸያፊ በደሎች ይዘረዝራል፡ አሞጽ ንስሐ እንዲገቡ ለሕዝቡ ጥሪ በማድረግ፤ «በጽዮን ተዘልላችሁ የምትቀመጡ ... ወዮላችሁ!» (6፡1) ይላል፡ በኃሊኦታቸውም ምክንያት ታላቅ ጥፋትና ቅጣት እየመጣ ነበር።

(3) በመጨረሻው ዋና ክፍል (7፡1—9፡10) የእግዚአብሔር ፍርድ እየቀረበ እንደ ሆነ የሚገልጹ አምስት የአሞጽ ትንቢታዊ ራእዮች ተጽፈዋል። አራተኛው ራእይ፤ እስራኤልን የጉመራ የበጋ ፍሬ እንደሞላበት ቅርጫት አድርጎ በሥዕላዊ ሁኔታ ይገልጻል፤ ወዲያውም በእግዚአብሔር የፍርድ እሳት እንደ በሰበሰበ ፍሬ ሆኖ ይታያል (8፡1-14)። የመጨረሻው ራእይ እግዚአብሔር የሰማርያን ዋና ከተማንና የዘቀጠውን መንግሥት ለማጥፋት ተዘጋጅቶ በመሠዊያው አጠገብ እንደ ቆመ ያሳያል (9፡1-10)። የመጽሐፉ መልእክት የሚጠቃለለው፤ በሕይወት ለሚኖረው ትሩፍ ወደፊት የመታደስ ጊዜ እንደሚሆን አጭር ነገር ግን ጉልሕ የሆነ ተስፋ በመስጠት ነው (9፡11-15)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ አሞጽን ልዩ የሚያደርጉት ስድስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፡ (1) የእግዚአብሔርን ባሕርይ መሠረት በማድረግ በይበልጥ ስለ ፍትሕና ስለ ጽድቅ ትንቢታዊ ጨክት የሚያሰማ ነው። እስራኤል ታማኝ ሆና ባለመገኘትዋ ሆሴዕ ብዙ የተንገላታ ሲሆን፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የወሰነውን የፍትሕና የጽድቅ መለኪያ እስራኤል በመጣበዋ ደግሞ አሞጽን እጅግ ተቈጣ። (2) በየዕለቱ ኑሮ ውስጥ የጽድቅ ባሕርይ የማይታይበት ሃይማኖት በእግዚአብሔር ዘንድ ምንኛ አስጸያፊ እንደ ሆነ በሚገባ ይገልጻል። (3) ጠንከር ባለ ሁኔታና ፊት ለፊት በሆነ መልክ መጋፈጥ የሚታይበት ነው፡ አሞጽ ከካህኑ አሜስያስ ጋር ያደረገው ፍጥጫ (7፡10-17) በዕብራውያን ትንቢት ውስጥ ዐይነተኛ ትዕይንት ነው። (4) በመጽሐፉ ላይ የሚታየው ቀጥ ያለና ጠንካራ የሆነው የአጻጻፍ ስልት፤ ነቢዩ ለእግዚአብሔርና እግዚአብሔር በኪዳን ሕዝብ ላይ ላስቀመጠው ጻድቅ መለኪያው ነቢዩ ያለውን ብርቱና የማያወላውል ታማኝነቱን ይገልጻል። (5) ሥልጠናን አግኝቶ የአንድ ሙያ ባለቤት መሆን ትልቅ ቦታ በሚሰጥበት ዘመን፤ ፈሪህ እግዚአብሔር ያላቸው ሰዎች በጊዜው የነበረውን ሥርዐት የሚያሟላ የአገልግሎት ማስረጃ ባይኖራቸውም፤ እግዚአብሔር የጭንጌሉን መልእክት ያውጃ ዘንድ ሊጠቀምባቸው እንደሚፈቅድና ዝግጁም እንደ ሆነ ያሳያል። (6) በመጽሐፉ ውስጥ ብዙ የታወቁ ክፍሎች አሉ፡ ከእነዚህ ውስጥ ጥቂቶቹ 3፡3-7፣ 4፡6-12፣ 5፡14-15-21-24፣ 6፡1፣ 7፡8፣ 8፡11፣ 9፡13 ናቸው።

ትንቢተ አሞጽ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

የአሞጽ መልእክት ጌታ ኢየሱስ ባስተማረው ትምህርት ላይና በአዲስ ኪዳን ውስጥ በያዕቆብ መጽሐፍ ላይ ይበልጥ ግልጽ ሆኖ ቀርቦአል። ጌታ ኢየሱስና ያዕቆብ ሁለቱም የአሞጽን መልእክት ተግባራዊ በማድረግ፤ ለእግዚአብሔር የሚቀርብ እውነተኛ አምልኮ የተለመደ ሃይማኖታዊ ሥርዐት መፈጸም ሳይሆን፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ፤ «መስማት» እና «ማድረግ» ማለትም ለሌላው ሰው ትክክለኛና መልካም ነገር በማድረግ መግለጽ ነው ብለዋል (ለምሳሌ ማቴ 7፡15-27፣ 23፣ ያዕ 2)። ደግሞም አሞጽና ያዕቆብ፤ «እውነተኛ እምነት በጎ ምግባር የማይለየው ነው» በሚለው መርሕ ላይ አጽንዖት ያደርጋሉ። በመጨረሻም የአሕዛብ ወደ ቤተ ክርስቲያን መጨመርን አስመልክቶ በኢየሩሳሌም በተደረገው ጉባኤ ላይ ያዕቆብ በአሞ 9፡11-12 ላይ ያለውን ሐሳብ ይጠቅሳል (ሐሥ 15፡16-18 ይመ)።

ትንቢተ አሞጽን ማንበብ

የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፤ ትንቢተ አሞጽ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በሁለት ቀን መነበብ ይኖርበታል፤ □ 1—4 □ 5—9

1 በቱቁሔ ከነበሩት አረኞች መካከል እንደ የሆነው አሞጽ፣ የገደን የይሁዳ ንጉሥ በነበረ ጊዜ እንዲሁም የዮሐንስ ልጅ ኢዮርብም የአስራኤል ንጉሥ በነበረ ጊዜ፤ ይኸውም የምድር መናወጥ ከመሆኑ ከሁለት ዓመት በፊት ስለ እስራኤል ያየውና የተናገረው ቃል ይህ ነው፤

እርሱም እንዲህ አለ፤
 “እግዚአብሔር ከጽዮን ድምፁን ከፍ አድርጎ ያስማል፤
 ከኢየሩሳሌምም ያንጐደጐዳል፤
 የአረኞች ማስማረያዎች ደርቀዋል፤
 የቀርሜሎስም ዐናት ጠውራጎአል።”

በእስራኤል ጐረቤቶች ላይ የተሰጠ ፍርድ

³እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “ስለሦስቱ የደማስቆ ንጢአት፣
 ይልቁንም ስለ አራቱ፣ ቍጣዬን
 አልመልሰም፤
 የብረት ጥርስ ባለው ማሃጃ፣
 ገለፃድን አሂዳለችና፤
⁴የወልደ አዲርን ምሽጎች እንዲበላ፣
 በአሣራ ቤት ላይ እሳት እስዳለሁ።
⁵የደማስቆን በርቶ እስባብራሉሁ፤
 በቤት ዓዲን በተርር የያዘውን፤
 በአዌን። ሸለቆ ያለውንም ንጉሥ
 እደመሰሳለሁ፤
 የሰርደም ሕዝብ ተማርኮ ወደ ቂር
 ይሂዳል”

ይላል እግዚአብሔር።

⁶እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “ስለ ሦስቱ የጊዛ ንጢአት፣
 ይልቁንም ስለ አራቱ፣ ቍጣዬን
 አልመልሰም፤
 ሕዝቡን ሁሉ ማርካ በመውሰድ፣
 ለኤደም ሽጣላችና።
⁷ምሽጎቿን እንዲበላ፣
 በጊዛ ቅጥሮች ላይ እሳት እስዳለሁ።
⁸በአስቀሎና በተርር የያዘውን፣
 የአሸዶድንም ንጉሥ”

1+1 2400+1442
 2271+421+231
 51 248526+231
 ሆላ1111 ዘሳ14+5
 1+2 መዝ29+31
 ኢ442+13
 ኤር12+4
 አሞ9+31
 ኢል3+16
 1+3
 ቀ6+9+11+13
 አሳ7+8 8+4
 17+1-3 አሞ2+6
 1+4 17719+17
 20+1 2576+24
 2778+7-15
 ኤር17+27
 49+23-27
 ሕዝ30+8
 1+5 15716+9
 ኢሳ7+16
 22+6 37+12
 ኤር49+27
 51+30 ዘሳ9+1
 1+6 ቀ3
 ዘሳ10+19 14+6
 1400+6+17
 አብ1+11
 ሰፎ2+4
 1+8 248526+6
 መዝ81+14
 ኢሳ34+8
 14+28 14+28
 32 ሕዝ25+16
 ሰፎ2+4-7

1+9 ቀ3
 1775+112
 9+11-14
 ኤር25+22
 ኢል3+4
 ማቱ11+21
 1+10 ኢሳ23+1
 18 34+8
 ኤር47+4
 ሕዝ26+2-4
 ዘሳ9+1-4
 1+11 ዘሳ20+14
 21 148528+17
 መዝ63+10
 83+6
 ሕዝ25+12-14

እደመሰሳለሁ፤ በፍልስጥኤም ካሉት የመጨረሻው ሰው እስኪሞት ድረስ፤ እጄን በአቃሮን ላይ እዘረጋለሁ፤”

ይላል ጌታ እግዚአብሔር።
⁹እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “ስለ ሦስቱ የጢርስ ንጢአት፣
 ይልቁንም ስለ አራቱ፣ ቍጣዬን
 አልመልሰም።
 የወንድማማችነትን ቃል ኪዳን
 በማፍረስ፤
 ሕዝቡን ሁሉ ማርካ ለኤደም ሽጣላችና።
¹⁰ምሽጎችን እንዲበላ፣
 በጢርስ ቅጥሮች ላይ እሳት
 እስዳለሁ።”

¹¹እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “ስለ ሦስቱ የኤደም ንጢአት፣
 ይልቁንም ስለ አራቱ፣ ቍጣዬን
 አልመልሰም፤
 ርገራጌን በመንፈግ፣
 ወንድሙን በሰይፍ አሳደታልና፤
 የቀጣውንም ነበልባል ሳይገድብ፣
 መጋቱን ሳያቋርጥ አውርዶበታልና፤
¹²የባሩሪን ምሽጎች እንዲበላ፣
 በቱማን ቅጥሮች ላይ እሳት
 እስዳለሁ።”

¹³እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “ስለ ሦስቱ የአሞን ንጢአት፣
 ይልቁንም ስለ አራቱ፣ ቍጣዬን
 አልመልሰም፤

1+11 ዘሳ1+5 1+12 ዘሳ36+11+15 ኢሳ34+5
 63+1-6 ኤር25+21 ሕዝ25+12-14 35+1-15
 አብ1+1 ሚል1+2-5 1+13 ዘሳ19+38 34+29
 2778+12 ሕዝ21+28 ሆላ13+16
 1+1 ስብራይሰሉ የአሰ ያለው ለኢየሐን ተለዋጭ ስም ሳይሆን አይቀርም።
 1+2 ወይም የአረኞች ሕዝን የሚሉ አሉ።
 1+5 ወይም ነዋሪዎች
 1+5 አዌን የቃሉ ትርጉም ከፋት አንደ ማለት ነው።
 1+8 ወይም ነዋሪዎች
 1+11 ወይም ሰይፍ ከእርሱ ጋር የተባሉትን አጠፉ

1+1 አሞጽ፤ አሞጽ በደቡብ መንግሥት በይሁዳ ይኖር የነበር ነቢይ ሲሆን መልእክቱ ግን የሰሜኑን መንግሥት እስራኤልን የሚመለከት ነበር። ይህ ሰው እግዚአብሔርን የሚፈራ ይሁን እንጂ ብዙ ታዋቂነት ያልነበረው፤ ኑሮውም በአረኝነትና የባለጥ ፍሬ በመልቀም ላይ የተመሠረተ ነበር (ከ7+14 ጋር ያነጻጽሩ)። የፍርድ መልእክቱን ለእስራኤል እንዲናገርና የመጨረሻም ማስጠንቀቂያ እንዲሰጣቸው፤ እግዚአብሔር ይህን ታማኝ ሰው ጠራው። አሞጽ ያገለገል የነበረው ምናልባት ከ760-750 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም። ምናልባት በዚህ ጊዜ ያገለገሉ የነበሩ ሌሎች ነቢያት የናስና ሆሶና ናቸው።

1+3—2+5 ስለ ሦስቱ ... ይልቁኝም ስለ አራቱ፤ አሞጽ የእስራኤል አጥራባች በሆኑ ሰባት አገሮች ላይ የፍርድ መልእክት በመናገር ይጀምራል፤ የይሁዳን ንጢአት ሳይቀር፤ የእያንዳንዱን አገር የተለየ ንጢአት ይዘረዝራል፤ ሁሉንም፤ “ስለ ሦስት ...

ይልቁኝም ስለ አራት” (ማለትም ስለ ብዙ ንጢአት በተለይም በግልጽ ስለ ታወቀው ስለ አንዱ) በሚለው የታወቀ አባባል ሥር ያስቀምጣል።

1+4 እሳት እስዳለሁ፤ ይህ ሐረግ በቀ፡ 7+10+12+14፡ 2+2፡5 ላይ የተጠቀሰ ሲሆን በወራሪ ሰራዊት አማካይነት በሚያጠፋ እሳት ስለሚገለጸው የእግዚአብሔር ፍርድ ይናገራል። ዋና ዋና ከተሞችም በእሳት ይወድማሉ።

1+6 ማርካ በመውሰድ፤ ከተዘረዘሩት ንጢአቶች ውስጥ አብዛኞቹ ሆኑ በጭካኔና በአረመኔነት የተፈጸሙ ንጢአቶች ናቸው (ቀ፡ 6+9+11+13)። እግዚአብሔር በተለይ በሌሎች ሰዎች ላይ በደል የመፈጸምን ንጢአት አጥብቆ ይጠላል፤ በእንደዚህ ዐይነቱ ከባድና ርገራጌ የጉደለው ድርጊት ላይ በጽኑ ይፈርዳል (ከሚ፡ 1+18-32 ጋር ያነጻጽሩ)። እግዚአብሔር ጭካኔ የተሞላበትን ነገር ማድረግን እንደሚጠላ በመግንዘብ፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለሌሎች ደግነት፤ ትክክለኛ ፍርድና ፍቅር ማሳየት ይጠበቅባቸዋል።

ድንበሩን ለማሰፋት፤
የገለጻድን ነፍሰ ጡር ሴቶች ሆድ
ቀድሞ አልና።

¹⁴በጦርነት ቀን በፊክሽን ውስጥ
በማሰብ ቀን በዐውሎ ነፋስ ውስጥ
ምሽትን እንዲበላ፤
በረባት ቅጥሮች ላይ እሳት
እስዳለሁ።

¹⁵ንጉሥም ከሽማምንቱ ጋር፤
በአንድነት ተማርኮ የሄዳል፤
ይላል እግዚአብሔር።

2 "ስለ ሦስቱ የሞግብ ኅጢአት፤
ይልቁንም ስለ አራቱ ቍጣዬን አልመ
ልሰም፤

የኤዶምን ንጉሥ ዐጥንት፤
ዐመድ እስኪሆን ድረስ
አቃጥሎአልና፤ ጥቂርዮትን ምሽትን
እንዲበላ፤

በሞግብ ላይ እሳት እስዳለሁ፤
ሞግብ በጦርነት ልፍኸትና በመለከት
ድምፅ መሐል፤

በታላቅ ሁካታ ውስጥ ይሞታል።
³ገዢን እደመሰሳለሁ፤
አለቆቿንም ሁሉ ከንጉሥ ጋር
እገድላለሁ፤"

ይላል እግዚአብሔር።
⁴እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
"ስለ ሦስቱ የይሁዳ ኅጢአት፤
ይልቁን ስለ አራቱ ቍጣዬን
አልመልሰም፤

የእግዚአብሔርን ሕግ ንቀዋል፤
ትእዛዜንም አልጠበቁምና፤
አባቶቻቸው በተከተሏቸው
አማልክት፤

በሐሰት" አማልክት በመመራት ስተዋልና።
⁵የኢየሩሳሌምን ምሽትን እንዲበላ፤
በይሁዳ ላይ እሳት እስዳለሁ።

በእስራኤል ላይ የተሰጠ ፍርድ
⁶እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
"ስለ ሦስቱ የእስራኤል ኅጢአት፤

1+14 ዘፃ3+11፤
ኢዮ39+25፤
ኢሳ30+30፤
ኤር23+19
1+15 ዘፃ20+1፤
ኤር25+21
ኤር49፤ 1፤
ሕዝ21+28-32፤
2+1 ኢሳ16+6፤
33+12
2+2 ኢሳ6+20፤
አዮ39፤ 25፤
ኤር48+24
2+3 መዝ2+10፤
ኢሳ15+1-9፤
16+1-14፤ 40+23
ኤር48+1፤
ሕዝ25+8-11፤
ሰፊ2+8-9
2+4 ዘፊ34+15፤
ዘፃ31+20፤
2፤ 717፤ 19፤
22+13፤ መዝ4+2፤
ኢሳ9+16፤
ኤር6+19፤
9+14፤ 16+12፤
ሕዝ20+24፤
ሆሴ12+2
2+5 2፤ 725+9፤
2ዘፃ36+19፤
አዮ3+11
ኤር17+27፤
ሆሴ8+14፤
2+6 ኢሳ3+3፤
አዮ1+3፤ 8+6

2+7 ዘሴ18+21፤
አዮ5+11-12፤
8+4
2+8 ዘፊ22+26፤
ዘፃ24+12-
13፤ ሆሴ7+14፤
አዮ4+1፤ 6+6፤
ሰፊ2+6
2+9 ዘፃ+13+32፤
21+23-26፤
ኢሳ10+12፤
2፤ 719+30፤
ኢዮ18+16፤
መዝ29+9፤
ኢሳ10+33፤
ሕዝ7+9

ይልቁንም ስለ አራቱ፤
ቍጣዬን አልመልሰም፤
ጻድቁን ስለ ጥራ ብር፤
ትግረኛውንም ስለ ጥንድ ሜማ
ይሸጡታልና።

ጥድቆችን ራስ፤ በምድር ትቢያ ላይ
ይረግጣሉ፤
ፍትሕንም ከቁቀኖች ይነጥቃሉ፤
አባትና ልጅ ከአንዲት ሴት ጋር
ይተኛሉ፤

እንዲሁም እያደረጉ ቅዱስ ሰሜን
የረከላሉ።
⁸በመያዣነት በተወሰደው ልብስ ላይ፤
በየመሠዊያው ሥር ይተኛሉ፤
በአምላካቸው ቤት፤

በመቀጣነት የተወሰደውን የወይን
ጠጅ ይጠጣሉ።
⁹ቁመቱ እንደ ዝግግ፤
ጥንካሬውም እንደ ባለጥ ዛፍ የነበረ
ቢሆንም፤

አሞራዊውን ከፊታቸው አጠፋሁት፤
ከላይ ፍሬውን፤
ከታችም ሥፍን አጠፋሁ።

¹⁰"የአሞራውያንን ምድር ልሰጣችሁ፤
ከግብፅ አወጣችሁ፤
አርባ ዓመትም በምድረ በፃ መራችሁ።
¹¹ደግሞም ነቢያትን ከወንዶች ልጆቻችሁ
መከላል፤

ናዝራውያንንም ከኩልማሶቻችሁ
መከላል አስነሣሁ፤
የእስራኤል ሕዝብ ሆይ፤ ይህ እውነት
አይደለምን?"

ይላል እግዚአብሔር።
¹²"እናንተ ግን ናዝራውያንን የወይን ጠጅ
አጠጣችሁት፤

2+10 ዘፊ3+8፤ 6+6፤ 20+2፤ ዘፃ+21+25፤ ዘፃ2+7፤
8+2፤ ኢሳ13+4፤ አዮ3+1፤ 9+7 2+11 ዘፃ18+18፤
መሳ13+5፤ ኤር7+25 2+12 ኢሳ30+10፤ ኤር11+21፤
አዮ7፤ 12-13፤ ሚክ2+6
፡1፤ 15 ወይም ሞሉክ በሰብራይስጡ መልካም ነው
፡2፤ 2 ወይም ከተሞቹ የሚሉ አሉ።
፡3፤ 4 ወይም በውሸት የሚሉ አሉ።
፡2፤ 4 ወይም ውሸት የሚሉ አሉ።

2+4 የይሁዳ ኅጢአት፤ ይሁዳና እስራኤል
ለእግዚአብሔር የተመረጡ ሕዝቦች ነበሩ፤ ነገር ግን
እነርሱም እንኳ ስለ ኅጢአታቸው በፍርዱ ሥር
ይወድቃሉ። የይሁዳ ሕዝብ በደል ሕጉን መጣላቸውና
ሥርዐቱን ለመጠበቅ አንቢተኛ መሆናቸው ነው። ሌሎች
ስለ አሳቷቸው ጣዖትን ማምለክ ጀመሩ፤ ማለትም በሌሎች
ሕዝቦች ሐሰትን አማልክት አምልኮ ተጠመዱ።
የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁልጊዜ በዙሪያቸው ባለው
ኅብረተሰብ ባህልና እምነት ተሰበው ከትክክለኛው
መንገድ የመውጣት ፈተና ይገጥማቸዋል።
2+6 የእስራኤል ኅጢአት፤ አዋጽ እስራኤልን
በሰሚያቱርብቱ አገሮች ኅጢአት ከተናገረ በኋላ፤ ወደ
ከፋው በደል በመምጣት፤ በሰሜኑ መንግሥት በእስራኤል
ኅጢአትና በእርሰዋም ላይ ሊመጣ ባለው ፍርድ ላይ
ያተኩራል። የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው በመታዘዝ
ፈንታ ድኸችን እየበደሉ (ቀ. 6-7)፤ ኢግብረገባዊ
የሆነ ነገር እያደረጉና (ቀ. 7) የእግዚአብሔርን

አምልኮ እያረከሱ (ቀ. 7-8) ይኖሩ ነበር፤ በሌላም
ስፍራ የእግዚአብሔርን እውነተኛ ነቢያት እገልግሎት
ይቃወሙ እንደነበር በግልጽ ተነግሮአል (ከ7+10-17
ጋር ያነጻጽሩ)።
2+10 አወጣችሁት፤ እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን
የኪዳን ፍቅርና በረከት ቢቀበሉም እንኳ፤ በኪዳን ላይ
ጀርባቸውን አሳሩ፤ እግዚአብሔር ያደረገላቸውንም
ሁሉ ረሱ፤ ይህ ቸልታቸው፤ ኅጢአታቸውን የባሰ፤
በደላቸውንም የከፋ አድርጎታል። በመሆኑም እኛ
የአዲስ ኪዳን እግኞች በክርስቶስ በኩል የተገለጸልንን
የእግዚአብሔር ፍቅር በፍጹም መርሳት የላብንም።
በረከቱን ማስታወሻችን በሕይወታችን ዘመን ሁሉ
ለእርሱ ታማኞች ሆንን እንድንኖር ሊያደርገን ይገባል።
2+12 ናዝራውያንን የወይን ጠጅ
አጠጣችሁት፤ ናዝራውያን ራሳን ሙሉ በሙሉ
አሳልፈው በመስጠትና በጽድቅ በመኖር በእስራኤላውያን
ዘንድ ታላቅ ምሳሌዎች ይሆኑ ዘንድ እግዚአብሔር

ነቢያቱንም ትንቢት እንዳይናገሩ

አዘዛችኋቸው።

¹³ “እነሆሆ በእህል የተሞላ ጋሪ

እንደሚያደቅ፣

እኔም አደቃችኋለሁ።

¹⁴ ፈጣኑ አያመልጥም፤

ብርቱውንም ብርታቱ አይረዳውም፤

ጎያሉም ነፍሱን አያድንም።

¹⁵ ቀስተኛው በቦታው ጸንቶ አይቆምም፤

ፈጣኑም ተዋጊ ሮጦ አያመልጥም፤

ፈረሰኛውም ነፍሱን አያድንም።

¹⁶ ጐበዞቹ ተዋጊዎች እንኳ፤

በዚያ ቀን ዕራቂታቸውን ይሸሻሉ፤”

ይላል እግዚአብሔር።

በእስራኤል ላይ የተጠሩ ምስክሮች

3 የእስራኤል ልጆች ሆይ፤ እግዚአብሔር

በእናንተ ከግብፅ ባወጣሁት ሕዝብ ሁሉ

ላይ የተናገረውን ይህን ቃል ስሙ፤

² “ከምድር ወገን ሁሉ፤

እናንተን ብቻ መረጥሁ፤

ስለዚህ ስለ ሠራችሁት ጎጠአት ሁሉ፤

እኔ አቀጣችኋለሁ።”

³ በውኑ ሁለት ሰዎች ሳይሰማሙ፤

2+13

አጥ7+16-17

2+14 15+20+11፤

አጥ11+20፤

መዝ33+16፤

ኢሳ30+16-17

2+15

ዘፌ15+21፤

መዝ9+11፤

ሐዝ39+3፤

ዘዛ10+5

2+16 ኢር48+41

3+1 አጥ2+10፤

ሰፍ2+5

3+2 ሐ14፤

ዘፌ19+6፤

ዘዳ7+6፤

ኢር14+10፤

ሚክ2+3፤

ሉቃ12+47፤

1ጴጥ4+17

3+4

መዝ104+21፤

ኢሳ42+13፤

ሆሴ5+14

3+5

መዝ119+110

3+6 ዘሐ10+2፤

ኢጥ39+24፤

ኢሳ14+24-27፤

አብረው መንዝ ይችላሉን?

‘አንበሳ የሚበላውን ሳይገኝ፤

‘መኳካ ውስጥ ይጠራልን?

ምንም ነገርስ ሳይዝ፤

በዋሻው ውስጥ ያግሣልን?

⁵ ወጥመድ ሳይዘረጋ፤

ወፍ፤ በምድር ላይ ይጠመዳልን?

የሚይዘው ነገር ሳይኖርስ፤

ወጥመዱ ከምድር ይፈነጠራልን?

⁶ የመለከት ድምፅ በከተማ ውስጥ ሲሰማ፤

ሰዎች አይደነግጡምን?

ጥፋትስ በከተማ ላይ ቢደርስ፤

ያደረገው እግዚአብሔር አይደለምን?

⁷ በእውነት ጌታ እግዚአብሔር ምስጢሩን

ለአገልጋዮቹ ለነቢያት ሳይገልጥ፤

ምንም ነገር አያደርግም።

⁸ አንበሳ አገሣ፤

የማይፈራ ማን ነው?

ጌታ እግዚአብሔር ተናገረ፤

ትንቢት የማይናገር ማን ነው?

⁹ ለአዛዛት ምሽግ፤

3+6 ኢሳ31+2፤ ኢር4+21 3+7 ዘፍ18+17፤ 14ጠ-3+7፤

ኢር23+22፤ ጳጳ9+22፤ ዮሐ15+15፤ ራእ10+7

3+8 ኢሳ31+4፤ 42+13፤ ኢር20+9፤ ዮና1+1-3፤ 3+1-3፤

ሐሥ4+20 3+9 ኢሱ13+3፤ 2ዜና26+6፤ አጥ4+1፤ 6+1

ለራሱ ለያቸው (ዙኑ 6+2 እና ማብ ይመ)። ራሳቸውን

በቅድስና ለመጠበቅ ከሚያደርጓቸው ነገሮች አንዱ፤

ማንኛውንም ዐይነት የወይን ጠጅ አለመጠጣት ነበር

(በገጽ 232 ላይ፤ “የወይን ጠጅ በብሉይ ኪዳን”

በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

ብዙ እስራኤላውያን የሚያሰክርን መጠጥ መጠጣትን

ወደዱ (6+6)። ናዝሬውያን ለቃል ኪዳናቸው

ያላቸውን ጽናት እንዲላላ በማድረግም ታማኝነታቸው

እንዲጠፋ አደረጉ። ይህን ፈተና በናዝሬውያን ላይ

በማምጣታቸውም እግዚአብሔር በእስራኤላውያን ላይ

ይፈርዳል (2+12-16)። የሚያሰክር መጠጥን ጨምሮ

ጎጠአት እንዲፈጽሙ ሌሎችን የሚያስቱ ሰዎች፤ በዚህ

ጥቅስ ላይ የተሰጠውን የእግዚአብሔር ማስጠንቀቂያ

ለብ እንዲሉ ይገባል።

2+13-16 አደቃችኋለሁ፤ እስራኤል ከፈጸመችው

ጎጠአት የተነሣ፤ እግዚአብሔር ቀላጣውን በዚያ ጎጠአተኛ

ሕዝብ ላይ ይገልጻል። ብርቱ እንደሆነ የሚያሰቡ፤

በራሳቸው የሚተማመኑና ጐበዝ ነን የሚሉ በፍርሀት

ይወድቃሉ፤ ይደቃሉም። እንደዚሁም በዘመን መጨረሻ

የእግዚአብሔር ፍርድ በምድር ላይ በሚሆንበት ጊዜ፤

ምንም የማይበግራቸው ብርቱዎች እንደ ሆኑ የሚያሰቡ

ዐመፀኞች፤ በእነርሱ ላይ እየመጣ ያለውን ጥፋት

ሲመለከቱ በታላቅ ፍርሀት ይሸማቀቃሉ።

3+1 ሕዝብ ሁሉ ላይ፤ ይህ ሐረግ እስራኤልንና

ይሁዳን ይመለከታል። እግዚአብሔር የመረጣቸውና

ጎሳፊነት የሰጣቸው ሕዝብ እንደ መሆናቸው መጠን

ተጠያቂነት ነበረባቸው።

3+2 እናንተን ብቻ መረጥሁ፤ እግዚአብሔር

አይቀጣንም ብለው ያስቡ ስለ ነበር፤ እስራኤላውያን

የአጥቅ መልእክት ለመቀበል ፈቃዳኞች አልሆኑም፤

ምሆኑ ሆነ እግዚአብሔር የጠራቸውና የተባሉቸው

ያራቸው ነበሩ። መመረጥ ከእግዚአብሔር ጋር ግኝትነት

እንዲመሠረት እንደሚያደርግ እንዲሁም እግዚአብሔርን

በመታዘዝ ታማኝ የመሆን ጎሳፊነት እንዳለበት

በመዘንጋት፤ እስራኤላውያን ከእግዚአብሔርና ከመንገዱ

ፈቀቅ ቢሉም እንኳ እግዚአብሔር ቀደም ሲል የሰጣቸው

ድነት ለዛሬም የሰጥናቸው እንደ ሆነ ያስቡ ነበር (በገጽ

321 ላይ፤ “እግዚአብሔር ከእስራኤላውያን ጋር የገባው

ኪዳን” በሚል ርእስና በገጽ 1860 ላይ፤ “ምርጫና

አስቀድሞ መወሰን” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት

ጽሑፍ ይመ)። እስራኤል የምትቀጣው በምርጫው

ውስጥ ከእርሱም የሚጠባቀውን ድርሻ ካለመፈጸም

የተነሣ ነው።

3+3-8 በውኑ ሁለት ሰዎች ... አብረው

መንዝ ይችላሉን? በእነዚህ ጥቅሶች ላይ የተሰጠው

ምሳሌ የሚያሳየው፤ ሁለተኛው ሁኔታ ሊፈጸም

የሚችለው አስቀድሞ የመጀመሪያው ጉዳይ ሲፈጸም

ብቻ እንደሆነ ነው። በርግጥ እግዚአብሔር እንደ

ነገረው፤ አጥቅ የተሰጠውን መለኮታዊ ፍርድ መናገር

ነበረበት፤ የሚናገረውም እንዲሁ ዝም ብሎ ከራሱ ሐሳብ

አልነበረም (ቀ. 7-8)።

3+3 ሁለት ሰዎች ... አብረው መንዝ

ይችላሉን? በመሠረታዊ እውነት ካልተሰማሙ በቀር፤

በሁለት ሰዎች መካከል እውነተኛ ኅብረት ሊኖር

አይችልም፤ ስለዚህ እኛም የእግዚአብሔርን ቃል

ሳንቀበልና እንደ ቃሉም ሳንኖር፤ ከእግዚአብሔር ጋር

እውነተኛ ኅብረት ሊኖረን አይችልም። የእግዚአብሔር

ቃል የሚለውን ሳንቀበል፤ ራሳችንን አማኞች እድርገን

መቀጥሮ የለብንም።

3+7-8 ምስጢሩን ... ሳይገልጥ፤ እግዚአብሔር

ሕዝቡን እስራኤልን በሚመለከት ምስጢሩን አስቀድሞ

ለነቢያት ሳይገልጥ ምንም ነገር አሳደረገም። እግዚአብሔር

አንድ ነገር ለመፈጸም በተነሣ ጊዜ፤ ነቢያት ትንቢት

የመናገርና ሊመጣ ስላለው አስፈሪ የእግዚአብሔር

ፍርድ ሕዝቡን የማስጠንቀቅ ግዴታ ነበረባቸው።

3+9-15 ተሰብስቡ፤ እስራኤል የምትፈጽመውን

በደል፤ ጎጠአትና የተዛባ ፍርድ አይተው ይመስክሩባት

ዘንድ፤ አጥቅ የእስራኤል አጉራባች ሕዝቦችን ጠራ።

ለግብፅም ምሽግ እንዲህ ብላችሁ
ዐውጁ፤

“በሰማርያ ተራሮች ላይ ተሰብስቡ፤
በውስጡ ያለውን ታላቅ ሁከት፤
በሕዝቧም መካከል ያለውን ግፍ እዩ።”

10 “ቅሚያንና ዝርፊያን በምሽጋቸው
ውስጥ የሚያከማቹ፤
በኃ ነገር ማድረግን አያውቁም፤”

ይላል እግዚአብሔር።
11 ስለዚህ ጌታ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
“ጠላት ምድሪቱን ይወራል፤
ምሽጎቻችሁን ያፈርሳል፤
ድንኳናቸችሁን ይዘርፋል።”

12 እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
“እረኛ ከእንበሳ መንጋጋ፤
ሁለት የእግር ዐጥንት ወይም የጀሮ
ቁራጭ እንደሚያድን፤

እንዲሁም በሰማርያ
በዐልጋቸው ጫፍ ላይ፤
በደማስቆም በምንጣፋቸው ላይ
የተቀመጡ፤
እስራኤላውያን ይድናሉ።”

13 “ይህን ስሙ፤ በያዕቆብም ቤት ላይ
መስክሩ” ይላል ጌታ።
ሁሉን የሚገዛ ስምዐክ እግዚአብሔር።
14 “እስራኤልን ስለ ኀጢአቷ በምቀጣበት
ቀን፤

የቤቴልን መሠዊያዎች አፈርሳለሁ፤
የመሠዊያው ቀንዶች ይቈረጣሉ፤
ወደ ምድርም ይወድቃሉ።

15 የከረምቱን ቤት፤
ከበጋው ቤት ጋር እመታለሁ፤
በዝሆን ጥርስ ያፀጡ ቤቶችም ይደመሰሳሉ፤
ታላላቅ አዳራሾችም ይፈርሳሉ።”

ይላል እግዚአብሔር።

3+10 መዝ36+3፤
አሞ5፡7፤ 6፡12፤
ሚክ6፡10፤
ዕን2፡8፤ ሰፍ1፡9
3+11 አሞ2፡5፤
6፡14
3+12
ላሞ17፡34፤
አስ1፡6፤ አሞ6፡4
3+13 ሕዝ2፡7
3+14 ቀ፡2፤
ዘፍ12፡8፤
ዘጨ27፡2፤
ዘሌ26፡18፤
አሞ5፡5-6
3+15 መሳ3፡20፤
ነገ22፡39፤
ኢሳ34፡5፤
ኤር36፡22፤
ሆሴ10፡5-8፤14-
15፤ አሞ5፡11፤
6፡11

4+1 ዘጸ24፡14፤
መዝ22፡12፤
ኢሳ58፡6፤
ኤር44፡19፤
ሕዝ18፡12፤
አሞ2፡8፤ 3፡9፤
5፡11፤ 8፡6
4+2 2ኃዝ19፡28፤
4+3 ሕዝ12፡5
4+4 ዘ፡28፡33፤
ዘጸ14፡28፤
ኢሱ7፡2፤
ሕዝ20፡39፤
ሆሴ4፡15፤
አሞ5፡21-22፤
4+5 ዘሌ7፡13፤
22፡18-21፤ 4፡5
4+6 ኢሳ3፡1፤
9፡13፤ ኤር5፡3፤
ሐጌ2፡17

እስራኤል ወደ እግዚአብሔር አልተመ
ለሰም

4 እናንተ በሰማርያ ተራራ የምትኖሩ
የባላን ላሞች፤
ድኾችን የምትጨቁኑና ችግረኞችን
የምታሰጨንቁ፤

ባሎቻችሁንም፤ “መጠጥ አቅርቡልን”
የምትሉ ሴቶች ይህን ቃል ሰሙ፤
ጌታ እግዚአብሔር በቅድስናው እንዲህ
ሲል ምሎአል፤

“እነሆ፤ በመንጠቆ ተይዛችሁ
የምትወሰዱበት
ትሩፋናችሁ እንኳ በዓሣ መንጠቆ
የሚወሰድበት ጊዜ ይመጣል።

3 እያንዳንዳችሁ በትጥሩ በተነደለው
መሽላኪ ወደ ራምንም፤ ትጣላችሁ፤”
ይላል እግዚአብሔር።

4 “ወደ ቤቴል ሂዱና ኀጢአትን ሥሩ፤
ወደ ጌልገላም ሂዱና ኀጢአትን
አብዙ፤

በየማለዳው መሥዋዕቶቻችሁን፤
በየሦስቱ፤ ዓመት ዐሥራታችሁን
አቅርቡ።

5 እርሾ ያለበትን እንጆራ የምሥጋና
መሥዋዕት አድርጋችሁ አቅርቡ፤
በፈቃዳችሁም በምታቀርቡት ቅርጥን
ተመክ።

1 እናንተ እስራኤላውያን በእነርሱም
ተኮራሩ፤
ማድረግ የምትወዱት ይህን ነውና፤”
ይላል ጌታ እግዚአብሔር።

6 በየከተማው ሆዳችሁን፤ ባዶ አደረግሁት፤
በየመንደሩም የምትበሉት፤

7 3+12 በዕብራይስጡ ለዚህ ዐረፍተ ነገር የተሰጠው
ትርጉም አይታወቅም።
8 4+3 በተለያዩ የዕብራይስጥ ቃላት የተከፈለው
የመጀመሪያው የዕብራይስጥ ቅጅ (የሰብሳ ሊቃናት
ትርጉም ይመ) የጭቂና ተራራ ሆይ ራት ይላል።
9 4+4 በየሦስቱ ፋናት ዐሥራታችሁን የሚሉ አሉ
10 4+6 ዕብራይስጡ ጥርጣታችን አጠራላል ይላል።

እነርሱም በእርስዋ ላይ የተፈጸመው ይህ ፍርድ ተገቢ
እንደ ሆነ ያስተውላሉ።

3+11-12 ጠላት ምድሪቱን ይወራል፤ እስራኤል
ለማፍቀት እግዚአብሔር የተጠቀመበት ጠላት አገር
አምር ነበረች። እግዚአብሔር የፈጸመውን ፍርድ ታሪክ
ይናገሩ ዘንድ በእስራኤል ውስጥ ጥቂት ትሩፋን ብቻ
ይድናሉ (ቁ፡ 12)።

4+1 እናንተ ... የባላን ላሞች፤ በንብረተሰቡ
ውስጥ በከፍተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ ያሉት ሴቶች፤ “የባላን
ላሞች” ተብለው ይጠራሉ (እነዚህ ላሞች በብዛት
የተራቡና በሚገባ የተቀለቡ የክነዓን ከብቶች ናቸው።
ከመዝ 22፡12 ጋር ያነጻጽሩ)። እነዚህ ሴቶች የወይን ጠጅ
በሚጠጡበት ጊዜ ድኾችን በመጨቁን ብዙ ገንዘብ
የገኙ ዘንድ ባሎቻቸውን ያደፋፍሩ ነበር። ይህም ብዙ
ለመጣትና በምታት ለመንደራቀቅ ያስችላቸው ነበር።

4+2 በመንጠቆ ተይዛችሁ የምትወሰዱበት፤
አሦራውያን በድንጋይ ላይ የቀረጻቸው ሥዕሎች፤
እስረኞች አፍንጫቸው ወይም ከንፈራቸው በመንጠቆ
ተይዞ በገመድ እየተሳቡ ሲሄዱ ያሳያሉ። በእስራኤል

ዋና ከተማ የሚኖሩ ባለጸጋ ሴቶች በፍርድ እንደ ከብት
እየተነዱ ይወሰዳሉ።

4+4-5 ኀጢአትን አብዙ፤ ብዙ እስራኤላውያን
በኀጢአት እየኖሩ፤ እግዚአብሔርን ለማምለክ በመምጣት
እንዲሁም መሥዋዕትንና ዐሥራትን በማቅረብ በኀጢአት
ላይ ኀጢአት እየጨመሩ ይሄዱ ነበር። ድነናልና
እግዚአብሔርን እናመልካለን የሚሉ፤ ኀጢአትን
የሚወድ ልብ እያላቸው መባን የሚሰጡ፤ አድራጎታቸው
በእግዚአብሔር ፊት እስጸያል ነው። እግዚአብሔር
የሚቀበለው፤ የሚወዱትን፤ እንደ ፈቃዱና እንደ ቃሉ
የሚኖሩትን ሰዎች አምልኮና መሥዋዕት ብቻ ነው።

4+6-11 እናንተ 7ን ወደ እኔ
አልተመለሳችሁም፤ ሕዝቡ ንስሐ እንዲገቡና ወደ
እርሱ እንዲመለሱ እግዚአብሔር በተከታታይ መቅሠፍት
ላከባቸው፤ ይሁን እንጂ በኀጢአት ከተበከለ ሕይወት
ወጥተው በጽድቅ ለመኖር ፈታቸውን ወደ እግዚአብሔር
አልመለሱም። ከዚህም የተነሣ ውሎ አድር የእግዚአብሔር
ፍርድ ይጠበቃቸዋል (ቁ፡ 12)።

አሳጣጃችሁ፤ እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም”

ይላል እግዚአብሔር።

20 “መከር ሊደርስ ሦስት ወር ሲቀረውም፤ ዝናብ ከለክልኋችሁ፤ በአንዱ ከተማ ላይ አዘነብሁ፤ በሌላው ላይ ግን እንዳይዘንብ አደረግሁ፤ አንዱ ዕርሻ ሲዘንብለት፤ ሌላው ዝናብ አጥቶ ደረቀ።

21 “ስዎች ውሃ ፍለጋ ከከተማ ወደ ከተማ ባዘኑ፤ ይሁን እንጂ ጠጥተው አልረኩም፤ እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም፤”

ይላል እግዚአብሔር።

22 “የአትክልትና የወይን ቦታዎቻችሁን ብዙ ጊዜ መታሁ፤ በዋግና በአረማሞም አጠፋኝቸው፤ አንበጦችም የበለሰና የወይራ ሳይቻችሁን በሉ፤

እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም፤”

ይላል እግዚአብሔር።

23 “በግብፅ ላይ እንዳደረግሁት፤ መቅሠፍትን ላክሁባችሁ፤ ከተማረኩት ፈረሰቻችሁ ጋር፤ ጐልማሶቻችሁን በሰይፍ ገደልሁ፤ የሰፈራችሁ ግማት አፍንጫችሁ እንዲገባ አደረግሁ፤

እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም”

ይላል እግዚአብሔር።

24 “ሰደምንና ገሞራን እንደ ገለበጥኋቸው፤ አንዳንዶቻችሁን ገለበጥሁ፤ ከእሳት እንደ ተነጠቁ ትንታላ ሆናችሁ፤ እናንተ ግን ወደ እኔ አልተመለሳችሁም፤”

ይላል እግዚአብሔር።

25 “ሰለዚህ እስራኤል ሆይ፤ እንደዚህ አደርግሳለሁ፤ እንደዚህም ስለማደርግብህ እስራኤል ሆይ፤ ስምሳክህን ለመገናኘት ተዘጋጅ።”

26 “ተራሮችን የሚሠራ፤ ነፋስን የሚፈጥር፤ ሐሳቡንም ለሰው የሚገልጥ፤

4+7 ዘፈ9+4:26፤
 18+11:17፤
 2ዘ57+13፤
 ኢሳ56፤
 ኤር3፤3፤
 ዘከ14+17፤
 4+8 ኢዩ36+31፤
 ኤር37፤ 14+4፤
 ሕዝ4+16-17፤
 ሐጊ1፤6፤
 4+9 ዘፈ10+13፤
 ዘ828+22፤
 ኢሳ9፤13፤
 ኤር3፤10፤
 ኢሳ1፤7፤ 2+25፤
 4+10 ዘፈ9+33፤
 11+5፤ ዘ828+21፤
 ኢሳ9፤13፤17፤
 34+3፤
 2ዘ57+33፤11፤
 ኢሳ19፤8፤
 ኤር31፤31፤
 አሞ6፤8፤
 4+11ዘ5፤19+24፤
 ኢዩ36፤13፤
 ኢሳ7፤4፤
 ኤር23፤14፤
 ይሁ1፤23፤
 4+13ዘፈ5+6፤
 135፤7፤
 ኢሳ47፤4፤
 872፤28፤
 አሞ5፤8፤27፤
 9፤6፤ “ዘከ1፤3፤
 5+1 ኤር48፤
 ሕዝ191፤
 5+2 2ዘ719+21፤
 ኤር14፤17፤
 50፤32፤ አሞ8፤14፤
 5+3 ኢሳ6፤13፤
 አሞ6፤9፤
 5+4 ዘ84፤29፤
 32፤46-47፤
 ኢሳ55፤3፤
 ኤር29፤13፤
 ሕዝ18፤9፤
 5+5 ዘ5፤21፤31፤
 1፤ሞ7፤16፤
 8፤2፤ 11፤14፤
 ሆሴ4፤15፤
 አሞ8፤14፤
 5+6 ቀ፤14፤
 ዘሴ18፤5፤
 አዳ4፤24፤

ንጋትን ጨለማ የሚያደርግ፤ የምድርንም ከፍታዎች የሚረግጥ፤ ስሙ የሰራዊት ስምሳክ እግዚአብሔር ነው።

የእስራኤል ሕዝብ ለንስሐ መጠራት

5 የእስራኤል ቤት ሆይ፤ ስለ እናንተ የምድርድረውን ይህን የሙሾ ቃል ስሙ፤

2 “ድንግሊቱ እስራኤል ወደቀች፤ ከእንግዲህም አትነሣም፤ በገዛ ምድር ተጣለች፤ የሚያነሣትም የለም።”

3 “ይሁ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤ “አንድ ሺህ ብርቱዎችን ለእስራኤል የምታዘምት ከተማ፤ አንድ መቶ ብቻ ይቀሯታል፤ አንድ መቶ ብርቱዎችን የምታዘምተውም፤ ዐሥር ብቻ ይቀሯታል።”

4 “እግዚአብሔር ለእስራኤል ቤት እንዲህ ይላል፤ “እኔን ፈልጉ፤ በሕይወትም ትኖራላችሁ።”

5 “ቤቴልን አትፈልጉ፤ ወደ ጌልገላ አትሂዱ፤ ወደ ቤርሳቤህም አትሻገሩ፤ ጌልገላ በእርግጥ ትማረክላች፤ ቤቴልም እንዳልነበረች፤ ትሆናለችና።

6 “እግዚአብሔርን ፈልጉ፤ በሕይወትም ትኖራላችሁ፤ አለበለዚያ እንደ እሳት የሮሴፍን ቤት ያወድማል፤ እሳቱም ቤቴልን ይበላል፤ የሚያጠፋውም የለም።

7 “እናንተ ፍትሕን ወደ መራርነት የምትለውጡ፤ ጽድቅንም ወደ ምድር የምትጥሉ ወዮላችሁ፤

5+6 ዘፈ22፤26፤ 105፤4፤ ኢሳ31፤1፤ 55፤6፤ ኤር44፤4፤ አሞ3፤14፤ ሶር2፤3፤ 5+7 ኢሳ5፤20፤ ሆሴ10፤4፤ አሞ3፤10፤ 6፤12፤
 24፤11፤ ዕብራይስጡ አምላክ ይላል።
 45፤5 ሕዝብ

4+12 አምላክህን ለመገናኘት ተዘጋጅ፤ እስራኤል ከአምራውያን እጅ የእግዚአብሔርን ፍርድ ትቀበላለች፤ ይህም የመጨረሻ ፍርድ ሲሆን፤ እጅግ ከባድና አስፈሪ ነው። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁሉ አንድ ቀን ስለ ሥራቸው ለፍርድ እንደሚቀርቡ ይህ ከፍል ያስታውሰናል (ዮሐ 5፤29 እና ማብ ይመ፤ በዝጸ 1822 ላይ፤ “በእግዳች ላይ የሚለጥ የተለየ ፍርድ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ።)

5+1-27 ይህን የሙሾ ቃል፤ በእስራኤል ኅጢአት ምክንያት እግዚአብሔር የተሰማውን ሕዝብ አሞጽ ከ1-27 በሚገኘው ሙሾ ላይ ይገልጻል። ጳንደ ተፈመ አድርጎ በመናገሩ በእነርሱ ላይ የሚደርሰው ጥፋት አይቀረ መሆኑን መሾሙን ይመለከታል፤ ይህም ሆኖ ቢያንስ “ትሩፍ” ይገኝ ዘንድ (ቀ፤ 15)፤ ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ አሞጽ አጥብቆ ይመክራል።

5+4 እኔን ፈልጉ፤ በሕይወትም ትኖራላችሁ፤ ሕዝቡ እግዚአብሔርን ቢፈልጉ፤ አሞጽ ከተናገረው ጥፋት የሚድን ትሩፍ ይኖራል (ቀ፤ 15)። በዚህ ሕይወት እስካሉ ድረስ ጸጋውንና ምሕረቱን ለመቀበል፤ በየቀኑ እግዚአብሔርን መሻት እጅግ አስፈላጊ ነው። መጸለይንና የእግዚአብሔርን ቃል በጥሞና ማንበብን ትላ ብለህ ከሆነ፤ የመገንቀቂያውን ደወል ልትሰማ ይገባል።

5+7 ጽድቅንም ወደ ምድር የምትጥሉ፤ ጽድቅን መጠማት በሌለበት ቦታ እውነተኛ መንፈሳዊነት ሊኖር ከቶ አይችልም። እኛ ሁላችን ስለ ራሳችን ሕይወትና ስለምንኖርበት ኅብረተ ሰብ ጽድቅን በሚመለከት ያለን ተቋርቋሪነት ከፍተኛ ሊሆን ይገባል (ከማቴ 6፤33 ጋር ያነጻጽሩ)። የመንፈስ ቅዱስን ምራት በመከተል፤ ከፍተኛ በመጥላትና በጎ የሆነውን በመውደድ፤ ጽድቅ ኅልቶ የሚታይ ይሆናል (ቀ፤ 15 እና ማብ ይመ።)

ዕባቱን ከዋክብትና አሪዮንን የሠራተ
ጨለማውን ወደ ንጋት ብርሃን
የሚለውጥ፤
ቀኑን አጨለሞ ሌሊት የሚያደርግ፤
የባሕሩንም ውሃ ጠርቶ፤
በገጸ ምድር ላይ የሚያፈስ፤
ስሙ እግዚአብሔር ነው፤
እርሱ በብርቱው ላይ ድንገተኛ ጥፋትን፤
በተመሸገውም ከተማ ላይ
ውድመትን ያመጣል።
10 እናንተ በፍርድ አደባባይ
የሚገሥዳችሁን ተጠላቅቃሪ
እውነት የሚናገረውንም
ትንቃላቶችሁ።
11 እናንተ ድኻሙን ትረግጣላችሁ፤
እህል እንዲሰጣችሁም
ታስገድዱታላችሁ፤
ሰለዚህ በተጠረበ ድንጋይ ቤት
ብትሠሩም፤
በውስጡ ግን አትኖሩም፤
ባማሩ የወይን ተክል ቦታዎች ወይን
ብትተክሉም፤
የወይን ጠጁን ግን አትጠጡም፤
12 ኅጢአታችሁ ምንኛ ታላቅ እንደ ሆነ፤
በደላችሁም የቱን ያህል እንደ በዛ
እኔ ዐውቃለሁና።
ጸድቁን ትጨቀናላችሁ፤
ጉላም ትቀበላላችሁ፤
በፍርድ አደባባይም ከድኻሙ ፍትሕ
ትንጥቃላችሁ።
13 ሰለዚህ አስተዋይ ሰው በእንዲህ ያለ ጊዜ
ዝም ይላል፤
ቀናቹ ክፉዎች ናቸውና።
14 በሕይወት ትኖሩ ዘንድ፤
መልካሙን እንጂ ክፉውን
አትፈልጉ፤
ከዚያ በኋላ እንደ ተናገራችሁት፤
የሰራዊት ስምዓክ እግዚአብሔር
ከእናንተ ጋር ይሆናል።
15 ካፋውን ጥሉ፤ መልካሙንም ውደዱ፤

5+8 ዘፍ1+16፤
አዋ38+12፤31፤
መዝ104+20፤
104+6-9፤
ኢሳ42+16፤
ኢር16+21፤
አሞ4+13፤ 8+9
5+9 ሚክ5+11
5+10 1ነገ22+8፤
ኢሳ29+21፤
ገላ4+16
5+11 ዘጸ28+30፤
መሳ9+27፤
አሞ3+15፤ 4+11፤
8+6፤ 9+14፤
ሚክ1+6፤ 6+15፤
ሰፍ1+13
5+12 ኢዩ5+4፤
36+18፤
ኢሳ1+23፤ 5+23፤
ኢር5+28፤
ሕዝ22+12፤
ሆላ5+3፤
አሞ2+6-7
5+13 አስ4+14፤
ሚክ2+3
5+14 ቀ6
5+15 ዘፍ18+25፤
መዝ52+3፤
97+40፤
ኢሳ1+17፤ 29+1፤
ኢር36+3፤
ኢል2+14፤
መዝ5+7-8፤
7+18፤ ዘዘ8+16፤
ሮሚ12+9
5+16 ኢር7+34፤
9+17፤ ኢል1+11፤
አሞ8+3፤
ሰፍ1+10
5+17 ዘጨ11+6፤
12+12፤
ኢሳ16+10፤
ኢር48+33
5+18 1ሳመ-2+9፤
አዋ20+28፤
ኢሳ2+12፤
5+19፤30፤
ኢር30+5፤7፤

በፍርድ አደባባይም ፍትሕን
አታጓድሉ፤
ምናልባትም የሰራዊት ስምዓክ እግዚአብሔር
ለዮሴፍ ትሩፍ ይራራ ይሆናል።
16 ሰለዚህ ጌታ የሰራዊት ስምዓክ
እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
"በየመንገዱ ሁሉ ወየው ተብሎ
ይለቀሳል፤
በአደባባይም የሥቃይ ጩኸት
ይሆናል፤ ገበሬዎች ለልቀሰ፤
አልቃቾችም ለዋይታ ይጠራሉ።
17 በየወይን ሰርሻ ሁሉ ወየው ተብሎ
ይለቀሳል፤
እኔ በመካከላችሁ አልፋለሁና፤"
ይላል እግዚአብሔር።
የእግዚአብሔር ቀን
18 የእግዚአብሔርን ቀን ለምትሹ፤
ለእናንተ ወዮላችሁ
የእግዚአብሔርን ቀን ለምን ትሻላችሁ?
ያ ቀን ጨለማ ነው እንጂ ብርሃን
አይደለም።
19 ይህ ቀን አንድ ሰው ከአንበሳ ሲሸሸ፤
ድብ እንደሚያጋጥመው፤
ወደ ቤቱም ገብቶ፤ እጁን በግድግዳው
ላይ ሲያሳርፍ፤
እባብ እንደሚነድፈው ነው።
20 የእግዚአብሔር ቀን ብርሃን ላይሆን
ጨለማ፤
የብርሃን ጸዳል የሌለው ድቅድቅ ጨለማ
አይደለምን?
21 "ዓመት በዓላችሁን ተጸይፌአለሁ፤
ጠልፄውማለሁ፤
ጉባኤዎቻችሁ ደስ አያሰኙንም።
22 ሚቃኤል መሥዋዕትና የእህል
5+18 ኢል1+15፤ 2+2 5+19 ዘጸ32+24፤ አዋ20+24፤
መዝ10+8፤ ኢሳ24+17-18፤ ኢር15+2-3፤ 48+44፤
ሰቆ3+10 5+20 1ሳመ-2+9፤ ኢሳ13+10፤ ሕዝ7+7፤
ኢዝ1+15፤ ሰፍ1+15 5+21 ዘሌ26+3፤ ኢር44+4፤
ሕዝ23+18፤ ሆላ2+1፤ 5+22 ዘሌ26+31፤ መዝ40+6፤
ኢሳ1+11-16፤ ኢር7+21፤ 14+12፤ አሞ4+4፤ ሚክ6+6-7

5+12 ጸድቁን ትጨቀናላችሁ፤ አሞጽ
ከጠቀሳቸው ኅጢአቶች ሁሉ ዋና ዋናዎቹ በኅብረተሰቡ
ላይ የሚፈጸሙ በደሉች ናቸው፤ እነዚህም ሀብታሞች
የራሳቸውን ጥቅም ለማስጠበቅ ሲሉ፤ በድኻሙ ላይ
የሚፈጽሙት ጭቂናንና ብዝሃነትን ያካተቱ ናቸው።
ለችግረኞች የተለዩ ፍቅርና ርኅራኄ ይኖረን ዘንድ
የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው (በገጽ 1327 ላይ፤
"ድኸችኝ ችግረኞችን መርዳት" በሚል ርእስ
የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ)።
5+15 ክፉዎችን ጥሉ፤ መልካሙንም ውደዱ፤
የእስራኤል ትሩፍ ከሚመጣው ፍርድ ይድን ዘንድ
እግዚአብሔር ምሕረት የሚያደርገው፤ የእግዚአብሔር
ሕዝብ ክፉውን ሲጠላና መልካሙን ሲወድ ብቻ ነው።
ኅጢአትን ሁሉ አጥብቀን መጥላታችንና የእግዚአብሔርን
የጽድቅ መንገድ ከልብ መውደዳችን፤ ራሳችንን ሙሉ
በጽሁፍ ለእግዚአብሔር የሰጠን ለመሆኑ እውነተኛ
ምልክት ነው (ዕብ 1+9 እና ማገፈ ይመልከቱ)።
5+18 የእግዚአብሔርን ቀን፤ የእግዚአብሔር
ቀን"፤ እግዚአብሔር በጠላቶቻቸው ሁሉ ላይ

የሚፈርድበትና እነርሱ ራሳቸው ከፍ የሚሰብት ቀን
እንደ ሆነ እስራኤላውያን ተረድተዋል። የዚያ ቀን
መምጣት ኅጢአቱን ለሆነው ለእስራኤል ሕዝብ
የፍርድ ቀን ማለት እንደ ሆነ አሞጽ አጥብቆ በመናገር
ያስደነግጣቸዋል (ኢል 1+15 እና ማገፈ ይመልከቱ)።
5+21-27 ዓመት በዓላችሁን ተጸይፌአለሁ፤
ኅጢአት የተሞላበትን የዓለም ደስታ በልባቸው እየፈለጉ፤
"አማኞች ነን" የሚሉ ሰዎች የአምልኮ ሥርዐት
መፈጸማቸውን በቤተ ክርስቲያን መገኘታቸውንና
የምስጋና መዝሙር ማቅረባቸውን እግዚአብሔር
ይጸደቃል። (1) እግዚአብሔር አምልኮና ምስጋና
እንዲቀርብለት የሚፈልገው፤ በፍጹም ፍቅርና አክብሮት
ልባቸውን ወደ እግዚአብሔር ከመለሰና እግዚአብሔርን
በመፍራት ለመኖር ከሚፈልጉ ሰዎች ብቻ ነው
(በገጽ 713 ላይ፤ "አምልኮ እግዚአብሔር" በሚል ርእስ
የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ)። (2) ሃይማኖታዊ
ግብዝነት በእግዚአብሔር ፊት እጅግ አስጸያፊ ነው፤
ይህን ኅጢአት በሚያደርጉት ላይ የከፋ ፍርድ
ይደርስባቸዋል (1ቆሮ 11+27 እና ማገፈ ይመልከቱ)።

ድኸችንና ችግረኞችን መርዳት

አጥ 5:12-14 “ነጠሊታችሁ ምንኛ ታላቅ እንደ ሆነ፣ በደላችሁም የቱን ያህል እንደበዛ እኔ ዐውቃለሁና። ጸድቁን ትጨቁናላችሁ፣ ጉዐም ትቀበላላችሁ፣ በፍርድ አደባባይም ከድካው ፍትሐን ትነጥቃላችሁ። ስለዚህ አስተዋይ ሰው በእንዲህ ያለ ጊዜ ዝም ይላል፣ ቀኖቹ ከፉዎች ናቸውና። በሕይወት ትኖሩ ዘንድ መልካሙን እንጂ ከፉውን አትፈልጉ፣ ከዚያ በኋላ እንደ ተናገራችሁት የሰራዊት አምላክ እግዚአብሔር ከእናንተ ጋር ይሆናል።”

ሀብታምና ድኻ፣ ያላቸውና የሌላቸው ሰዎች በሚኖሩበት በዚህች ምድር፣ ብዙውን ጊዜ ምድራዊ ሀብት ያላቸው ሰዎች ድኸችንና ችግረኞችን በመበዝበዝ ብዙ እያነበቱ ለራሳቸው ተጠቃሚዎች ይሆናሉ (መዝ 10:29-10፣ ኢሳ 3:14-15፣ ኤር 2:34፣ አጥ 2:6-7፣ 5:12-13፣ ያዕ 2:6)። አማኞች ድካውንና ችግረኛውን እንዴት መያዝና መርዳት እንዳለባቸው መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ነገር ይናገራል።

እግዚአብሔር ለድካውና ለችግረኛው እንደሚገደው፣ እግዚአብሔር ስለ ድካው፣ ስለ ችግረኛውና ስለ ጭቀኝ በጣም ግድ እንደሚለው በተለያዩ መንገድ ገልጸዋል። (1) ጌታ እግዚአብሔር የድካውና የችግረኛው ጠበቃ ነው። እግዚአብሔር ራሱን የገለጸው የእነርሱ መጠጊያ (መዝ 14:6፣ ኢሳ 25:4)፣ ረዳት (መዝ 40:17፣ 70:5)፣ ታዳጊ (1ኛመ-2:8፣ መዝ 12:5፣ 34:6፣ 35:10፣ 113:7 ይመጣ፣ ከሌቃ 1:52-53 ጋር ያነጻጽሩ) እና መጋቢ (መዝ 10:14፣ 68:10፣ 132:15) አድርጎ ነው።

(2) እግዚአብሔር ሕጉን ለእስራኤላውያን በገለጸ ጊዜ፣ ድኸነትን ከመከላከል ለማስወገድ ብዙ ህንገዶችን አሳይቶአል (ዘጸ 15:7-11 እና ማብ ይመ)። ለእነርሱ ያለውን አጠቃላይ ግብ እንደሚከተለው ይገልጻል። “ይሁን እንጂ አምላክህ እግዚአብሔር ትወርሳት ዘንድ ርስት አድርጎ በሚሰጥህ ምድር ውስጥ አብዝቶ ስለሚባርክህ በመካከልህ ድካ አይኖርም” (ዘጸ 15:4)። ስለዚህ እግዚአብሔር በሕጉ ውስጥ ድካው ለተበደረው ገንዘብ ወለድ እንዳይጠየቅ ያዛል (ዘዕ 22:25፣ ዘሌ 25:35-36)። ድካው ለተበደረው ገንዘብ መያዣ (ዋስትና) ይሆን ዘንድ አንድ ነገር ቢሰጥ (ለምሳሌ ካባ)፣ ገንዘብ አበዳሪው በመያዣነት የተቀበለውን ካባ ፀሐይ ሳትጠልቅ መመለስ አለበት። አንድ ድካ የአንድ ሀብታም ሠራተኛ ሆኖ ቢቀጠር ራሱንና ቤተ ሰቡን መመገብ ይችላል ዘንድ፣ የሠራበትን ሒሳብ በየዕለቱ መቀበል ይኖርበታል (ዘጸ 24:14-15)። ድኸች ይቃርሙት ዘንድ በማሰብ፣ በመከር ወቅት የሚወጽድቀው እህል ሳይነሣ ይተው ነበር (ዘሌ 19:10፣ ዘጸ 24:19-21)። በመሠረቱ የእርሻው ዳርና ዳር ለቃርሚያ እንዲሆን ሳይታጨድ ተለይቶ ይተው ነበር (ዘሌ 19:9)። ይበልጥ የሚያስደንቀው ደግሞ በየሰዓት ዓመቱ ድኸች የሆኑ እስራኤላውያን ያለባቸው ዕዳ ሁሉ እንዲሠረዝላቸው እግዚአብሔር ማዘዙ ነው (ዘጸ 15:1-6)። አንድ ገንዘብ ያለው ሰው ዕዳ የሚሠረዝበት ሰባተኛው ዓመት ተቃርቧል በሚል ሰበብ ለድካው ከማበደር ወደ ጓላ ማለት አይችልም ነበር (ዘጸ 15:7-11)። እግዚአብሔር ዕዳ የሚሠረዝበትን ዓመት ከመስጠቱ በተጨማሪ ንብረት የሚመለስበትን ዓመት ሰጥቶአል። ይህም የኢየሱልዩ ዓመት (እያንዳንዱ አምላኛ ዓመት) ሲሆን፣ ከዚያ በፊት ከነበረው የኢየሱልዩ ዓመት ጀምሮ የተሸጠ መሬት ሁሉ ወደ መጀመሪያው ቤተ ሰብ ይዞታነት የሚመለስበት ጊዜ ነው (ዘሌ 25:8-55)። ከሁሉም በላይ እጅግ አስፈላጊ የነበረው ጉዳይ አድልዎ ሳይደረግ ፍትሐዊ ፍርድ መስጠት ተገቢ መሆኑ ነው። ፍርድ ቤት ሲቀርቡ ለሀብታሙም ሆነ ለድካው አድልዎ መደረግ የለበትም (ዘዕ 23:2-3:6፣ ዘጸ 1:17 ይመጣ፣ ከምሳ 31:9 ጋር ያነጻጽሩ)። ስለዚህ ድኸች በሀብታሞች እጅ እንዳይበዘበዙና ፍርድ እንዳይዛባባቸው ለመጠበቅ እግዚአብሔር ፈለገ (ዘጸ 24:14 እና ማብ ይመ)።

(3) የሚያሳዝነው ነገር እስራኤላውያን እነዚህን ሕጎች ሁል ጊዜ አለመጠበቃቸው ነው። ይህም በመሆኑ ብዙ ሀብታሞች በድኸች ላይ ተጠቃሚዎች ሆኑ፣ ሥቃይም ጨመሩባቸው። እንደዚህ ላለው ድርጊታቸው እግዚአብሔር በነቢያቱ አማካይነት በሀብታም እስራኤላውያን ላይ ከባድ የፍርድ ቃል ተናግሮአል (ኢሳ 1:21-25፣ ኤር 17:11፣ አጥ 4:1-3፣ 5:11-13፣ ሚክ 2:1-5፣ ዕን 2:6-8፣ ዘካ 7:8-14)።

ድኸችንና ችግረኞችን በሚመለከት የአዲስ ኪዳን አማኞች ኅላፊነት፤ በአዲስ ኪዳንም ስለ ድኸችና ስለ ችግረኞች በተለይም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስለሚገኙት ድኻ ወገኖች አጥብቆ ግድ እንዲሳቸው እግዚአብሔር ሕዝቡን ያዛል፡ (1) ኢየሱስ ብዙውን ጊዜ ያገለገለው ድኸችን፣ ማንም የማያስብላቸውንና በአይሁድ ኅብረተሰብ ዘንድ የተገፉትን ሰዎች ነው፡ ይኸውም የተጨቁኑትንና የተገፉትን (ሉቃ 4፡18-19)፣ ሳምራውያንን (ሉቃ 17፡11-19፣ ዮሐ 4፡1-42)፣ ለምጽዋችን (ማቴ 8፡2-4፣ ሉቃ 17፡11-19)፣ መበለቶችን (ሉቃ 7፡11-15፣ 20፡45-47) እና የመሳሰሉትን ነው፡፡ ሕይወታቸው በዓለም ሀብት ላይ በተጣበቀውና ስለ ድኻው በማይገዳቸው ሰዎች ላይ እግዚአብሔር ከበድ ያለ የፍርድ ቃል ተናግሮአል (ማር 10፡17-25፣ ሉቃ 6፡24-25፣ 12፡16-20፣ 16፡13-15፡19-31 እንዲሁም በገጽ 1577 ላይ፣ “ብልጽግናና ድህነት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)፡፡

(2) ሕዝቡ ለድኸችና ለችግረኞች በልግስና እንዲሰጡ የኢየሱስ ሐሳብና ፍላጎት ነው (ማቴ 6፡1-4)፡፡ ኢየሱስ ራሱ የሰበከውን በተግባር ለመግለጽ እርሱና ደቀ መዛሙርቱ ድኸችን መርዳት ይችሉ ዘንድ ደቀ መዛሙርቱ የገንዘብ ከረጢት ይይዙ ነበር (ዮሐ 12፡5-6፣ 13፡29)፡፡ በተለያየ ጊዜ ኢየሱስ ተከታዮች ይሆኑ ዘንድ ለሚፈልጉ ሰዎች ስለ ድኸች ግድ እንዲሳቸው፣ እነርሱን እንዲረዱና ገንዘብ እንዲሰጡ አዟቸዋል (ማቴ 19፡21፣ ሉቃ 12፡33፣ 14፡12-14፡16-24፣ 18፡22)፡፡ በጌታ ኢየሱስ ዘንድ የመስጠት ጉዳይ ሲያመች ብቻ የሚደረግ ነገር አይደለም፤ በመሠረቱ ለተራሱ፣ ለተጠመና ለተራቁቱ ወንድሞቻችን እንቶቻችን ቸርነት ማሳያታችን ወይም አለማሳየታችን ወደ እግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ለመግባት እውነተኛ እምነት እንዳለን ወይም እንደሌለን፣ ድነትን እንዳገኘን ወይም እንዳላገኘን የሚያመለክት ነው (ማቴ 25፡31-46፣ ያሴ 2፡14-17)፡፡

(3) ሐዋርያው ጳውሎስና የጥንቷ ቤተ ክርስቲያንም ስለ ችግረኞች አብዝቶ ግድ እንደሚሳቸው በተግባር ገልጸዋል፡፡ በሐዋርያው ጳውሎስ አገልግሎት መጀመሪያ ላይ እርሱና በርናባስ በሶርያ የምትገኘውን የአንዳኪያ ቤተ ክርስቲያን በመወከል በይሁዳ ላሉት ችግረኛ ክርስቲያኖች የሚሆን ርዳታን ወደ ኢየሩሳሌም አመጡ (ሐሥ 11፡28-30)፡፡ ገብኤው በኢየሩሳሌም በቲሶበስበስ ጊዜ፣ በዚያ የነበሩት መሪዎች መገረዝ ለድነት አስፈላጊ የመሆኑን ጉዳይ አልተቀበሉትም፤ ነገር ግን አጥብቀው አደራ ያሉት ጳውሎስና አብረውት ያሉት ድኸችን ማሰባቸውን እንዳያቋርጡ ብቻ ነው፤ የጳውሎስም ጉጉት ይህንን ለማድረግ ነበር (ገላ 2፡10)፡፡ ከሦስተኛው የጳውሎስ ሚስቶናዊ ጉዞ ዐላማዎች አንዱ በኢየሩሳሌም ካሉት ቅዱሳን መካከል ለሚገኙት ድኸች ገንዘብ ማሰባሰብ ነበር (ሮሜ 15፡26)፡፡ ጳውሎስ በገላትያና በቆሮንቶስ የሚገኙትን አብያተ ክርስቲያናት ለዚሁ ጉዳይ ገንዘብ እንዲሰጡ አዟል (1ቆሮ 16፡1-4)፡፡ በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ያሉት አማኞች እርሱ እንዳሰበው መስጠት የሚገባቸውን ያህል ባለመስጠታቸው፣ ድኸችንና ችግረኞችን ይረዱ ዘንድ አጥብቆ ያሳስባቸዋል (2ቆሮ 8-9)፡፡ የመቄዶንያ አብያተ ክርስቲያናት ገንዘብ በማሳሰብ ጉዳይ ተሳታፊዎች ይሆኑ ዘንድ እንዲፈቅድላቸው በመለመን ፈቃደኛነታቸውን ስለገለጹ፣ ጳውሎስ የመስግናቸዋል (2ቆሮ 8፡1-4፣ 9፡2)፡፡ ለእግዚአብሔር ሥራ ወይም ችግረኞችን ለመርዳት በልግስና መስጠት መቻል፣ መንፈስ ቅዱስ ለክርስቲያኖች ከሚሰጣቸው ስጦታዎች አንዱ እንደ ሆነ፣ ሐዋርያው ጳውሎስ በሮሜ መጽሐፍ ላይ ይገልጻል፡ ስለሆነም መስጠትን በሚመለከት ያለው ግምት ከፍተኛ ነው (ሮሜ 12፡8 እና ማብ ይመ፤ ከ1ጢሞ 6፡17-19 ጋር ያነጻጽሩ)፡፡

(4) ድኸችንና ችግረኞችን በምንረዳበት ጊዜ በክርስቶስ ወንድሞችና እንቶች ለሆኑት ቅድሚያ መስጠት ይገባናል (ገላ 6፡10)፡፡ ለአማኞች የሚሰጠውን ስጦታ ጌታ ኢየሱስ ለእርሱ እንደተደረገ ይቈጥረዋል (ማቴ 25፡40፡45)፡፡ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ያሳቸውን ሀብትና ንብረት ለሌሎች በማካፈል፣ ለእያንዳንዱ የሚያስፈልገውን ነገር የሚሰጥና የሚረዳ ማኅበረሰብ መሠረተኛ (ሐሥ 2፡44-45፣ 4፡34-37)፡፡ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የምእመናን ተሳጥር እየጨመረ ሲሄድ፣ ሐዋርያት ችግረኞችን በትክክልና አግብብ ባለው ሁኔታ መርዳት አዳጋች በሆነባቸው ጊዜ፣ ይህን ኅላፊነት ይሸከሙ ዘንድ በመንፈስ ቅዱስ የተሞሉ ሰባት ሰዎች ተመረጡ (ሐሥ 6፡1-6)፡፡ ሐዋርያው ጳውሎስ ችግረኞችን የሚረዳ ማኅበረ ሰብ ሊከተለው የሚገባውን መርሕ አስመልክቶ ቀጥሎ ያለውን ሐሳብ በገልጽ ይናገራል፡ “ስለዚህ ዕድሉ ካለን ለሰው ሁሉ፣ በተለይም ለእምነት ቤተ ሰባት መልካም እናድርግ” (ገላ 6፡10)፡፡ በእግዚአብሔር ሕዝቦች መካከል እኩልነት ይኖር ዘንድ፣ ሀብት ያላቸው ወንድሞችና እንቶች ችግረኛ ለሆኑት እንዲያካፍሉ እግዚአብሔር ይፈልጋል (2ቆሮ 8፡14-15 ይመ፤ ከኤፌ 4፡28፣ ከቲቶ 3፡14 ጋር ያነጻጽሩ)፡፡ በማጠቃለልም መጽሐፍ ቅዱስ በዙሪያችን ላሉት ችግረኞች በተለይም በክርስቶስ ወንድሞችና እንቶች ለሆኑት፣ መሠረታዊ ፍላጎታቸውን ለማሟላት ግድ ሊለን እንደሚገባና ከዚህም ውጭ አማራጭ እንደሌለ ያስገነዝበናል፡፡

ቀርባን ብታቀርቡልኝም፤
እኔ አልቀበለውም፤
ከሰቡ እንሰሰቻችሁ የንብረት
መሥዋዕት ብታቀርቡልኝም፤
እኔ አልመለከተውም።

23 የዝማሬህን ፊቴኸት ከእኔ አርቅ፤
የበገናህንም ዜማ አልሰማም።

24 ነገር ግን ፍትሕ እንደ ወንዝ፤
ጽድቅም እንደማይደርቅ ምንጭ
ይፍሰስ።

25 የእስራኤል ቤት ሆይ፤ አርባ ዓመት
በምድረ በዳ፤

መሥዋዕትንና ቀርባንን
አትርባችሁልኝ ነበርን?

26 ለራሳችሁ የሠራችሁትን፤
የንጉሣችሁን ቤተ ጣዖት፤

የጣዖቶቻችሁን ዐምድ፤
የአምላካችሁን ነቅብ አንሥታችሁ

ተሸከማችሁ።

27 ስለዚህ ከደማስቆ ወዲያ እንድትሰደዱ
አደርጋችኋለሁ፤”

ይላል ስሙ የሰራዊት ሕምሳክ የሆነ
እግዚአብሔር።

ተዘልላ ላለችው እስራኤል የተሰጠ
ማስጠንቀቂያ

6 በጽዮን ተዘልላችሁ የምትቀመጡ፤
በሰማርያ ተራራ ያለ ሥጋት
ቅምትኖሩ፤ የእስራኤልም ሕዝብ ለርዳታ
ወደ እናንተ የሚመጡባችሁ፤
እናንተ የአሕዛብ አለቆች ሆይ፤
ወዮላችሁ!

2 ወደ ካልኔ ሃዱ፤ እፎቱንም ተመልከቱ፤
ከዚያም ወደ ታላቂቱ ሐማት ሃዱ፤
ወደ ፍልስጥኤም ከተማ ወደ ጌትም ሙረዱ፤
እነዚህ ከሆሉቱ መንግሥታቶቻችሁ
ይሻላሉን?

የምድራቸውስ ሰፋት ከእናንተ
ይበልጣልን?

3 ክፉውን ቀን ለምታርቁ፤

የግፍንም ወንበር ለምታቀርቡ
ወዮላችሁ!

4 በዝሆን ጥርስ ባጌጠ ዐልጋ ላይ ለምትተኙ፤

5+23 አጥ6+5
5+24 ኢሳ45+8፤
ኤር22+3፤
ሚክ6+8
5+25
ዘፌ16+35፤
ኢሳ43+23
5+26 ሕዝ18+6፤
20+16
5+27 ዘ832+17-
19፤ ኢር38+17፤
አጥ4+13፤
6+7፤ 7+11፤ 17፤
ሚክ1+16፤
ሐዋ7+42-
43 አጥ3+9፤
ሰፍ1+12፤
ሉቃ6+24
6+1 ኢዮ24+23፤
ኢሳ32+9-11፤
6+2 ዘ6፤ 10፤ 10፤
ኢሱ11፤ 22፤
2፤ 7፤ 17፤ 24፤
2፤ ዘ5፤ 26፤ 6፤
ኢር49+23፤
ናዋ3+8
6+3 ኢሳ56+12፤
ሐዝ12+22፤
አጥ9+10
6+4 አሰ1+6፤
ሞሳ7+17፤
ኢሳ11+11፤
ሐዝ34+2-3፤
አጥ3+12

6+5 ዘኢ5+15፤ 16፤
መዝ137+2፤
ኢሳ14+11፤
አጥ5+23
6+6 ኢሳ28+1፤
ሐዝ9+4፤ 16፤ 49፤
አጥ2+8
6+7 አጥ5+27
6+8 ዘፍ22+16፤
ዘሌ26+19፤ 30፤
ዘ832+19፤
መዝ47+4፤
ኤር12+8፤
አጥ4+2፤
ዕብ6+13
6+9 አጥ5+3
6+10
1ሳመ31+12፤
አጥ8+3

በድንክ ዐልጋችሁ ላይ ለምትዝናኑ፤
ከበንች መንጋ ጠቦትን፤

ከጋጣም ጥጃን ለምትበሉ፤

5 ባልተቃኘን በገና ለምትዘፍኑ፤

በመዝቃ መሣሪያ ለመጫወት
ለምትሹ፤

6 ባፋጋ የወይን ጠጅ ለምትጠጡ፤

ምርጥ ሽቱም ለምትቀቡ፤

ስለ ዮሴፍ መከራ ግን ለማታዘን
ወዮላችሁ!

7 ስለዚህ እናንተ በመጀመሪያ በምርኮ
ከሚወሰዱት መካከል ኖርሁ፤
መፈንጠሻችሁና መዝናኛታችሁም
ያበቃል።

እግዚአብሔር የእስራኤልን ትዕቢት
ይጸዮል

8 ጌታ እግዚአብሔር “የያዕቆብን ትዕቢት
ተጸይፈአለሁ፤

ምሽጎቹንም ጠልቻለሁ፤

ከተማዬቱንና በውስጥ ያለውን ሁሉ፤

አሳልፌ እስጣለሁ” ሲል በራሱ

ምሎአል፤

ይላል የሰራዊት ሕምሳክ እግዚአብሔር።

9 በአንድ ቤት ውስጥ ዐሥር ሰዎች ቢቀሩ
እነርሱም ይሞታሉ። 10 በድኖቹንም ከቤት

አውጥቶ ማቃጠል ያለበት አንድ ዘመድ
መጥቶ ተደብቆ ያለውን ሰው፤ ከአንተ ጋር

የቀረ ሌላ ሰው አለን? ሲለው፤ እርሱም

“የለም” ይለዋል፤ ከዚያም በኋላ፤ “ዝም

በል፤ የእግዚአብሔርን ስም መጥራት
አይገባንም” ይለዋል።

11 እነሆ፤ እግዚአብሔር ትእዛዝ ሰጥቶአልና፤
ታላላቅ ቤቶችን ያወድማቸዋል፤

ትንንሾቹንም ያደቅቃቸዋል።

12 ፈረሰች በሞንጫ ላይ ይርጣሉን?

6+11 ኢሳ34+5፤ 55+11፤ አጥ3+15 6+12 ኢሳ1+2፤
ሆሌ10+4፤ አጥ3+10፤ 5+7

15+22 የሰላም መሥዋዕት በመበል የሚታወቀው
ነው።

25+26 ወይም ንጉሣችሁን ሱኮትን ከፍ ከፍ
አደረጋችሁት። እንዲሁም ጣዖታችሁን ቀደም

የከፍኩትን አማልክታችሁን፤ ሰብዓ ሊቃናት የሞሉ
ከን ቤተ ጣዖት እንዲሁም የአምላካችሁን የፊፋንን
ክዋክብት ከፍ አደረጋችሁ

6+1-7 ተዘልላችሁ የምትቀመጡ... ወዮላችሁ፤
እዚህ ላይ የሚናገረው በእስራኤልና በይሁዳ ላሉት
የእግዚአብሔር ሕዝቦች ነው። (1) እነርሱም
ባለስልጣናት ሆኑ፤ በሰጸገም፤ ነገር ግን ስለ በደላቸው
ግድየለሾች ነበሩ። በምድራዊ ሀብት መበልጸጋቸውና
የተሳካቸው ሰዎች መሆናቸው፤ በእግዚአብሔር በረከት
ሥር እንደሚኖሩ ማረጋገጫ ነው ብለው ያምኑ ነበር፤
የእግዚአብሔር ፍርድ ጨርሶ እንደማይደርስባቸው
ይሰማቸው ነበር፤ (2) እንደዚሁም ብልጽግናና ምቹ
የሆነ የአደኗር ዘይቤ፤ ስጥልቀት ስለ እግዚአብሔር
ነገር መጠየቅ ወደ ሌላበት ወደ ዓለህ የአደኗር ዘይቤ
አትጣጫችንን ሊያስልውጡን ይችላል (በገጽ 1577
ላይ፤ “ብልጽግና ደህነት” በሚል ርእስ የቀረበውን
የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

6+6 ለማታዘን፤ እስራኤላውያን በምድራዊ ሀብት

ተንደላቸው ከመኖር ይልቅ፤ ስለ ሕዝቡ በደልና በዚያም
ምክንያት ስለሚመጣው ጥፋት እጅግ ሊያዝኑ ይገባቸው
ነበር። ስለ ሕዝቡ በደል የሚያዝኑት ግን ሊመጣ ካለው
ከእግዚአብሔር ፍርድ ከማምለጣቸውም በላይ (ሕዝ 9፡34)፤
የእርሱን በረከት ይቀበሉ (ማቴ 5፡34)።

6+8 ከተማዬቱን ... አሳልፌ እስጣለሁ፤ ሕዝቡ
ወደ እግዚአብሔር ለመመለስ ፈቃደኛ ስላልሆኑ፤
ከተማቻቸው ይጠፋሉ። ሁሉን ቻይ የሆነው እግዚአብሔር
በጽኑ መሐላ የተናገረው በመሆኑ እንደሚጠፋ
የተረጋገጠ ነበር።

6+10 ዝም በል፤ የእግዚአብሔር የፍርድ ቀን በመጣ
ጊዜ ለጥፋት የተወሰኑት ከተሞች በእግዚአብሔር
ፍርሃት ይሞላሉ። ሕዝቡ ተጨማሪ ጥፋትና ሞት
እንዳይመጣባቸው በመፍራት፤ የእግዚአብሔርን ስም
እንኳ ለመጥራት አልደፈሩም።

ሰውስ እዚያ ላይ በበሬ ያርሳልን?
እናንተ ግን ፍትሕን ወደ መርዝነት
የጽድቅንም ፍሬ ወደ መራራነት
ለወጣችሁ።

¹³እናንተ ሎዶባርንም በማሸነፋችሁ ደስ
ያላችሁ፤

"ቃርናይምንም በራሳችን ብርታት ይዘናል"
የምትሉ፤

¹⁴ሁሉን የሚገዛ ስምዳክ እግዚአብሔር
እንዲህ ይላልና፤

"የእስራኤል ሕዝብ ሆይ፤ እነሆ፤ እኔ
ከሐማት መግቢያዘ እስከ ዓረባ ሸለቆ
ድረስ፤

የሚያስጨንቃችሁን ሕዝብ፤ በእናንተ
ላይ አስነሣለሁ።"

አንበጣ፤ አሳትና ቀንቢ

7ጌታ እግዚአብሔር ይህን አሳየኝ፤ የንጉሠ
የመከር እህል ከተሰበሰበ በኋላ ገፀው
መብቀል በጀመረ ጊዜ፤ እርሱ የአንበጣ
መንጋ እንዲፈለፈል አደረገ። ጌታ በመቼ
የምድሩን ሣር ግጠው ከጨረሱት በኋላ፤
"ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፤ ይቅር እንድትል
እለምንሃለሁ፤ ያዕቆብ ይህን እንዴት
ሊቋቋመው ይችላል? ታናሽ ነው እኮ!"
አልሁ።

³እግዚአብሔርም ስለዚህ ነገር ተጸጸተ፤
እግዚአብሔርም ይህ አይፈጸምም አለ።
"ጌታ እግዚአብሔር ይህንም አሳየኝ፤ ጌታ
እግዚአብሔር በእሳት ሊፈርድ ትዘጋጀ፤
እሳቱም ታላቁን ጥልቅ አደረቀ፤ ምድሪቱ
ንም በላ። ንዚያም በኋላ፤ "ጌታ እግዚአብሔር
ሆይ፤ እንድትተወው እለምንሃለሁ፤ ያዕቆብ
ይህን እንዴት ሊቋቋመው ይችላል? ታናሽ
ነው እኮ! አልሁ።

⁶እግዚአብሔር ስለዚህ ነገር ተጸጸተ፤
ጌታ እግዚአብሔር፤ "ይህም ደግሞ
አይፈጸምም" አለ።

⁷ይህንም ደግሞ አሳየኝ፤ ጌታ በእጁ
ቱምቢ ይዞ በቱምቢ በተሠራ ቅጥር አጠገብ
ቆሞ ነበር። ⁸እግዚአብሔር፤ "አሞጽ፤
የምታየው ምንድነው?" አለኝ።

እኔም፤ "ቱምቢ" አልሁ።

ጌታ እንዲህ አለ፤ "እነሆ፤ በሕዝቤ

6+13 ኢየ8+15፤
ኢሳ28+14-15
6+14 ዘ፡13+21፤
ኢር5+15፤
አሞ3+11
7+1 4+7፤
መዝ78+46፤
ኢር51+14፤
ኢል1+4፤ አሞ8+1
7+2 ዘ፡10+15፤
ኢሳ37+4፤
ሕዝ11+13፤
አሞ4+9
7+3 ዘ፡3632+14፤
ዘሳ32+36፤
ኢር18+8፤
26+19፤ ሆል11+8
7+4 ዘሳ32+22፤
ኢሳ66+16፤
ኢል1+19
7+5 4+1፤ 2፤
አል2+17
7+6 ዘ፡3632+14፤
ኢር18+8፤
42+10፤ ሕዝ9+8፤
የና3+10
7+8 2፡721+13፤
ኢር1+11፤ 13፤
15+6፤ ሕዝ7+2-
9፤ አሞ8+2

7+9
ዘል26+30፤ 31፤
1፡713+34፤
2፡715፤ 9፤
ኢሳ63+18፤
ሆል10+8
7+10 ኢሳ7+2፤
2፡714፤ 23፤ 24፤
ኢር26+8-11፤
38+4
7+11 ኢር36+16፤
አሞ5+27
7+12 14መ፡9፤ 9፤
ማቴ8+34
7+13 ኢሳ7+2፤
1፡712፤ 29፤
ኢር20፤ 2፤ 36፤ 5፤
አሞ2፤ 12፤
ሐሥ4+18
7+14
14መ፡10፤ 5፤
1፡710፤ 27፤
2፡72፤ 5፤ 4+37፤
ኢሳ9+10፤
ዘሳ13+5

በእስራኤል መካከል ቱምቢ እዘረጋለሁ፤
ከእንግዲህም ወዲያ አልምራቸውም።
⁹የይስሐቅ ማምለኪያ ኮረብታዎች ባድማ
ይሆናሉ፤
የእስራኤል መቅደሶች ይፈርሳሉ፤
በኢየርብዓምም ቤት ላይ በሰይፌ
እነሣለሁ።"

አሞጽና አሜስያስ

¹⁰ከዚህ በኋላ የቤቴል ካህን አሜስያስ ወደ
እስራኤል ንጉሥ ወደ ኢየርብዓም እንዲህ
ሲል መልእክት ላከ፤ "አሞጽ በእስራኤል
ቤት መካከል በአንተ ላይ እያሄረ
ነው፤ ምድሪቱም ቃሉን ሁሉ ልትሸከም
አትችልም፤ ¹¹አሞጽ እንዲህ ሲል ተናግሮ
ነበርና፤

"ኢየርብዓም በሰይፍ ይሞታል፤
እስራኤልም በእርግጥ ከትውልድ
አገሩ ተማርኮ ይሄዳል።"

¹²አሜስያስም፤ አሞጽን እንዲህ አለው፤
"አንተ ባለ ራህይ ከዚህ ሂድ! ከይሁዳ
ምድር ሽሽ፤ እዚያም እንጀራህን ብላ፤
በዚያም ትንቢት ተናገር። ¹³ከእንግዲህ
ወዲያ ግን ብቤቴል ትንቢት አትናገር፤
የንጉሠ መቅደስ፤ የመንግሥቱም መኖሪያ
ነውና።"

¹⁴አሞጽም ለአሜስያስ እንዲህ ሲል
መለሰ፤ "እኔ እረኛና የጣሉጥ ፍሬ ለቃሚ
ነኝ እንጂ ነቢይ ወይም የነቢይ ልጅ አይደ
ለሁም፤ ¹⁵እግዚአብሔር ግን የበግ ጭንጋ
ከምጠብቅበት ቦታ ወስዶ፤ 'ሂድና ለሕዝቤ
ለእስራኤል ትንቢት ተናገር' አለኝ፤ ¹⁶እንግ
ዲህ የእግዚአብሔርን ቃል ሰማ።

አንተ፤ "በእስራኤል ላይ ትንቢት
አትናገር፤
በይስሐቅም ቤት ላይ አትሰበክ'
ትላለህ።

¹⁷"ስለዚህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤"

7+15 ዘሳ37+2፤ 24መ፡7+8፤ ኢሳ6+9፤ ኢር7+1-2፤
26+12፤ ሕዝ23+4 7+16 ኢር22+2፤ ሕዝ20+46፤
ማክ2+6 7+17 2፡717፤ 6፤ ሕዝ4+13፤ ሆል4+13፤ 9+3፤
አሞ2+12-13፤ 5+27
"6+13 ትርጉሙ ምንም ማለት ነው።
"6+13 ቃርናይም ትርጉሙ ቀንዶች ማለት ነው።
ቀንዶ የጥንካሬ ምልክት ነው።
"6+14 ወይም ከመግቢያው ጀምሮ

7+1-6 ጌታ እግዚአብሔር ... አሳየኝ፤
እግዚአብሔር በቅርብ በእስራኤል ላይ እንደሚፈርድ
አሞጽ ሁለት ራህይ አየ፤ በአንበጣ (ቀ. 1) እና
በእሳት (ቀ. 4) አማካይነት ፍርድ ይመጣል፤ ይህም
መሬቱን ያራቁታል፤ ከዚህም የተነሣ ሕዝቡ በአጠቃላይ
ይረሳሉ። ነቢይ ስለ ሕዝቡ ማለደ፤ እግዚአብሔርም
ፍርዱን እንዲዘገይ አደረገ (ቀ. 3፡6)። እግዚአብሔር
የገጢአተኞችን ሞት አይወድም (1ጢዎ 2+4፤
2ጴጥ 3+9)፤ የጻድቅ ሰው ጸሎትም መልስ እንደሚያገኝ
ተሰፋ ይሰጣል (ያዕ 5+16)።
7+7-9 ቱምቢ፤ ሦስተኛው የአሞጽ ራህይ፤
እግዚአብሔር እስራኤልን በቱምቢ ሲላካ የሚያሳይ ነው።
ቱምቢ ከጫፋ ላይ ከብደት ያለው ብረት የታሰረለት ሲሆን፤
ግምቦች የአንድን ግንብ ቀተተኝነት የሚያረጋግጡበት

መለኪያ ነው። እስራኤል ለእግዚአብሔር ቃል
ሰላልታዘዘች፤ ዘምማ የምትወድቅበት ደረጃ ላይ ደርሳ
ተገኝች (ቀ. 12-17)። ስለዚህ የእግዚአብሔር ፍርድ
በእርስዋ ላይ እንደሚመጣ የታወቀ ነበር።
7+12-17 አንተ ባለ ራህይ ከዚህ ሂድ፤ እነዚህ
ጥቅሶች እግዚአብሔር ከእንግዲህ ሕዝቡን እንዳያድን
ዐባይት ምክንያቶች ከሆኑት ውስጥ አንዱን ይገልጻሉ።
ካሁኑ አሜስያስ ሕዝቡን በተለይም መሪዎቻቸውን በመወከል
የእግዚአብሔርን ነቢይና በእርሱም በኩል የመጣውን
መልእክት አጣጣለ። ሆን ብለው የእግዚአብሔርን
ቃል ባለመቀበል የሚመላለሱ ሰዎች ራሳቸውን ለዘላለም
ሞት እየዳረጉ ነው፤ የምልጃ ጸሎት ማቅረብ ምንም
ፋይዳ የማይሰጥበት ጊዜ ይመጣልና።

ሚስትህ በከተማይቱ ውስጥ
 ጋለሞታ ትሆናለች፤
 ወንዶችና ሴቶች ልጆችህም በሰይፍ
 ይወድቃሉ፤
 ምድርህም እየተለካ ይከፋፈላል፤
 አንተ ራስህ በረከሰ፤ ምድር ትሞታለህ፤
 እስራኤልም ከትውልድ አገሩ፤
 ተማርኮ ይሄዳል።”

የጉመራ ፍሬ የሞላበት ቅርጫት

8 ጌታ አገዚአብሔር ይህን አሳየኝ፤ እነሆ፤
 የጎመራ ፍሬ የሞላበት ቅርጫት ነበረ።
 “እርሱም፤ “አሞጽ ሆይ፤ ምን ታያለህ?”
 አለኝ። እኔም፤ “የጎመራ ፍሬ የሞላበት
 ቅርጫት አያለሁ” አልሁ። ከዚያም በኋላ
 አገዚአብሔር እንዲህ አለኝ፤ “በሕዝቡ
 በእስራኤል ላይ ፍጻሜ መጥቶአል፤
 ከእንግዲህም አልምራቸውም።”

9 ጌታ አገዚአብሔር፤ “በዚያ ቀን የቤተ
 መቅደሱ ዝማሬ ወደ ዋይታ፤ ይለወጣል፤
 እጅግ ብዙ የሆነ የሰው ሬሳ ወድቆ ይገኛል፤
 ዝምታም ይሰፍናል” ይላል።
 “እናንተ ችግረኞችን የምትረግጡ፤
 የምድሪቱንም ድኸች የምታጠፉ
 ይህን ስሙ፤

5 እንዲህም ትላላችሁ፤
 “መስፈሪያውን በማሳነስ፤
 ዋጋውን ከፍ በማድረግ፤
 በሐሰተኛ ሚዛን በማጭበርበር፤
 እህል እንድንሸጥ፤
 የወር ሙባቻ መቼ ይበቃል?
 ሰንደም ለገበያ እንድናቀርብ፤
 ሰንበት መቼ ይልፋል?”

6 ድኸውን በብር፤
 ችግረኛውንም በጥንድ ሜማ
 እንገዛለን፤
 ግርዱን እንኳ በሰንደ ዋጋ
 እንሸጣለን።”

7 አገዚአብሔር በየዕቅብ ክብር እንዲህ ሲል
 ምሉእል፤ “እነርሱ ያደረጉትን ሁሉ ከቶ
 አልረሳም።”

8 “በዚህ ነገር ምድር አትናወጥምን?
 በውስጧ የሚኖሩት ሰላ ሁሉ
 አያለቅሱምን?
 የምድር ሁለመና እንደ ዐባይ ወንዝ

8+1 አሞ7+1
 8+2 ዘፍ40+16+
 ኤር1+13+
 24+3+ ሰቆ4+18+
 ሕዝ7+2-9+
 አሞ7+8
 8+3 አሞ5+16+
 6+10
 8+4 ኢዮ20+19+
 መዝ14+4+
 ምላ30+14+
 አሞ2+7
 8+5 ዘፍ31+7+
 ዘጉ10+10+
 ዘጸ25+15+
 2ገዛ+23+
 ንዐ10+31+
 13+15-16+
 ኢላ58+13
 ሕዝ45+10-12
 ሆሲ12+7+
 ሚክ6+10-11+
 ዘሰ5+6
 8+6 አሞ2+6+
 4+1+ 5+11
 8+7 ኢዮ35+15+
 መዝ47+4+
 ሆሲ8+13
 8+8 ኢዮ9+6+
 መዝ18+7+
 ኤር46+8+
 51+29+ አሞ9+5

8+9 ኢዮ5+14+
 ኢላ59+9-10+
 ኤር13+16+
 15+9+ ሕዝ32+7+
 አሞ5+8+
 ሚክ3+6+
 ማቴ27+45+
 ማር15+33+
 ሉቃ23+44-45
 8+10 ዘፍ21+16+
 ዘሴ13+40+
 ዘሴ26+31+
 ኢላ3+17+
 ኤር2+19+
 ሰቆ5+15+
 ሕዝ7+18+
 ሆሲ2+11+
 ኢላ1+8
 8+11 ሰላሙ3+11+
 2ዘፍ15+3+
 ኢላ30+20+
 ኤር30+3+ 31+27
 8+12
 ሕዝ20+3+31

8+13 ኢላ9+17+ 41+17+ ሆሲ2+3
 8+14 1ገዛ2+29+ መዝ46+2+ አሞ5+2+5+ ሚክ1+5
 *7+17 ዕብራይስጡ ርከሰ ይለዋል።
 *8+3 የቤተመቅደሱ ዘማሪያን ዋይታ ያሰማሉ የሚሉ
 አሉ።
 *8+14 ወይም በአሺማ ወይም በሣላት አማልክት።
 *8+14 ወይም ነይራ

ይነሣል፤
 እንደ ግብጽ ወንዝም ወደ ላይ
 ይፈናጠራል፤
 ተመልሶም ይወርዳል።”
 9 ጌታ አገዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “በዚያ ቀን፤ ፀሐይ በቀትር እንድትጠልቅ
 አደርጋለሁ፤
 ምድርንም ደማቅ ብርሃን ላለ በቀን
 አጨልማታለሁ።
 10 ምድት በዓላችሁን ወደ ልቅሶ፤
 ዝማሬአችሁንም ሁሉ ወደ ዋይታ
 እለውጣለሁ፤
 ሁላችሁም ማቅ እንድትለብሱ፤
 ጠጉራችሁንም እንድትላጩ
 አደርጋለሁ፤
 ያን ጊዜ ለአንድያ ልጅ ሞት
 እንደሚለቀሰበት፤
 ፍጻሜውንም እንደ መራራ ቀን
 አደርገዋለሁ።”
 11 ጌታ አገዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 “በምድር ላይ ረሐብን የምሰድበት ዘመን
 ይመጣል፤
 ይኸውም የአገዚአብሔርን ቃል
 የመስማት ረሐብ እንጂ፤
 እንጂራን የመራብ ወይም ውሃን
 የመጠማት አይደለም።
 12 ሰዎች አገዚአብሔርን ለመሻት፤
 ከባሕር ወደ ባሕር፤
 ከሰሜን ወደ ምሥራቅ ይንከራተታሉ፤
 ነገር ግን አያገኙትም።
 13 “በዚያ ቀን፤
 “ቆነጃጅት ሴቶችና ብርቱዎች ጎል
 ማሰታት፤
 ከውሃ ጥም የተነሣ ይዘላሉ።
 14 በሰሜን ያገሩረት የሚምሉ፤
 ወይም፤ ጳን ሆይ፤ ሕያው
 አምላክህን፤ የሚሉ፤
 ወይም ሕያው የቤርሳቤህ አምላክን፤
 ብለው የሚምሉ፤

8+13 ኢላ9+17+ 41+17+ ሆሲ2+3
 8+14 1ገዛ2+29+ መዝ46+2+ አሞ5+2+5+ ሚክ1+5
 *7+17 ዕብራይስጡ ርከሰ ይለዋል።
 *8+3 የቤተመቅደሱ ዘማሪያን ዋይታ ያሰማሉ የሚሉ
 አሉ።
 *8+14 ወይም በአሺማ ወይም በሣላት አማልክት።
 *8+14 ወይም ነይራ

8+1 የጎመራ ፍሬ የሞላበት ቅርጫት፤
 የጎመራው ፍሬ በሕዝቡ ላይ ፍርድ የሚሆንበት ጊዜ
 እንደ ደረሰ ያመለክታል፤ የመጥፊያ ጊዜ የቆደውም
 ተቃርብ ነበር።
 8+5 ሰንበት፤ ነጋዴዎች ሐሳባቸው በሥጋዊ ነገር ላይ
 ያተኩረ በመሆኑ፤ ሰንበቱ ቶሎ አብቅቶ ሽቀጣቸውን
 መሸጥ ይቀጥሉ ዘንድ በጉጉት ይጠብቁ ነበር።
 “ለቃሉና ለመንግሥቱ መስፋፋት ግድ እስከማይለጅ
 ድረስ ገንዘብን በማግኘት ጉዳይ ላይ ተጠምጃለሁን?”
 ብለን ራሳችንን መጠየቅ ይገባናል። ጌታ ኢየሱስ ራሱ
 እንደተናገረው፤ በአንድ ጊዜ ለአገዚአብሔርና ለገንዘብ
 መዝገት አንቅልም (ማቴ 6+24 እና ማገብ ይመ)።
 8+11 የአገዚአብሔርን ቃል የመስማት ረሐብ፤

እስራኤላውያን የአገዚአብሔር ቃል በነገራቸውም
 ለመቀበል በተደጋጋሚ ፈቃደኛ ሳይሆኑ ቀርተዋል።
 (2+11-12፤ 7+10-13፤16)፤ አሁን የተመኙትን ይቀበላሉ።
 (1) ከእንግዲህ አገዚአብሔር ወደ እነርሱ ዝብይ
 አይልክም፤ ቃሉም ወደ እነርሱ መምጣቱ ይቆማል።
 በሌላ አነጋገር በሚመጣው ጥፋት የአገዚአብሔርን
 ምሪት በሚጠይቁበት ጊዜ ጨርሶ ከእርሱ ምላሽ
 አያገኙም። (2) አገዚአብሔር አንድን ሰው በገጠለት
 ለተሞላ ምኞት አልፎ እንዲሰጥ ከማድረግ የባሰ የከፋ
 ፍርድ የለም። እንዲሁም አንድ ሰው ወደ ወደድረትና ወደ
 ስሕተት መንገድ ይገባል፤ የሰይማንም ባሪያ በመሆን
 የሕይወቱ ፍጻሜ ይሆናል (ሮሜ 1+21-32፤ ሮሜ 1+24
 እና ማገብ ይመ)።

ዳግመኛ ላይነሠ፣ ለዘላለም
ይወድቃሉ።”

እስራኤል ትጠፋለች

9 ጌታን በመሠዊያው አጠገብ ቆሞ አየሁት፤
እርሱም እንዲህ አለኝ፡
“መድረኮቼ እንዲኖወጡ፤
ጉልላቶቼን ምታ፣
በሕዝቡም ሁሉ ራስህ ላይ ሰባብራቸው፤
የቀሩትን በሰይፍ እንድላቸዋለሁ፤
ከእነርሱ አንድም ሰው አይሸሽም፤
ቢሸሽም የሚያመልጥ የለም።
፯ መታብር፣ በጥልቀት ቁፍረው
ቢወርዱም፤
እጄ ከዚያ ታወጣቸዋለች፤
ወደ ሰማይ ቢወጡም፤
ከዚያ አወርዳቸዋለሁ።
፺ በቀርሜሎስ ጫፍ ላይ ቢሸሽጉም፤
አድኜ ፈልጌ ከዚያ አወርዳቸዋለሁ፤
እይዛቸዋለሁም፤
በጥልቅ ባሕር ውስጥ ከእኔ ቢሸሽጉም፤
በዚያ ጸባቡ እንዲነድፋቸው
አዘዋለሁ፤
ኅጠላቶቻቸው ተነድተው ለምርኮ
ቢወሰዱም፤
በዚያ እንዲገድላቸው ሰይፍን
አዛለሁ፤
ለመልካም ሳይሆን ለክፉ፤
ዓይኔን በእነርሱ ላይ አደርጋለሁ።
፺፭ ጌታ እግዚአብሔር ጸባኦት፤
ምድርን ይዳሰሳል፤
እርሷም ትቀልጣለች፤
በውስጥዋ የሚኖሩ ሁሉ ያለቅሳሉ፤
የምድር ሁለመና እንደ ዐባይ ወንዝ
ይነሣል፤
እንደ ግብጽ ወንዝም ይወርዳል።
፳ መኖሪያውንም በሰማይ የሚሠራ፤
መሠረቱንም በምድር
የሚያደርግ፤
የባሕርን ውሃ የሚጠራ፤
በምድርም ገጽ ላይ የሚያፈስ፤
እርሱ ስሙ እግዚአብሔር ነው።
፺ እናንተ እስራኤላውያን፤

9+1 መዝ68+21፤
ኤር11+11
9+2 ኢዮ7+9፤
ኤር51+53፤
ሕዝ26+20፤
ሐዝ1+4
9+3 ዘፋ49+17፤
ኢዮ11+20፤
መዝ68+22፤
139+8-10፤
ኢላ27+11፤
ኤር16+16-17፤
አሞ1+2
9+4 ዘሌ26+33፤
ኤር21+10፤
39+16፤ 44+11፤
ሕዝ5+12፤
15+7+2፤
9+5 መዝ46+2
አሞ8+8
9+6 መዝ104+1-
3፤5-6፤13፤
ኤር43+9፤
አሞ5+8
9+7 ዘዩ10+14፤
ዘፋ2+23፤
2፡7፤16+9፤
2ዜ5፤12+3፤
ኢላ20+4፤ 22+6፤
43+3፤ አሞ2+10

9+8 ኤር4+27፤
44+27
9+9 ኢላ30+28፤
ኤር31+36፤
፳79+7፤
ሉቃ22+31
9+10 ኤር5+12፤
23+17፤ 49+37፤
ሕዝ20+38፤
አሞ6+3
9+11 ዘዩ26+22፤
መዝ53+6፤
80+12፤
ኢላ7+2፤ 49+8፤
ሕዝ17+24፤
ሚከ7+8፤11፤
ዘዝ12+7፤ 14+10
9+12 ዘዮ24+18፤
ኢላ43+7፤
ኤር25+29፤
ሐዋ15+16-17

ለእኔ እንደ ኢትዮጵያውያን
አይደላችሁምን?
፺፩ ላል እግዚአብሔር
“እስራኤልን ከግብጽ፤
ኖልስጥኤማውያንን ከከፍቶር፤
ሰርያውያንንም ከቂር አላወጣሁምን?
፳ እነሆ፤ የጌታ እግዚአብሔር ዐይኖች፤
በነጠላተኛ መንግሥት ላይ
ናቸው፤
ከምድር ገጽ፤ ፈጽሜ አጠፋዋለሁ፤
የያዕቆብን ቤት ግን፤ ሙሉ በሙሉ
አልደመስሰም፤”
፺፪ ላል እግዚአብሔር።
፺፫ እነሆ፤ ትእዛዝ እሰጣለሁ፤
እህል በወንጌት እንደሚነፋ፤
የእስራኤልን ቤት፤
በሕዝብ ሁሉ መካከል እንዲሁ
አደርጋለሁ፤
ነገር ግን አንዲት ቅንጣት በምድር
ላይ አትወድቅም።
፺፬ በሕዝብ መካከል ያለ፤
ከኛ ነገር አያገኘንም ወይም
አይደርስብንም፤ የሚሉ፤
ኅጠላተኞች ሁሉ፤
በሰይፍ ይሞታሉ።

የእስራኤል መመለስ
፺፭ በዚያ ቀን፤
የወደቀውን የዳዊትን ድንኳን
እነሣለሁ፤
የተሰበረውን እጠግናለሁ፤
የፈረሰውን ዐድሳለሁ፤
ቀድሞ እንደነበረም አድርጌ
እሠራዋለሁ፤
፺፭ ስለዚህ የኤደምን ትሩፍ፤
በሰሜን የተጠሩትንም ሕዝቦች ሁሉ

፺፮ 2 ዕብራይስጡ ሲያል ይለዋል።
፺፱ 6 ዕብራይስጡ ለዚህ ሐረግ የሰጠው ትርጉም
ምን እንደሆነ አይታወቅም።
፺፻ 6 ዕብራይስጡ ለዚህ ሐረግ የሰጠው ትርጉም
ምን እንደሆነ አይታወቅም።
፺፻ 7 በላይኛው ዐባይ አካባቢ ያለ ሕዝብ ነው።
፺፻ 12 ዕብራይስጡ እንደ ሰባን ሊቃናቱ ትርጉም
የሕዝቡ ትሩፋጽ ሰሜን የሚሸከሙ ሁሉ፤
እግዚአብሔርን ይፈልጋሉ።

9+1-10 ጌታን ... አየሁት፤ በአምስተኛው ራእዩ
አሞጽ ጌታን በቤተ መቅደሱ በመሠዊያው አጠገብ ቆሞ
አየው፤ ጌታም ቤተ መቅደሱ በላዩቸው ላይ ወድቆ
እንዲሰበር በማድረግ በዚያ የነበሩትን ሰዎች ሁሉ
ሊያጠፋ ተዘጋጅቶ ነበር። ከዚያ ያመለጡትም በሰይፍ
ይገደላሉ፤ ከሕዝቡም መካከል ኅጠላተኞች የሆኑ ሁሉ
ይሞታሉ (ቀ. 10)። እንደዚሁም ክርስቶስ ዳግመኛ
በሚመጣበት ጊዜ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ በድፍረት
ኅጠላት እየሠሩ በሚመላለሱት ላይ በጽኑ ይፈርዳል፤
አንዳቸውም ከእግዚአብሔር ቀጣ አያመልጡም።
9+11-15 በዚያ ቀን፤ እግዚአብሔር እስራኤልን
ሙሉ በሙሉ እንደሚያጠፋ ተስፋ በመስጠት የአሞጽ
መጽሐፍ ይጠቃለላል (ከቀ. 8 ጋር ያንጻጽሩ)።
እስራኤላውያን ወደ ዝግ ምድራቸው የሚመለሱበትንና
የምድርን ሕዝቦች ሁሉ የሚባርኩበትን ጊዜ ነቢዩ

አሻግሮ ያያል፤ በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር አምላካቸው
ይሆናል (ቀ. 15)። ይህ ጊዜ ክርስቶስ በምድር ሁሉ ላይ
የሚገዛበትን የመሲሔን መንግሥት የሚያመለክት ነው።
የእግዚአብሔር የማዳን ዕቅድ አሕዛብንም በመንግሥቱ
በሚያካትት ሁኔታ የተዘጋጀ መሆኑን ለማሳየት
ሐዋርያው ያዕቆብ ቀ. 11ን እና 12ን ይጠቅሳል
(ሐ. 15+16 እና ማብ ይመ)።
9+11 የወደቀውን የዳዊትን ድንኳን፤ ይህ ሐረግ
በመሲሔ አገዛዝ ሁሉ የሚኖሩትን ዐሥራ ሁለቱን
የእስራኤል ነገዶችን ሁሉ የሚያመለክት ነው።
9+12 ሕዝቦች ሁሉ፤ መሲሔ በሕዝቦች ሁሉ ላይ
ይገዛል፤ እስራኤልም ለእነርሱ በረከት ትሆናለች፤ ይህ
እግዚአብሔር ከአብርሃምና ከዳዊት ጋር የባወው ኪዳን
በመጨረሻ ተፈጻሚ የሚሆነው ክፍል ነው (በገጽ 68
ላይ፤ “እግዚአብሔር ከአብርሃም፤ ከይስሐቅና ከያዕቆብ

ይወርሳሉ፤	9+13 ዘላ26+5፤	የወይን ተክል ተክለው፤ ጠጁን
ይላል ይህን የሚያደርግ እግዚአብሔር።	መላ9+27፤	ይጠግሉ፤
¹³ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤	ፍት2+3፤	አትክልት ተክለው ፍሬውን
"እነሆ፤ ዐጫጁ ዐጭዶ ሳይጨርስ፤	ኤር31+38፤	ይበላሉ።
ዐራሹ በላዩ የሚደርስበት፤	33+14፤	¹⁵ እስራኤልን በገዛ ምድራቸው
ችግኝ ተካዩም ገና ተክሎ	ኢላ2+24፤ 3+18	አትክላቸዋለሁ፤
ሳይጨርስ፤	9+14 2ንገ19+29፤	ከሰጠኝቸውም ምድር፤ ዳግመኛ
ወይን ጨማቂው የሚደርስበት ጊዜ	ኢላ32+18፤	አይነቀሉም"
ይመጣል፤	49+8፤ 61+14፤	ይላል ስምሳክህ እግዚአብሔር።
አዲስ የወይን ጠጅ ከተራሮች	62+9፤	
ይንጠባጠባል፤	ኤር29+14፤	
ከኩረብቶችም ሁሉ ይፈሳል።	30+18፤	
¹⁴ የተሰደደውን ሕዝቤን እስራኤልን	31+28፤ 33+7፤	
እመልሳለሁ፤	ሕዝ28+25-26፤	
እነርሱም የፈራረሱትን ከተሞች መልሰው	34+13-14፤	
ሠርተው በውስጣቸው ይኖራሉ።	አሞ5+11፤	
	9+15	9+15 ኢር3+18፤ 18+9፤ 23+8፤ 24+6፤ 32+15፤
	ዘጨ15+17፤	ሕዝ28+26፤ 34+25-28፤ 37+12+35፤ ኢላ3+20
	ኢላ60+21፤ 65+9፤	¹⁴ 9+14 ወይም ሶጣ ፈንታቸውን አድላለሁ
		አንደግለት ነው።

ጋር የገባው ኪዳን" በሚል ርእስና እንዲሁም በገጽ 465 ላይ፤ "እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር የገባው ኪዳን" በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

9+13-15 ዐጫጁ ... ዐራሹ በላዩ የሚደርስበት፤ ምድር የእግዚአብሔር ሕዝብ ባለማቋረጥ የሚተክልበት፤ ተክሉም ሳይጨርስ የሚያጭድበት የተለወጠና የተደነቀ ዐይነት ማሳ እንደሚሆን አሞጽ ትንቢት ይናገራል። መሬቱም ከለምነቱ የተነሣ የተትረፈረፈ ምርት የሚሰጥ ይሆናል፤ የእግዚአብሔርም በረከት ፈጽሞ አይቋረጥም። በመጨረሻ እስራኤል ወደ ጌታ ትመለሳለች፤ ከዚያም በኋላ ከእርሱ ከት አትላይም። ሕዝቡም በምድሪቱ ላይ ያለ ስጋት በሰላም ይኖራሉ።

ትንቢተ አብድዩ

መግቢያ

አስተዋፅኦ

I. በኤዶም ላይ የተሰጠ ፍርድ (1፡1-14)

(ሀ) በኤዶም ላይ የሚመጣው ጥፋት (1፡1-4)

(ለ) ጥፋት የሚፈጸም ስለ መሆኑ (1፡5-9)

(ሐ) ምክንያት፤ በይሁዳ ችግር ደስ መሰኘታቸው (1፡10-14)

II. የጌታ ቀን (1፡15-21)

(ሀ) በኤዶምና በሌሎች አገሮች ላይ የሚመጣ ፍርድ (1፡15-16)

(ለ) በ “ጌታ ቀን” የእስራኤል ዕጣ ፈንታ (1፡17-21)

1. ድነት ለእስራኤል (1፡17-18ሀ)

2. ጥፋት ለኤዶም (1፡18ለ)

3. የእስራኤል ወሰን በእግዚአብሔር መንግሥት አካልነቷ እንደሚሰፋ (1፡19-21)

ጸሐፊ፤ አብድዩ

ዋና ሐሳብ፤ ፍርድ በኤዶም ላይ

የተጻፈበት ጊዜ፤ 840 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ አብድዩ የተባለ ነቢይ ነው፤ በመጽሐፉ ውስጥ ስለ ዘር ሐረጉም ሆነ ስለ ሕይወት ታሪኩ ምንም የተጠቀሰ ነገር የለም፡፡ “አብድዩ” የተባለው ስም የተለመደ ስም ሲሆን ትርጉሙም “የእግዚአብሔር አገልጋይ” ማለት ነው፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በዚህ ስም 12 ወይም 13 ሰዎች ተጠርተዋል (ለምሳሌ፤ 1ነገ 18፡3-16፤ 2ዜና 17፡7፤ 34፡12-13)፡፡

የዚህ መጽሐፍ ጸሐፊ የሆነው አብድዩ በብሉይ ኪዳን በሌላ ክፍል መጠቀሱ ወይም አለመጠቀሱ የሚታወቀው ይህ ትንቢት በተነገረበት ዘመን ነው፡፡ በትንቢቱ ውስጥ አንድም ንጉሥ ባለመጠቀሱ፤ ዘመኑን በርግጠኝነት ማወቅ አንችልም፡፡ በመጽሐፉ ውስጥ የሚገኘው ሰዩፍ ታሪካዊ ማስረጃ ኤዶማውያን በኢየሩሳሌም መወረር መደሰታቸውና በብዝሃነት ውስጥ መሳተፋቸው ነው (ቀ. 11-14)፤ ይሁንና አብድዩ ስለ የትኛው የኢየሩሳሌም መወረር እንደሚናገር ግልጽ አይደለም፡፡ በብሉይ ኪዳን ዘመን ጉልተው የሚታዩ አምስት ወረራዎች ነበሩ፤ (1) በሮብም ዘመነ መንግሥት በግብጽ ንጉሥ በሺሻቅ በ926 ዓ.ቅ.ክ. (1ነገ 14፡25-26)፤ (2) በኢዮራም ዘመነ መንግሥት ከ848-841 ዓ.ቅ.ክ. (በግምት) በፍልስጥኤማውያንና በዐረቦች (2ዜና 21፡16-17 ይመ)፤ (3) በአሜስያስ ዘመነ መንግሥት በእስራኤል ንጉሥ በኢዮአስ በ790 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም (2ነገ 14፡13-14)፤ (4) በሐዘቅያስ ዘመነ መንግሥት በአሦር ንጉሥ በሰናክሬም በ701 ዓ.ቅ.ክ. (2ነገ 18፡13)፤ (5) በባቢሎናውያን ከ605—586 ዓ.ቅ.ክ. በነበረው ዘመን (2ነገ 24—25)፡፡ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ዐዋቂዎች አብድዩ በቀ. 2 ወይም በቀ. 5 ላይ ከተገለጸው ታሪካዊ ክሥተት ጋር አይደዙ እንደ ተነበዩ ያምናሉ፡፡ ኢየሩሳሌም ፈጽሞ ስለ መጥፋቷም ሆነ ሕዝቧ በምርኮ ስለ መጋዛቸው ፍንጭ የለምና በሁለቱ ቀጥሮች ማለትም በቀ. 2 እና 5 መሠረት ኢየሩሳሌም በናቡከደነጾር ፈጽሞ የጠፋች አትመሰልም፡፡ ስለ ኢየሩሳሌም መፍረስ የሚናገሩት ሌሎች ነቢያት ናቡከደነጾርንና ባቢሎንን የሚፈርጃቸው እንደ ጠሳት እንጂ “እንግዶች” እና “ባዕዳን” በማለት አይደለም (ቀ. 11)፡፡ ስለዚህ አብድዩ ትንቢት የተናገረበት ታሪካዊ ወቅት ፍልስጥኤማውያንና ዐረቦች ከተማዋን ያጠቁበት በተራ ቀጥር 2 ላይ የተጠቀሰው ጊዜ ሳይሆን አይቀርም፡፡ ልክ በዚያ ጊዜ ቀደም ብሎ ኤዶማውያን (በኢየሩሳሌም ቀጥጥር ሥር የነበሩ)

ራሳቸውን ነጻ ማድረግ ችለው ነበር (2ዜና 21:8-10)። ከዚህ ጊዜ ትንሽ ቂይቶ ኤዶማውያን በኢየሩሳሌም መፍረስ ደስ መሰኘታቸው ግልጽ ነው። ኢየሩሳሌም የነገሠበት ዘመን ከ848—841 ዓ.ቅ.ክ. ስለ ነበርና ኢየሩሳሌምም የተጠቃችው አብድዩ ትንቢቱን በጻፈበት ዘመን ስለ ነበር፣ መጽሐፉ የተጻፈበት ጊዜ 840 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም።

የዚህ ትንቢት ከፊሉ ዳራ በዲሳውና (የኤዶማውያን አባት) በያዕቆብ (የእስራኤል አሥራ ሁለት ነገዶች አባት) መካከል የነበረውን የረዥም ዘመን ጠላትነት ያስታውሳል (ዘፍ 25:19-34፣ 27:1—28:9)። በአሪት ዘፍጥረት የእነዚህን ሁለት ወንድማማቾች ዕርቅ የምናነብ ቢሆንም (ዘፍ 33)፣ በትውልዳቸው መካከል የነበረው ጥላቻ ግን መጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ውስጥ ብዙውን ጊዜ ጦር ሲያማካቸው ይታያል (ከዘኁ 20:14-21፣ ከ1ሳመ 14:47፣ ከ2ሳመ 8:14 እና ከ1ነገ 11:14-22 ጋር ያነጻጽሩ)። ኤዶማውያን ከእስራኤል ጋር የነበራቸውን ታሪካዊ ጠላትነት በማስታወስ፣ በኢየሩሳሌም መከራ ሐሄት አደረጉ።

ዐላማ

ይህ የትንቢት መጽሐፍ የተጻፈው (1) ኤዶም በኢየሩሳሌም መከራ ደስ ከመሰኘቷ የተነሣ እግዚአብሔር መቁጣቱን ለመግለጽ፣ (2) በኤዶም ላይ ሊመጣ ያለውን የእግዚአብሔርን የፍርድ መልእክት ለማስተላለፍ ነው። አብድዩ የእግዚአብሔርን አሠራር የመጨረሻ ውጤት የተነበየ ሲሆን፣ ይኸውም ለኤዶማውያን ጥፋት፣ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለሆነው ለእስራኤል ደግሞ በሚመጣው የጌታ ቀን ትድግና ነው።

ቅንት

ትንቢተ አብድዩ ሁለት ዋና ክፍሎች አሉት፡ በመጀመሪያው ክፍል (ቀ. 1-14) እግዚአብሔር በነቢዩ በኩል በኤዶም እጅግ አለመደሰቱን በመግለጽ፣ ኤዶማውያን ስለ ነጠአታቸው በተለይም ስለ ትዕቢት ነጠአትና (በመልክአ ምድራዊ አቀማመጥ በመመካታቸው) በይሁዳ ውድቀት ደስ ስለ ተሰኝባት በደል በነላፊነት እንደሚጠየቁ ያስገነዝባል። በኤዶማውያን ላይ የእግዚአብሔር አስፈሪ ፍርድ የሚመጣቸው ሲሆን፣ ነቢዩ ንስሐ እንዲገቡና ወደ ጌታ እንዲመለሱ በሚያደርገው ጥሪ ሊመጣ ያለውን መከራ የማስቀረት ምንም ዐይነት ተስፋ ሲሰጥ አይታይም፤ ስለዚህ ለዘለዓለም ይጠፋሉ (ቀ. 10)። ሁለተኛው ክፍል (ቀ. 15-21) ትንቢታዊ በሆነ መልኩ ኤዶምና የእግዚአብሔር ጠላት ሁሉ የሚጠፋበትንና የእግዚአብሔር ሕዝብ የሚደኑበትን፣ መንግሥቱም ድል የሚያደርግበትን መጨውን ጊዜ ያመለክታል።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ አብድዩን ልዩ የሚያደርጉት አራት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፡ (1) ትንሹ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ነው። (2) የተጻፈው መልእክታቸው ከእስራኤልን ወይም ይሁዳን ሳይሆን፣ ሌሎች መንግሥታትን እንዲመለከት ሆኖ፣ ከእግዚአብሔር ዘንድ ከተላኩ ሦስት ነቢያት መካከል አብድዩ አንደኛው ነው (ሌሎች ነቢያት ዮናስና ናሆም ናቸው)። (3) በትንቢተ አብድዩና በትንቢተ ኤርምያስ ምዕ 49:7-22 መካከል ተመሳሳይነት አለ። (4) ይህ መጽሐፍ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሲጠቀስ ወይም ሲያፍ በሆነ መልክ ሲወሳ አይታይም።

ትንቢተ አብድዩ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

አዲስ ኪዳን ትንቢተ አብድዩን በቀጥታ ባይጠቅም፣ በዚህ መጽሐፍ ትኩረት የተደረገበት የዲሳውና የያዕቆብ ጠላትነት ግን ጉልቶ ይታያል። ጳውሎስ የዲሳውንና የያዕቆብን ጠብ በሮሜ 9:10-13 ላይ በመጥቀስ የእግዚአብሔርን የተሰፋ መልእክት ያሳስባል፤ ስለ ነጠ አታቸው ንስሐ የሚገቡ አይሁድም ሆኑ አሕዛብ ማለት የጌታን ስም የሚጠፍ ሁሉ ይድናሉ (ሮሜ 10:9-13፣ 15:7-12)።

ትንቢተ አብድዩን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፣ ትንቢተ አብድዩ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል፤ □ አብድዩ

ማስታወሻ

፩ ታ አግዚአብሔር ስለ ኤዶም
እንዲህ ይላል፤
ከአግዚአብሔር ዘንድ መልእክት
ሰምተናል፤
መልእክተኛውም ወደ አሕዛብ ተልኮ
እንዲህ ብሎአል፤
“ተነሁ፤ እርሷን ለመውጋት
እንውጣ።”
2 “እነሆ፤ በአሕዛብ መካከል ታናሽ
አደርገሃለሁ፤
እጅግ የተናቅህ ትሆናለህ።
3 እንተ በሰንጣቃ። ዐለት ውስጥ
የምትኖር፤
መኖሪያህንም በከፍታ ስፍራ
ያደረግህ፤ ለራስህም፤
“ማን ወደ ምድር ሊያወርደኝ ይችላል?”
የምትል፤
የልብህ ትዕቢት አታልሎሃል።
እንደ ንስር መጥቀህ ወደ ላይ ብትወጣ፤
ጐጆህንም በከዋክብት መካከል
ብታደርግ፤
ከዚያ አወድሃለሁ”
ይላል አግዚአብሔር።
5 “ሌቦች ወደ እንተ ቢመጡ፤
ዘራፊዎችም በሌሊት ቢገቡ፤
የሚሰርቁት የሚፈልጉትን ያህል
ብቻ አይደለምን?
ወይን ለቃሊዎች ወደ እንተ ቢመጡ፤
ጥቂት ታርሚያ አይተወምን?
እንተ ግን ምንኛ ጥፋት
ይጠብቅሃል!
6 ሳላው ግን እንዴት ተዘረፈ?
የሸሸውስ ሀብት ምንኛ ተመዘበረ!
7 ወዳጆችህ ሁሉ ወደ ድንበር ይገፋሃል፤
ንደኞችህ ያታልሉሃል፤
ያሸንፉህማል፤

1+1 ዘፍ25+14፤
ኢሳ11፤11፤14፤
18+2፤ 34፤11፤
63፤1-6፤
ኢር6፤4-5፤
49፤7-22፤
ሕዝ25፤12-14፤
32፤29፤
አዋ1፤11-12፤
1+2 ዘኁ24፤18፤
1+3 2ኤፍ25፤11-
12፤ ኢሳ16፤1፤6፤
144 ኢዮ20፤6፤
ኢሳ10፤14፤
14፤13፤
1+5 ዘዳ4፤27፤
24፤21፤
ኢሳ24፤13፤
1+7 መዝ4፤19፤
ኢር30፤14፤

1+8 ኢዮ5፤12፤
ኢሳ29፤14፤
1+9
ዘፍ36፤11፤34፤
1+10
መዝ137፤7፤
ሕዝ25፤12-14፤
35፤9፤ ኢል3፤19፤
አዋ1፤11-12፤
1+11 ኢዮ6፤27፤
ሕዝ24፤6፤
አዋ1፤6፤
1+12 ኢዮ31፤29፤
መዝ137፤7፤
ምሳ17፤5፤
24፤17፤
ሕዝ25፤6፤
35፤15፤
ሚኳ4፤11፤ 7+8
1+13 ሕዝ35፤5፤

እንጀራህን የበሉ ወጥመድ ይዘረጉብሃል፤
አንተ ግን አታውቀውም።
8 “በዚያ ቀን ጥበባኛ ሰዎችን ከኤዶም፤
አስተዋዮችንም ከዔሳው ተራሮች
አልደመሰሰምን?”
ይላል አግዚአብሔር።
9 “ኤማን ሆይ፤ ተዋጊዎችህ ይደንግጣሉ፤
በዔሳውም ተራሮች ያለ ሁሉ፤
ተገድሎ ይጠፋል።
10 በወንድምህ በያዕቆብ ላይ ሰላደረግሽው
ግፍ፤
በዕፍረት ትሸፈናለህ፤
ለዘላለምም ትጠፋለህ።
11 “እንግዶች ሀብቱን ዘርፈው ሲሄዱ፤
ባዕዳንም በበሮቹ ሲገቡ፤
በኢየሩሳሌምም ላይ ዕጣ ሲጣጣሉ፤
በዚያ ቀን ገለልተኛ ሆኑህ
ተመለከትህ፤
አንተም ከእነርሱ እንደ አንዱ
ሆንህ።
12 ክፉ ቀን በገጠመው ጊዜ፤
በወንድምህ ሥቃይ መደሰት
አልነበረብህም፤
በጥፋታቸው ቀን፤ የይሁዳ ሕዝብ ሲያዝኑ
ሐሜት ማድረግ አልነበረብህም፤
በጭንቀታቸውም ቀን፤
በትዕቢት ልትናገር አይገባህም፤
ነበር፤
13 በጥፋታቸው ቀን፤
በሕዝቤ በር መማባት የለብህም፤
ነበር፤
በጥፋታቸው ቀን፤
በጭንቀታቸው መደሰት
ነበር፤
14 ወይም በሌላ
ሳ፤7 የዚህ ሐረግ የሰብራይስጡ ትርጓሜ በርግጦ
ነፃነት አይታወቅም።

1+1 አብድዩ፤ አብድዩ በኤዶም ላይ ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ የተነሳየ የይሁዳ ነቢይ ነበር (መግቢያውን ይመ)።
1+1 ስለ ኤዶም፤ የይሁዳ ደቡባዊ ኅረቤት የሆኑት ኤዶማውያን የያዕቆብ ወንድም የአሳው ዘር ናቸው (ቀ. 6)፤ ስለዚህ የእስራኤል ወገኖች ነበሩ (ቀ. 10)። ይሁን እንጂ ይህ ሕዝብ የእግዚአብሔር ሕዝብ ዘላለማዊ ጠላት ነበረ፤ ብዙ ጊዜም እስራኤልን ለሚወጉ የውጭ ወራሪዎች ዕጣ ያደርግ ነበር። ኤዶማውያን በእስራኤል ላይ ከነበራቸው ጽኑ ጥላቻ የተነሣ የእግዚአብሔርን ቀጣጣ ይመጣባቸዋል።
1+3 የልብህ ትዕቢት፤ (1) ኤዶማውያን በሰንሰለታማ ተራሮች ይኖሩ ነበር። በመታበይም አገራቸው በጠላት የማትደፈር እንደ ሆነች በትዕቢት የቈጠሩ፤ በራሳቸው ብቃትና ንይል ይመኩ ነበር። እግዚአብሔር ግን ያዋርዳቸዋል። (2) መጽሐፍ ቅዱስ ኩራትና ትዕቢት ወደ ማታለል እንደሚያደርሱ፤ ከውድቀት በፊት እንደሚታዩ (ቀ. 4፤ ምሳ 16፤18) እና የእግዚአብሔር ጠላት እንደሚያደርጉ (ቀ. 8፤ ያዕ 4፤6፤ 1ኢጥ 5፤5) ይናገራል።
1+5-6 ሌቦች ... ቢመጡ፤ ኤዶማውያን ሌሎች ሕዝቦችን በመዝረፍና በመግደል ንብረታቸውን መቀማት ልማዳቸው ነበር፤ አሁን ግን እግዚአብሔር

ሌላ መንግሥትን ስለሚያስነግባቸው ይህ ሁሉ በራሳቸው ላይ ይደርሳል።
1+10 ለዘላለምም ትጠፋለህ፤ አብድዩ ኤዶማውያን ከዕመማቸውና ከጭካኔአቸው የተነሣ ፈጽሞ እንደሚጠፉ (ክተ. 16፤18 ጋር ያንጸጽሩ)፤ ይሁዳ ግን እንደምትታደስና የእግዚአብሔር መንግሥትም እንደምትጸና (ቀ. 17፤19፤21) ትነበሩ። በ582 ዓ.ቀ.ክ. ኢየሩሳሌም ከፈረሰች ከአራት ግመት በኋላ የኤዶም አብዛኛው ሕዝብ በባቢሎናውያን የጠፋ ሲሆን፤ የቀረው ደግሞ በደቡብ ይሁዳ ይኖር ዘንድ ተገደደ። ኢየሩሳሌም በሮም ከጠፋችበት ከ70 ዓ.ም. በኋላ ኤዶማውያን የትም አልተገኙም።
1+11-14 ገለልተኛ ሆኑህ ተመለከትህ፤ (1) ኤዶማውያን ኅረቤቶቻቸውንና ወገኖቻቸውን እስራኤላውያን በተቸገሩ ጊዜ አልረዷቸውም፤ ስለዚህ የእግዚአብሔር ቀጣጣ መጣባቸው። (2) እግዚአብሔር ርዳታውንና ምሕረቱን የተቀበሉት ሕዝቡ ሌሎች በተቸገሩ ጊዜ ቸርነት እንዲያደርጉ ይፈልጋል። ቸልተኝነትና ለራስ ብቻ ማሰብ የእግዚአብሔር ፍቅርና ጸጋ በውስጣችን አለመኖራቸውን ይገልጻሉ (1ዮሐ 3፤15-17፤ በገጽ 1327 ላይ፤ “ደኸኸኝ ቸገረኸኸኝ መርዳት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

አልነበረብህም፤
በጥፋታቸው ቀን፤
ሀብታቸውን መዝረፍ አይገባህም
ነበር።
¹⁴ሰደተኞቻቸውን ለመግደል፤
በመንታ መንገድ መጠባበቅ
አይገባህም ነበር፤
በጭንቀታቸው ቀን፤
የተረፉትን አሳልፈህ መስጠት
አልነበረብህም።
¹⁵በአሕዛብ ሁሉ ላይ፤
የእግዚአብሔር ቀን ደርሶአል፤
አንተ እንዳደረግኸው፤ በአንተም ላይ
ይደረጋል፤
ክፉ ሥራህም በራስህ ላይ
ይመለሳል።
¹⁶እናንተ በቅዱሱ ተራራዬ እንደ
ጠጣችሁ፤
አሕዛብ ሁሉ ዘወትር ይጠጣሉ፤
ይጠጣሉ፤ አብዝተውም ይጠጣሉ፤
ከዚህም በፊት እንዳልሆኑት
ይሆናሉ።
¹⁷ንገር ግን በጽዮን ተራራ ነጻ መውጣት
ይሆናል፤
የያዕቆብ ቤትም እርሷ የተቀደሰች
ትሆናለች፤
ርስታቸውን ይወርሳሉ።
¹⁸የያዕቆብ ቤት እሳት፤

1+14 1ገገ18+4
1+15 ኤር46+10+
50+29፤ ሕዝ30+3፤
ኢል2+31፤
አጥ5+18፤ ልን2+8
1+16 ዘ015+17፤
ኢላ51+17፤
ኤር25+15፤
49+12፤
ሰቆ4+21-22፤
ሕዝ25+12-14
1+17
መዝ69+35፤
74+2፤ ኢላ4+3፤
14+12፤
ኢል2+32፤
አጥ9+11-15፤
ዘፃ8+12
1+18 ኢላ1+31፤
ኤር49+10፤
ዘካ12+6

1+19 ዘኑ1+36፤
ኢላ11+14፤
ኤር31+5
1+20 1ገገ17+9-
10 ፤ ኤር33+13፤
ሉቃ4+26፤
ራእ11+15
1+21 ዘፃ28+29፤
መላ3+9፤
መዝ22+28፤
47+9፤ 66+4፤
ፃን2+44፤
ዘካ14+9፤ 16፤
ሚል1+14፤

የዮሴፍም ቤት ነበልባል ይሆናል፤
የዔሳው ቤት ገለባ ይሆናል፤
ያቃጥሉታል፤ ይበሉትማል፤
ከዔሳው ቤት የሚተርፍ፤ አይኖርም።።
እግዚአብሔር ተናግሮአል።
¹⁹የኔጌብ ሰዎች፤
የዔሳውን ተራራ ይይዛሉ፤
ከተራራው ግርጌ ያሉ ሰዎችም፤
የፍልስጥኤማውያንን ምድር
ይወርሳሉ፤
የኤፍሬምንና የሰማርያንም ዕርሻ ይይዛሉ፤
ብንያምም ገለፃድን ይወርሳል።
²⁰በካነንና ያልው ይህ የእስራኤል ሰደተኞች
ወገን፤
እስከ ሰራጽታ ያለውን ምድር
ይወርሳል፤
በሰፋራድም ያሉ የኢየሩሳሌም
ሰደተኞች፤
የኔጌብን ከተሞች ይወርሳሉ።
²¹የዔሳውን ተራሮች ለመግዛት፤
ነጻ አውጪዎች ወደ ጽዮን ተራራ
ይወጣሉ፤
መንግሥቱም የእግዚአብሔር ይሆናል።

1+15 በአንተም ላይ ይደረጋል፤ እግዚአብሔር ለኤደማውኞንም ሆነ ለሌሎች ሕዝቦች፤ በሌሎች ላይ በሥራት ግፍ መጠን የእጃቸውን እንደሚከፍል አብድሮ ይተነብያል። ይህ ተመሳሳይ መርሕ በአዲስ ኪዳን አማኞችም ላይ ተፈጻሚ ይሆናል (ቁላ 3+25 እና ማብ ይመ)።
1+17-21 በጽዮን ተራራ ነጻ መውጣት ይሆናል፤ የጽዮን ተራራ በብሉይ ኪዳን ኢየሩሳሌምን የሚወክል ሲሆን በአዲስ ኪዳን ደግሞ የቤተ ክርስቲያንን

ሰማያዊ ማደራያ ያመለክታል (ዕብ 12+22-24፤ በገጽ 609 ላይ፤ “የኢየሩሳሌም ከተማ” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ)። መጽሐፍ ቅዱስ እስራኤልና ታማኞቹ የእግዚአብሔር ሰዎች በሙሉ ከጠላቶቻቸው እንደሚድኑ፤ ምድርን እንደሚወርሱና ከክርስቶስ ጋር እንደሚገናኙ ይተነብያል። ይህ ተፈጻሚ የሚሆነው መሲሐ ኢየሱስ ወደ ምድር ሲመጣና ክፋት ሲሸነፍ ነው። ይኔ፤ “መንግሥቱም የእግዚአብሔር ይሆናል” (ቁ፡ 21)።

ትንቢተ ዮናስ

አስተዋፅኦ

I. ለዮናስ የመጣው የእግዚአብሔር የመጀመሪያ ጥሪ (1:1—2:10)

(ሀ) ዮናስ ጥሪ፣ ወደ ነነዌ ሂድ (1:1-2)

(ለ) ዮናስ አለመታዘዝ (1:3)

(ሐ) ዮናስ ያለመታዘዝ መዘዞች (1:4-17)

1. በሌሎች ላይ (1:4-11)

2. በራሱ ላይ (1:12-17)

(መ) በመከራ ጊዜ ዮናስ ጸሎት (2:1-9)

(ሠ) ዮናስ ትድግና (2:10)

II. ለዮናስ የመጣው የእግዚአብሔር ሁለተኛ ጥሪ (3:1—4:11)

(ሀ) ዮናስ ጥሪ፣ ወደ ነነዌ ሂድ (3:1-2)

(ለ) ዮናስ በመታዘዝ የፈጸመው ተልእኮ (3:3-4)

(ሐ) ዮናስ መታዘዝ ያስከተለው ውጤት (3:5-10)

1. የነነዌ ሰዎች ንስሐ ገቡ (3:5-9)

2. የነነዌ ሰዎች ከእግዚአብሔር ፍርድ ጸኑ (3:10)

(መ) ዮናስ ማጥረምረም (4:1-3)

(ሠ) ዮናስ መገሠጽና ያስገኘው ትምህርት (4:4-11)

ጸሐፊ፣ ዮናስ

ዋና ሐሳብ፣ የእግዚአብሔር የማዳን ምሕረት ስፋት

የተጻፈበት ዘመን፣ 760 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

ዮናስ፣ የሰሙ ትርጉም “ሮግብ” ማለት ሲሆን፣ የአማቲ ልጅ መሆኑ ተገልጿል (1:1)። በ2ነገ 14:25 ላይ (1) በዳግማዊ ኢየሩብሳም ዘመን መንግሥት (793—753 ዓ.ቅ.ክ.) የሰሜኑ መንግሥት የእስራኤል ነቢይ ነበር፤ (2) ከገሊላዋ ናዝሬት በስተሰሜን በኩል ከሦስት እስከ አራት ኪ.ሜ. ርቅት ላይ የምትገኘው የጋትሔፍር ሰው እንደ ነበር ተገልጿል። ስለዚህም ፈሪሳውያን ከገሊላ ምንም ነቢይ አልተነሣም ብለው መናገራቸው ስሕተት ነበር (ዮሐ 7:52)። ዮናስ የነብይነት አገልግሎት ሥራ የተጀመረው፣ ከኤልሳዕ መጨረሻ ጥቂት ቆየት ብሎ ሲሆን (ከ2ነገ 13:14-19 ጋር ያነጻጽሩ)፣ ከአሞጽ አገልግሎት ጋር በተመሳሳይ ዘመን የተከናወነ ነው (ከአሞ 1:1 ጋር ያነጻጽሩ) ይህ አገልግሎቱ በሆሴዕ የነቢይነት አገልግሎት ቀጥሎአል (ከሆሴ 1:1 ጋር ያነጻጽሩ)። መጽሐፉ የጸሐፊውን ማንነት ባይገልጽም እንኳ፣ ጸሐፊው ዮናስ ብዙ የሚያጠራጥር አይደለም።

የነነዌ ከተማ በዮናስ ስብከት ንስሐ የገባችው ከሁለቱ የአሦር ነገሥታት በአንደኛው ዘመነ መንግሥት ሳይሆን አይቀርም። (1) የንግሥናው ዘመን በአንድ አምላክ ማምለክን ያንጸባረቀው ሣልሳዊው አጻድ አራሪ (810—783 ዓ.ቅ.ክ.) ወይም (2) ሣልሳዊው አሹርጸን (733—755 ዓ.ቅ.ክ.) ዘመነ መንግሥቱ ሁለት ታላላቅ መቅሠፍቶችንና (765 እና 759 ዓ.ቅ.ክ.) የፀሐይ ግርዶሽን የሚያመለክት ሲሆን፣ እነዚህ ሁለቱ የመለኮታዊ ፍርድ ምልክቶች እንዲሆኑ በመታሰብ የአሦርን ከተማ ነነዌን ለዮናስ ትንቢታዊ መልእክት ሳያዘጋጁ አልቀረም። ነነዌ ከገሊላ ሰሜን ምሥራቅ 800 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ ትገኝ ነበር።

ዓላማ

ይህ መጽሐፍ ሦስት ዐላማዎችን መሠረት እድርሳ የተጻፈ ይመስላል። (1) በንስሐ ስብከት አማካይነት የእግዚአብሔር የማዳን ምሕረትና ሥራ ስፋቱና ጥልቀቱ የቱን ያህል እንደ ሆነ ለእስራኤልና ለአሕዛብ ሁሉ ለማሳየት፤ (2) በዮናስ ተመክሮ አማካይነት እስራኤል

ምን ያህል በጨለማ ለሚኖሩ የድነት ብርሃን እንድትሆን ከተጠራችበት ቀዳሚ ጥሪ ምን ያህል እንዳጉደለች ለማሳየት (ዘፍ 12፡1-3፤ ኢሳ 42፡6-7፤ 49፡6)፤ (3) እግዚአብሔር ከፍቅሩና ከምሕረቱ የተነሣ እስራኤል ከማይቀረው የበደል ፍርድ እንድታመልጥ የነሰሳን ስብከት ለማሰማት ወደ እርሷ የላከው አንድን ነቢይ ብቻ ሳይሆን፤ አያሌ ታማኝ ነቢያትን የላከ መሆኑን ከእምነቷ ያፈገፈገችውን እስራኤልን ለማሳሰብ ነው። ነገር ግን እስራኤል ከነነዌ በተቃራኒ የእግዚአብሔርን ነቢያትና ንስሐ በመግባት የሚገኝ የምሕረት ግብዣውን መቀበል አልፈለገችም።

ቅኝት

ትንቢተ ጥናስ ነቢዩ ወደ ነነዌ እንዲሄድ የቀረበለትን ጥሪና የሰጠውን አጽፋ የሚመለከት ታሪክ የሚያቀርብ መጽሐፍ ነው። ምዕ 1 የጥናስን የመጀመሪያ አለመታዘዝና ከዚህም ቀጥሎ ተከትሎ የመጣውን የእግዚአብሔርን ፍርድ ይገልጻል። ጥናስ ወደ ሰሜን ምሥራቅ ወደ ነነዌ በመሄድ ፈንታ፤ በምዕራብ በኩል ወደ ተርሴስ (ስፔን) በምትሄድ መርከብ ውስጥ የተሳፈረ ሲሆን፤ ይኸውም ከእግዚአብሔር ፈቃድ በተቃራኒው ሊኬድ የሚቻልበት የመጨረሻ ሩቅ ስፍራ ነበር። ጥናስ ብዙም ሳይቆይ በመርከበኞቹ ፊት ያዋረደውና ወደ ባሕር እንዲጣል ያደረገው ከባድ ወጀብ እግዚአብሔር በሚዲትራኒያን ባሕር ላይ ደረሰበት፤ ይህም ከእግዚአብሔር የመጣ ነበር። እግዚአብሔር የነቢዩን ሕይወት የሚያድንበትን፤ “ታላቅ ዓሣ” በቸርነቱ አዘጋጅቶ ነበር። ምዕ 2 ጥናስ በዓሣው ሆኖ በተለየ ማረፊያ ሆኖ እግዚአብሔር ሕይወቱን ሰላተረፈለት እርሱን ያመሰግንበትንና ለቀረበለት ጥሪ ለመታዘዝ ቃል የገባበትን ጸሎት ይዞአል፤ እንዲሁም በዓሣው ወደ ምድር የተተፋበትን ሁኔታ ይዞ ይገኛል። ምዕ 3 ወደ ነነዌ እንዲሄድ ለጥናስ የተሰጠው ሁለተኛ ዕድልና ለከተማዬቱ ኗሪዎች የሚሰበከው የእግዚአብሔር መልእክት ይገኝበታል። በታሪክ ታይቶ ባልታወቀ ከተማ ዐቀፍ መንፈሳዊ መነቃቃት ከተማዬቱ በዋሳ እንድትጸምና ንስሐ እንድትገባ ንጉሡ ጥሪ አደረገ፤ ይህም ሕዝቡን ከእግዚአብሔር ፍርድ እንዲድን አድርጎአል። ምዕ 4 እግዚአብሔር የእስራኤል ጣላት የሆነችውን ይህችን ከተማ ከጥፋት ሰላዳናት፤ ጥናስ በእግዚአብሔር ላይ ያጉረሞረመውን ይዞአል። እግዚአብሔር ቅልጥ፤ ትልንና የምሥራቅን ነፋስ በመጠቀም ጸጋውን ለእስራኤልና ለይሁዳ ብቻ ሳይሆን፤ ለሁሉም በመስጠት ደስ እንደሚሰኝ ቀጥጦውን ነቢይ አስተማረው።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ጥናስን ልዩ የሚያደርጉት አራት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፤ (1) መጽሐፉ በሰሜኑ የእስራኤል መንግሥት ተወልዶ ባደገ ነቢይ የተጻፈ ሁለተኛው ብቸኛ የብሉይ ኪዳን የትንቢት መጽሐፍ ነው (ሌላው መጽሐፍ ትንቢተ ሆሴዕ ነው)። (2) የተዋጣለት ዕጥር ምጥን ተደርጎ የቀረበ ዝርው ትረካ ነው፤ በግጥም መልክ የቀረበው የጥናስ የምስጋና ጸሎት (2፡2-9) ብቻ ነው። (3) የእግዚአብሔር መለኮታዊ እንቅስቃሴ በሙላት ይታይበታል፤ ከእግዚአብሔር የቸርነት ጊዜ መምጣትና ከትልቁ ዓሣ መከሰት በተጨማሪ ቅሉ፤ ትሉ፤ የምሥራቁ ነፋሱና ከሁሉም በላይ የመላ ከተማዬቱ የነነዌ ንስሐ መግባት ይገኝበታል። (4) የእግዚአብሔር የማጻን ጸጋ ለአሕዛብና ለአይሁድ እንደ ሆነ የሚያሳየውን እጅግ ግልጽ የሆነ የብሉይ ኪዳን መልእክት ይዞአል።

ትንቢተ ጥናስ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

ኢየሱስ በሚከተለው አኳኋን ከጥናስ ጋር ተነጻጽሮአል፡ “ክፉና አመንዝራ ትውልድ ምልክትን ይጠይቃል፤ ነገር ግን ከነቢዩ ጥናስ ምልክት በስተቀር ሌላ ምልክት አይሰጡም። ጥናስ በዓሣ ዐንባሪ ሆኖ ውስጥ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት እንደ ቈየ፤ እንዲሁ የሰው ልጅ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት በምድር ሆኖ ውስጥ ይቈያል። የነነዌ ሰዎች በፍርድ ዕለት ከዚህ ትውልድ ጋር ተነሥተው ይፈርድበታል፤ እነርሱ በጥናስ ስብከት ንስሐ ገብተዋልና። እነሆ ከጥናስ የሚበልጥ እዚህ አለ።” (ማቴ 12፡39-41)

ታሪካዊ ተቀባይነት ያለው ስለ መሆኑ

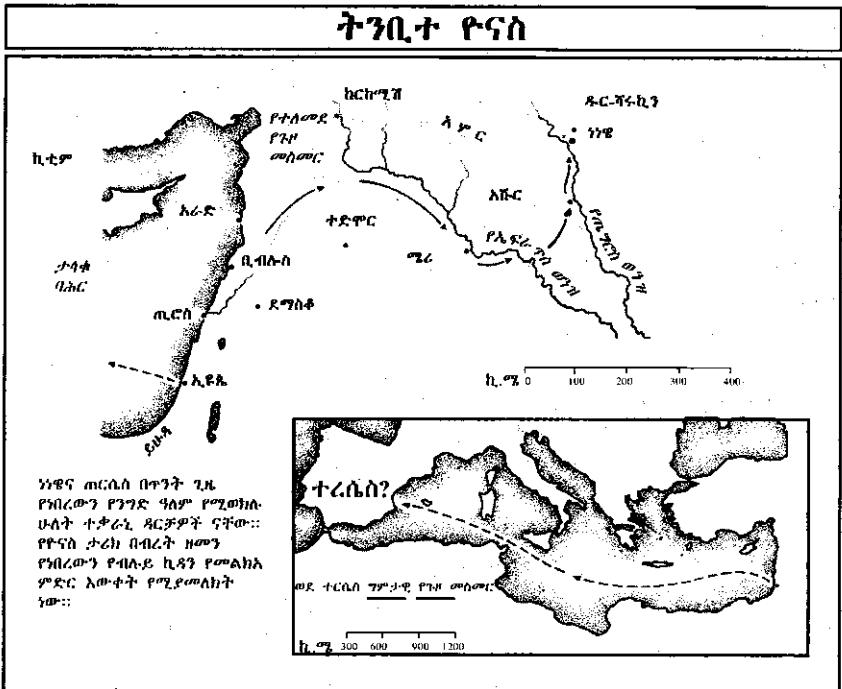
የሊብራል ሥነ መለኮት ምሁራንና ኢሳማንያን ይህ መጽሐፍ በድገረ ምርኮ የነበረውን የአይሁዳዊነት ጠባብ ብሔርተኝነት ለመቋቋም ታሰቦ ከክርስቶስ ልደት በፊት ከ5ኛው እስከ 3ኛው ምዕተ ዓመት ባለው ጊዜ የተዘጋጀ የፈጠራ ድርሰት እንደ ሆነ ያስባሉ። በዚህ አመለካከት መሠረት የጥናስ መጽሐፍ እውነተኛ ታሪካዊ ሁኔታችን የሚወክል አይደለም።

ይሁን እንጂ ብሉይ ኪዳን ጥናት በ8ኛው ዓ.ቅ.ክ. ምእተ ዓመት የነበረ እውነተኛ ነቢይ መሆኑን በሌላ ስፍራ ያመለክታል (2ኛ 14:25)። በአዲስ ኪዳንም ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ጥናት የሚከተሉትን በማሰብ ተናግሮአል፡ (1) ሦስት ቀን በመቃብር ስለ መቆየቱና ከዚያም ስለ ትንሣኤው የሚያመለክት ቀዳሚ የብሉይ ኪዳን ትንቢታዊ ምልክት መሆኑን (ማቴ 12:39-40፤ ሉቃ 11:29)፤ (2) ንስሐ ለገቡት የነሃዌ ሰዎች የንስሐን ስብከት መስበኩ የታሪክ ድጋፍ ያለው መሆኑን (ማቴ 12:41፤ ሉቃ 11:30:32)፤ (3) ሰሎሞንና የደቡባ ንግሥት እርሱን መጉብኘቷ የብሉይ ኪዳን ታሪክ እንደ ሆነ ሁሉ፤ ይህም መጽሐፍ የብሉይ ኪዳን ታሪክ አካል መሆኑን (ማቴ 12:42፤ ሉቃ 11:31) ኢየሱስ መጽሐፉ ታሪካዊ ተቀባይነት ያለው መሆኑን አመልክቶአል፡ መጽሐፉን ከዚህ በተለየ ሁኔታ መመልከት ማለት ስሕተተኛ መጽሐፍ ቅዱስ እንዳለን ብቻ ሳይሆን፤ ስሕተተኛ አዳኝም እንዳለን መናገር ማለት ነው።

ትንቢተ ጥናትን ለማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ ትንቢተ ጥናት ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት በአንድ ቀን መነበብ ይኖርበታል፤ □ ጥናት

ማስታወሻ

፫ናሰ ከእግዚአብሔር ኩበለለ

1 የእግዚአብሔር ቃል ወደ አማቴ ልጅ ወደ ፫ናሰ እንዲህ ሲል መጣ፤ ²“ወደ ታላቁቱ ከተማ ወደ ነነዌ ሄደህ፤ በእርሷ ላይ ስበክ፤ ክፋቷ በእኔ ፊት ወጥቶአልና።”

³፫ናሰ ግን ከእግዚአብሔር ፊት ኩበለለ፤ ወደ ተርሴስም ለመሄድ ተነሣ። ወደ ኢዮጵ ወረደ፤ ወደዚያው ወደ ተርሴስ የምትሄድ መርከብም አገኘ። የጉዞውንም ዋጋ ከክፈለ በኋላ፤ ከእግዚአብሔር ፊት ወደ ተርሴስ ለመኩብለል በመርከቢቱ ተሳፈረ። “እግዚአብሔርም በባሕሩ ላይ ታላቅ ነፋሱን ላከ፤ ከሳድ ማዕበልም ተነሥቶ መርከቢቱን አንገላታት፤ ልትሰበርም ተቃረበች። ⁵መርከበኞቹ ሁሉ ፈሩ፤ እያንዳንዱም ሰው ወደ ስሞላኩ ሮኤኸ፤ የመርከቢቱም ከብደት እንዲቀል፤ በውስጧ የነበረውን ዕቃ ወደ ባሕሩ ጣሉት።

፫ናሰ ግን ወደ መርከቢቱ ታችኛ ክፍል ወርዶ ተኛ፤ በከባድም እንቅልፍ ላይ ነበር። ⁶የመርከቢቱም አሣዥ ወደ እርሱ ሄዶ “እን ዴት ትተኛለህ? ተነሥና አምላክህን ጥራ እንጂ፤ ምናልባትም ያስበኘና ከጥፋት ያድነን ይሆናል” አለው።

ከዚያም መርከበኞቹ እርሱ በርሳቸው “ይህክፋ ነገር በማንምክንያት እንደመጣብን ለማወቅ፤ ነ፣ ዕጣ እንጣጣል” ተባለ። ዕጣም ተጣጣሉ፤ ዕጣውም በ፫ናሰ ላይ ወደቀ።

ከዚያም “ይህ ሁሉ አስጨናቂ ነገር

1+1 25714:25;
ግፉ12:39-41;
16:41;
ሉቃ11:29-32
1+2 ዘፍ10:11;
ናሆ1:1;
1+3 ዘፍ10:4;
ዘወ4:13;
ኢሱ19:46;
መዝ139:7;
ኢር20:9;
አሞ3:8;
ሞ፡9:36:43
1+4
መዝ107:23-26
1+5
ሐሥ27:18:19
1+6
መዝ107:28;
፫ና3:8
1+7 ዘ፡32:23;
ኢሱ7:10-18;
1ሳጦ14:42;
ዎላ16:33
1+9 ዘፍ1:9;
ዘዐ9:6;
መዝ96:9;
832:18;
ሐሥ17:24
1+12
2ሳጦ24:17;
1ዜ52:17
1+13 ዎላ21:30
1+14 ዘፍ21:8;
834:35
1+15
መዝ107:29;
ሉቃ8:24

በማን ምክንያት እንደ መጣብን ንገረን፤ ሥራህ ምንድን ነው? ከወደቅሰ መጣህ? አገርህስ የት ነው? ከየትኛውስ ሕዝብ ነህ?” አሉት።

⁹እርሱም “እኔ ዕብራዊ ነኝ፤ የብሰንና ባሕር፤ የፈጠረውን፤ የሰማይን ስምዳክ እግዚአብሔርን አመልካለሁ” አለ።

¹⁰እርሱ አስቀድሞ ነግሮአቸው ስለ ነበር፤ ከእግዚአብሔር እንደ ኩበለለ ዐወቁ፤ ስለዚህም በሁኔታው በመደንገጥ “ይህ ያደረግኸው ምንድን ነው?” አሉት።

¹¹የባሕሩም ማዕበል እጅግ እየበረታ ስለ ሄደ፤ “ባሕሩ ጸጥ እንዲልግ በእንተ ላይ ምን ብናደርግ ይሻላል?” አሉት።

¹²እርሱም “ይህ ታላቅ ማዕበል በእኔ ምክንያት እንደ መጣባችሁ ዐውቃለሁ፤ አንሥታችሁ ወደ ባሕሩ ጣሉኝ፤ ባሕሩም ጸጥ ይላል” አላቸው።

¹³ሰዎቹ ግን ባላቸው ነይላ እየቀዘፉ ወደ የብስ ለመጣጋት ሞከሩ፤ ይሁን እንጂ አልቻሉም፤ ባሕሩ የባሰ ይናወጥ ነበርና። ¹⁴እግዚአብሔር ሆይ፤ እባክህ በዚህ ሰው ነፍስ ምክንያት አጋጥፋን፤ የዚህ ንጹሕ ሰው ደምም በእኛ ላይ አይሁን፤ እግዚአብሔር ሆይ፤ አንተ የወደድኸውን አድርገሃልና” ብለው ወደ እግዚአብሔር ሮኤኸ። ¹⁵ከዚያም ፫ናሰን ይዘው ወደ ባሕሩ ጣሉት፤ ባሕሩም ከመናወጥ ጸጥ አለ።

¹⁶ሰዎቹም እግዚአብሔርን እጅግ ፈሩ፤

1+16 ዘ፡30:21; መዝ66:1314; ማር4:41

1+1 ፫ናሰ፤ ፫ናሰ በዳግማዊ ኢዮርብአም ዘመነ መንግሥት በእስራኤል ለሜናዊ መንግሥት ውስጥ ነቢይ ነበር (2ኛ 14:23-25; መዝሊያውን ይመ)።

1+2 ወደ ነነዌ ሄደህ፤ ፫ናሰ ወደ ነነዌ በመሄድ ከጎጠኢቷ የተነሣናርድ እንደሚጠበቃት ያስጠነቅቅ ዘንድ ከእግዚአብሔር መልእክት መጣለት። ነነዌ ገጠኦተኛ፤ ጨካኝና ርኩሶት የሞላበት የአሦር መንግሥት መናገሻ ከተማ ነበረች (ናሆ 1:11; 2+12-13; 3+14:16:19 ይመ)። እስራኤላውያን አሦራውያንን ጠሏቸው፤ አሥጊ ጠላት አድርገውም ያደላቸው ነበር።

1+3 ፫ናሰ ... ኩበለለ፤ ፫ናሰ የነነዌ ሰዎች ንስሐ ገብተው ከእግዚአብሔር ፍርድ ያመልጣሉ ብሎ በመሥጋት፤ የእግዚአብሔርን መልእክት ወደ ነነዌ ላለማድረስ ሲል ከእግዚአብሔር ፊት ኩበለለ (4+1-2 ይመ)። (1) እግዚአብሔር ከእስራኤል ሙሉ አላሦር ቀርቶ ለማንም መንግሥት ምሕረትን እንዲያደርግ ፫ናሰ አልፈለገም። ፫ናሰ እግዚአብሔር ለእስራኤል ያለው ከፍተኛ ዐላማ ለአሕዛብ በረከት እንዲሆኑና እግዚአብሔርን ወደ ማወቅ እንዲመጡ ያግዟቸው ዘድን መሆኑን ፫ናሰ ዘንግቶ ነበር (ዘፍ 12:1-3 ይመ; ከኢሳ 49:3 ጋር ያነጻጽሩ)። (2) ከ፫ናሰ የበለጠውን ታላቅ ተልእኮ እንድትፈጽም ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን የጠራት ሲሆን፤ ይህም ወደ ዓለም ሁሉ ወንጌልን እንድታደርስ ነው (ከማቴ 28:18-20; ከሐዲ 1:8 ጋር ያነጻጽሩ)። ይሁን እንጂ እንደ ፫ናሰ ሁሉ ብዙ አብያተ ክርስቲያናት ለሚሰየሩት ሥራ ተገቢ ትክክረት አይሰጡም፤ የሚያተኩሩት በየሉበት የራሳቸውን መንግሥት በመገንባት ላይ ብቻ ነው።

1+3 ተርሴስ፤ ተርሴስ በደቡብ ምዕራብ ስፔን ከእስራኤል 4000 ኪ.ሜ. ርቀት ላይ የምትገኝ ከተማ ነበረች። ፫ናሰ ከተላከበት ከነነዌ ከተማ በተቃራኒ አቅጣጫ በከፍተኛ ርቀት ላይ ትገኝ ነበር።

1+4 ታላቅ ነፋሱን፤ እግዚአብሔር ለሰጠው ጥራ ታዘዥ እንዲሆን ፫ናሰን ለማስገደድ እግዚአብሔር በሜድትራኒያን ባሕር ላይ ታላቅ ነፋሱን አመጣ። ከ፫ናሰ አለመታዘዝ የተነሣ በመርከቢቱ ላይ ተሳናረው በነበሩ ሰዎች ሕይወት ላይ አደጋ ላይ መጣ። ለእግዚአብሔርና በሕይወታችን ላይ ላለው ፈቃዱ ሙሉ በሙሉ የማንሰጥ ከሆነ፤ ቤተሰባችንና ሌሎችም በመጨረሻ መከራ ይደርስባቸዋል።

1+5 በከባድም እንቅልፍ ላይ ነበር፤ የተጓጉቹ ሕይወት ታላቅ ዐደጋ ውስጥ በነበረበት ጊዜ የእግዚአብሔር አገልጋይ ተኝቶ ነበር። ሳይሆን በቤተ ክርስቲያን ያሉ አንዳንዶች በዙሪያቸው ያሉ ሰዎች በሕይወት ማዕበል ውስጥ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እየጠፉ ላለ ተኝተዋል፤ ግድም የላቸውም።

1+7 ዕጣ እንጣጣል፤ መርከበኞቹ ምናልባት ምልክት ያለባቸው ዕጣዎች ወይም ደንጋዮች በዕቃ መያዣ አስቀምጠው ዕጣ እንዲወጣ ሳያደርጉ አልቀሩም። እግዚአብሔር ዕጣውን የተቈጣጠረ ሲሆን ፫ናሰም ጥፋተኛ ሆኖ ተገኘ።

1+12 ወደ ባሕሩ ጣሉኝ፤ ፫ናሰ መርከበኞቹ ይድኑ ዘንድ ለመሞቱ ፈቃደኛ መሆኑን በእግዚአብሔር ላይ በማመፀና በሕይወታቸውም ላይ አደጋ በማምጣቱ መጸጸቱን ያመለክታል።

ለእግዚአብሔር መሥዋዕትም አቀረቡ፤ ለእርሱም ስእለትን ተሳሉ።

¹⁷እግዚአብሔር ግን ዮናስን የሚውጥ ትልቅ ዓሣ አዘጋጀ፤ ዮናስም በዓሣው ሆኖ ውስጥ ሦስት ቀንና ሦስት ሊሊት አደረ።

የዮናስ ጸሎት

2 ዮናስ በዓሣው ሆኖ ውስጥ ሆኖ ወደ ስምዐኑ ወደ እግዚአብሔር ጸለየ፤

²እንዲሁም አለ፤

“ተጨንቄ ላለሁ ወደ እግዚአብሔር

ተጣራሁ፤

እርሱም መለሰልኝ፤

ከመቃብሩም ጥልቅ ርዳታን ፈልጌ

ተጣራሁ፤

አንተም ሄሬኸቴን ሰማህ።

³ጥልቅ ወደ ሆነው፤

ወደ ባሕሩ መካከል ጣልኸኝ፤

ፈላሾችም ዙሪያዬን ከበቡኝ፤

ማዕበልህና ጥገድህ ሁሉ፤

በላዩ አለፋ።

⁴እኔም፤ ‘ከፊትህ ጠፋሁ፤

ነገር ግን እንደ ገና፤

ወደ ቅዱስ መቅደስህ

እመለስታለሁ’ አለሁ።

⁵ውሃ እስከ ዐንገቴ አጠለቀኝ፤

ጥልቁም ከበኝ፤

1+17 ዩና4+6:7
ማቴ12+40:
16+4:
ሉቃ11+30
2+2 መዝ18+61
86+13: 120+11
ሰቆ3+55
2+3 2ሳመ22+52
መዝ42+71 88+6
2+4 1ነገ8+481
መዝ31+22:
ሉር7+15
2+5 መዝ69+12

2+6 ሉቃ17+16:
28+9: 33+18:
መዝ30+3
2+7 2ዜና30+27:
መዝ11+4: 18+6:
77+11-12
2+8 ዘጸ32+21:
1ሳመ12+21
2+9 ዘዐ15+21
ዘተ30+2:
መዝ3+8: 42+4:
50+14:23:
116+14:
መዝ5+45:
ሰብ13+15
3+1 ዮና1+1

የባሕርም ዐረም በራሴ ላይ
ተጠመጠመ።
⁶ወደ ተራሮች መሠረት ሰመጥሁ፤
⁷የምድርም በር ለዘላለም ተዘጋብኝ፤
እግዚአብሔር ስምዐኑ ሆይ፤
አንተ ግን ሕይወቴን ከጉድጓድ
አወጣህ።
⁸ነፍሴ በዘለች ጊዜ፤
እግዚአብሔር ሆይ፤ አንተን
ዐሰብሁ፤
እሱቴም ወደ አንተ፤
ወደ ቅዱስ መቅደስህ ዐረገኝ።
⁹ከኔቴ በሆኑ ጣዖቶች ላይ የሚንጠለጠሉ፤
ሊያገኙ የሚገባቸውን ጸጋ ያጣሉ።
¹⁰እኔ ግን በምስጋና መዝሙር፤
መሥዋዕት እሠዋልሃለሁ፤
የተሳልሁትንም እሰጣለሁ፤
ድኅነት ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው።
¹⁰እግዚአብሔርም ዓሣውን አዘዘው፤
ዮናስንም በደረቅ ምድር ላይ ተፋው።

ዮናስ ወደ ነነዌ ሄደ

3 የእግዚአብሔርም ቃል ለሁለተኛ ጊዜ

²እንዲሁ ሲል ወደ ዮናስ መጣ፤

²ወደ ታላቁቱ ከተማ ወደ ነነዌ ሄደህ
የምንግርህን መልእክት ሰበክላት።

²2+2 የዕብራይስጡ ትርጉም ሲያል ይላል።
²2+5 ሕወሃዎች በጉርሮዩ ሕፃኖች የሚሉ አሉ

1+17 ዮናስን የሚውጥ ትልቅ ዓሣ አዘጋጀ፤ እግዚአብሔር የዮናስን ሕይወት ለማትረፍ ትልቅ ዓሣ ምናልባትም ትልቅ ዓሣ ነበረ አዘጋጀ። እግዚአብሔር ዮናስን በታምሩ ሦስት ቀን በዓሣው ሆኖ ውስጥ በሕይወት አቁደው። (1) ዓላማውያንና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉ የሐሰት ትምህርት አስተማሪዎች ይህንን ታምር ፈጠራ ነው በማለት ያጣጥሱታል። ኢየሱስ ግን ይህን ታምር በታሪክ ውስጥ የተፈጸመ እውነት አድርጎ ተቀብሎታል። የዮናስንና የዓሣውን ታሪክ ኢየሱስ ሞቱን፤ መቀበሩንና ትንሣኤውን ለመግለጥ ተጠቅሞበታል። (ማቴ 12+39-41 ይመ)። (2) በሌላ አነጋገር፤ ኢየሱስ ዮናስ ከዓሣው ጋር የነበረውን ተመክሮ ከእርሱ ሞትና ትንሣኤ ጋር አያይዞታል። ኢየሱስ ይህን ታምር እግዚአብሔር በቤዛነት ታሪክ ውስጥ ካለው ዐላማ አንጻር የተፈጸመ ታሪክ እንደ ሆኑ ተቀብሎታል። ይህም አማኞች ሁሉ የታሪኩን ተአማኒነት እንዲቀበሉ ያደርጋቸዋል (እንዲሁም የዚህን መጽሐፍ መግቢያ ይመልከቱ)።

2+1-10 ዮናስ ... ጸለየ፤ በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ዮናስ ከሞት እንዲድን የጸለየው ጸሎትና በኋላም ያቀርበው ምስጋና ይገኛሉ። (1) ዮናስ በዓሣው ሆኖ ውስጥ ራሱን በሕይወት አገኘ፤ ወደ እግዚአብሔርም ጮኸ። ዮናስ ራሱን እንደ ሞተ ሰው ቢቈጥርም እንኳን (ቀ 6)፤ እግዚአብሔር ጸሎቱን ሰማ፤ ሕይወቱንም አተረፈ። (2) አማኞች ሊወጡት ችማይቻል የሚመስላቸው ሁኔታ ሲያገኙግቸው ተስፋ ሊቈርጡ አይገባም። እኛም እንደ ዮናስ ለምሕረትና ለርዳታ ወደ እግዚአብሔር መጮኸ ይገባል። ሕይወታችንንም ለእርሱ አላልፈን መስጠት ይኖርብናል።

2+3 ጣልኸኝ፤ ዮናስ ታዛዥ እንዳልነበረ፤ ወደ

ባሕርም የጣለው እግዚአብሔር እንደ ሆነ ዐውቆ ነበር። ትልቁ ሐዘኑና ፍራቻው ከእግዚአብሔር ሀልዎት ለዘላለም መራቁ ነበር (ቀ 4)።
2+7 አንተን ዐሰብሁ፤ “አንተን ዐሰብሁ” ማለት እግዚአብሔርን በእምነት፤ በተስፋና በፍቅር በማናቸውም ጊዜ እንጠራው ዘንድ፤ እርሱ በውስጣችንና በዙሪያችን ሕያው ነው ማለት ነው (ከዘጸ 8:18 ጋር ያነጻጽሩ)።
2+7 ጸሎቴም ወደ አንተ ... ዐረገኝ፤ በንጹሕ ጸሎታችን ወደ እግዚአብሔር ማደሪያ እንደሚደርስ ማመን አለብን።
2+9 በምስጋና ... መሥዋዕት፤ ዮናስ ለእግዚአብሔር ለባዊ የምስጋናና የውዳሴ መሥዋዕት ባቀረበበት ጊዜ (ቀ 9) እግዚአብሔር ጣልቃ ገባለት (ቀ 10)።
2+10 የዮናስንም በደረቅ ምድር ላይ ተፋው፤ እስካሁን ድረስ በዚህ ታሪክ ሰባት ታምራት ተፈጽመዋል፤ እግዚአብሔር (1) ታላቅ ነፍሱን ላከ (1:4)፤ (2) ዮናስን ለመለየት ስማውን አመኛቸ (1:7)፤ (3) ባሕሩን ጸጥ አደረገ (1:15)፤ (4) ዮናስን እንዲውጥ ትልቅ ዓሣ አዘጋጀ (1:17)፤ (5) በዓሣው ሆኖ ውስጥ ዮናስን ሦስት ቀን በሕይወት አቁደው (ቀ 6፤ 1:17)፤ (6) ዓሣው ወደ ምድር እንዲወስደው አደረገ፤ (7) ዓሣው ዮናስን በደረቅ መሬት ላይ እንዲተፋው አደረገ።
3+2 መልእክት ሰበክላት፤ (1) ዮናስ ፍርድንና ጥፋትን እንዲሰብክ ለሁለተኛ ጊዜ ጥሪ ቀረበለት (ቀ 4 ይመ)። የነነዌ ሰዎች ተቀበሉትም አልተቀበሉትም የእርሱ ድርሻ መልእክቱን ማድረስ ነው። (2) የወንጌል ሰባኪዎችም የእግዚአብሔርን ምክር መሉ በመሉ ለማወጅ ተጠርተዋል (ሐሥ 20+27፤ 2ጢዎ 4+2)። የእግዚአብሔርን ምስረትና ቀጣዩ ይቅርታና ፍርድ መስበክ አለባቸው፤ የእግዚአብሔርን ቃል አስቸጋሪ

ዮናስም የእግዚአብሔርን ቃል ታዘዘ፤ ወደ ነነዌም ሄደ። በዚህ ጊዜ ነነዌ ታላቅ ኩነት ስር ለመገባት ሃሰት ቀን ያስፈልግ ነበር። ሆኖም ወደ ከተማዬ ተገብቶ የመጀመሪያውን ቀን ከተጓዘ በኋላ “ነነዌ በእርባ ቀን ውስጥ ትገለበጣለች” ብሎ ዐወጀ። ሆኖም ዐወጁ ሰዎች እግዚአብሔርን አመኑ፤ ጸምንም ዐወጁ ሰዎቹም ሁሉ ከትልቁ እስከ ትንሹ ማቅ ለበሱ።

፩ወራውም ወደ ነነዌ ንጉሥ በደረሰ ጊዜ፤ ከዙፋኑ ወረደ፤ ልብሱንም አወለቀ፤ ማቅም ለብሶ በዐመድ ላይ ተቀመጠ። ገዚያም እንዲህ ሲል በነነዌ ዐዋጅ አስነገረ፤ “ከንጉሡና ከመጻፍንቱ የወጣ ዐዋጅ፤ ማንም ሰው ወይም እንስሳ፤ የከብት መንጋም ሆነ የበግ መንጋ፤ ምንም ነገር አይቅመስ፤ አይብላ፤ ውሃም አይጠጣ። ፊንገር ግን ሰውም እንስሳም ማቅ ይልበስ፤ ሁሉም አጥብቆ ወደ እግዚአብሔር ይጨክሩ፤ ሰዎችም ሁሉ ክፉ መንገዳቸውንና የግፍ ሥራቸውን ይተዉ። ላኛ እንዳንጠፋ እግዚአብሔር ራርቶ ከጽኑ ቀጣው ይመለስም እንደ ሆነ ማን ይውቃል?”

10እግዚአብሔርም ምን እንዳደረጉና ከክፉ መንገዳቸውም እንዴት እንደ ተመለሱ ባየ ጊዜ ራራላቸው በእነርሱም ላይ ሊያመጣ

3+4 ኤር18:7-10
3+5 ዳ39:3
ማቴ11:21
12:41
ሉቃ11:32
3+6 አሰ4:13
ኢዩ2:8:13
ሐዘ27:30-31
3+7 2ዜና20:3
ዕዝ10:6
3+8 ኢዩ16:17
መዝ130:1
ኤር7:3: 25:5
ዮና1:6
3+9
2ሐመ-12:22
መዝ85:3
ኤር18:8
ኢል2:14
3+10 ዘ83:14
ኤር18:8
አዋ7:6

4+1 ሉቃ4
ማቴ20:11
ሉቃ15:28
4+2 ዘ22:27
ዘ7:14:18
ዘ84:31
መዝ86:5:15
103:8
ኤር20:78
ኢል2:13
4+3 ዘ7:11:15
ኢዩ7:15
ኤር8:3
4+4 ዘ64:6

ያሰበውን ጥፋት አሳደረገም።

ዮናስ እግዚአብሔር ምሕረት በማድረጉ ተቈጣ

4ዮናስ ግን ፈጽሞ አልተደሰተም፤ ስለዚህም ተቈጣ። ፊደል እግዚአብሔርን እንዲህ ብሎ ጸለየ፤ “እግዚአብሔር ሆይ፤ በእገሬ ላሉ የተናገርሁትን ይህን አልነበረምን? ፈጥኜ ወደ ተርሲስ ለመከታተል የተነሳሁትም ለዚህ ነበር፤ አንተ ቸርና ርኅሩኅ፤ ምሕረትህ የበዛ ከቀጣ የራቅህ እምነክ፤ ጥፋ ትንም ከማምጣት የምትመለስ እንደ ሆነህ ዐውቃለሁ። ስለዚህም እግዚአብሔር ሆይ፤ ነፍሴን ውሰድ፤ ከመኖር መዋት ይሻለኛልና።”

“እግዚአብሔር ግን፤ “በውኑ ልትቈጣ ይገባሃል?” አለው።

ዮናስም ከከተማዬ ወጥቶ በስተ ምሥራቅ በአንድ ስፍራ ተቀመጠ። በዚያም ለራሱ ዳስ ሠራ፤ በከተማዬ ተቆይቶ የሚሆነውን ለማየት ከዳሱ ጥላ ሥር ተቀመጠ። ስለዚህም እግዚአብሔር እምነክ የቅል ተክል አብቅሎ፤ የዮናስ ራስ ጥላ እንዲያገኝና መቀትም እንዳያሰጠናቀው ከበላዩ እንዲያደግ አደረገ፤ ዮናስም ስለ ቅሉ እጅግ ደስ አለው። ፊንገር ግን በሚቀጥለው ቀን በማለዳ እግዚአብሔር ትል አመጣ፤ ትሉም

4+4 ማቴ20:11-15 4+6 ዮና1:17 4+7 ኢል1:12

አስተምህሮ ሥነምግባር ገሸሸ ለማድረግ ሲሉ ወንጌልን አሰላለሰው እንዳያቀርቡ መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል። ስብከታቸው ሰዎች ከነጢአታቸው እንዲመልስ በማድረግ ማስተማር አለባቸው (ሐሥ 14:15 ይመ)። 3+3 ታላቅ ከተማ ንበረች፤ የነነዌ ከተማ ከ 120፣000 በላይ ነዋሪዎች ነበሯት (4+11 ይመ)። 3+5 የነነዌም ሰዎች እግዚአብሔርን አመኑ፤ (1) የነነዌ ሰዎች ንስሐ ካልገቡ በቀር እንዲሟረድላቸው በማመን የዮናስን መልእክት ተቀበሉ። ለእውነተኛ ንስሐቸውንና ራሳቸውን ማቀረባቸውን ይገልጹ ዘንድ ጸመ (ከላ11) 7:6 እና 2ሐመ.1:12 ጋር ያነጻጽሩ) ማቅም ለበሱ (ብዙውን ጊዜ ከፍየል ጠጥሮ የሚሠራ ሸካራ ልብስ ነው፤ ከ2ሐመ.3:31 እና ከ2ነገ 19:1-2 ጋር ያነጻጽሩ)። (2) ኢየሱስ እስራኤል ንስሐ ስላልገባችና በእርሱ ስላላቸች ነነዌ በፍርድ ቀን እንደምትፈርድባት ተናገረ (ማቴ 12:41)። 3+10 ያሰበውን ጥፋት አሳደረገም፤ እግዚአብሔር ሕዝቡ ንስሐ ስለ ገቡ እግዚአብሔር የፍርድ ዕቅዱን ሰረዘው። (1) የእግዚአብሔር ቀዳሚ ፍላጎት ርኅሩኅን ማሳየት እንጂ አስፈሪ ቀጣውን መፈጸም አይደለም። እግዚአብሔር በእውነት ንስሐ ለሚገቡ ኃጢአተኞች የሚራራ አምላክ ነው። (2) ይህ መጽሐፍ ሰው ሁሉ ወደ ንስሐ ይቅርታና የዘላለም ሕይወት እንዲመጣ እንጂ ይጠፋ ዘንድ እግዚአብሔር እንደሚያፈልግ የሚያመለክተውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት ያብራራል (2ጴጥ 3:9 ይመ)።

4+1 ዮናስ ... አልተደሰተም፤ እግዚአብሔር የነነዌን ሰዎች ይቅር ለማለት በመወሰኑ ዮናስ ተቈጣ፤ እግዚአብሔር እነዚህን የእስራኤል ጠላቶች ያደን

ዘንድ ዮናስ አልፈለገም። (1) የዮናስ መሠረታዊና ዋና ችግር ቀድሞውንም ቢሆን ለእግዚአብሔር ፈቃድ ራሱን አሳልፎ አለመስጠቱ ነው። ዋነኛ ትኩረቱ የእስራኤል ብሔራዊ ደንቦችን መከበር ላይ ነበር። (2) ሳይሆን ቢሆን ሰዎች ከፍተኛ ግምት የሚሰጡት በመጽሐፍ ቅዱስ ከተገለጠው የእግዚአብሔር ፈቃድ፤ ዐላማና ቅዱስ መለኪያ ይልቅ ለቤተ ክርስቲያናቸው “ስኪታማነት” ነው።

4+2 ቸርና ርኅሩኅ፤ እግዚአብሔር “ቸር” (ሌሎችን ለመርዳት የሚናፍቅ)፤ “ርኅሩኅ” (ሌሎች ሲያዝኑ አብሮ የሚያዝን)፤ “ለቀጣ የዘዘ” (ክፉዎችን ለመቅጣት ፍላጎት የሌለው)፤ “ፈቅሩ የበዛ” (ቸርና አዛኝ)፤ እና “ጥፋትን ከማምጣት የሚታገሥ” (ይኸውም ሰዎች ንስሐ ሲገቡ ሊያመጣ ያለውን ፍርድ በመሰረዝ ደስ የሚሰኝ) አምላክ ነው። እነዚህ የእግዚአብሔር ባሕርያት ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተገልጦ ዋል (መዝ 103:8፤ 111:4፤ 112:4፤ 145:8 ይመ)። እንዲሁም በገጽ 908 ላይ፤ “የእግዚአብሔር ባሕርያት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመ። 4+3 መዋት ይሻለኛልና፤ ዮናስ በጣም ከማዘኑና ከመበላጨቱ የተነሣ ሞትን መረጠ። እግዚአብሔር የነነዌ ሰዎችን ሕይወት በማትረፋ እርሱንና ሕዝቡን የተጣላቸው መሆኑ ተሰማው።

4+6 እግዚአብሔር ... የቅል ተክል ... አደረገ፤ ከነዚያ የተሳሳተ ምላሽ የተነሣ ዮናስን ከመተው ይልቅ፤ እግዚአብሔር ስለ እስራኤልም ሆነ ስለ አሕዛብ እንደሚያበላ ለማሳየት ፈጥሮ የሚያደግ ቅልን ተጠቅሞ ዮናስን በርኅራኄ አሳመነው።

ቅሉን በላይ ቅሉም ደረቀ። ፀሐይ ስትወጣ፤
እግዚአብሔር የሚያቃጥል የምሥራቅ ነፋስ
አመጣ፤ ፀሐይም የዮናስን ራስ አቃጠለ፤
እርሱም ተዝለፈለፈ፤ መሞትም ፈልጎ፤
"ከመኖር መሞት ይሻለኛል" አለ።

4+8 1ነገ19+4
4+9 ቀ4

እግዚአብሔር ግን ዮናስን፤ "በውኑ ስለ
ቅሉ ልትቂጣ ይገባሃልን?" አለው።

እርሱም፤ "በእርግጥ እስከ ሞት ልቂጣ
ይገባኛል" አለ።

4+11 ዮና1+2፤
3+2:10

¹⁰እግዚአብሔር ግን እንዲህ አለው፤

4+9 በውኑ ስለ ቅሉ ልትቂጣ ይገባሃልን?
እግዚአብሔር በቅሉና በሚያቃጥለው የምሥራቅ ነፋስ
አማካይነት ያከናውነው ሥራ (ቀ 6-9) ዐላማ፤ ዮናስ
ለነፃ ሰዎች ከመጨነቅ ይልቅ ለግል ምቹቱ የሚጨነቅ
ሰው እንደ ነበር በንጽጽር ለማሳየት ነው። ዮናስ ለጠፋው
ሕዝብ እግዚአብሔር ካለው የማዳን ፈቃድ ይልቅ ለራሱ
ምቹት ጥንቃቄ አደረገ።

4+11 ለታላቋ ከተማ ለነፃ ማዘን
አይገባኝምን? እግዚአብሔር ለነፃ ያለውን ፍቅር
ገለጸ፤ (1) ምንም እንኳ ከሕጉ ጋር በመጻረር በገጠ

"አንተ እንዲበቅል ወይም እንዲያድግ
ላልደከምከበት ለዚህ ቅል እጅግ አዝናሃል፤
በአንድ ሌሊት በቀለ፤ በአንድ ሌሊትም
ደረቀ።" ¹¹ታዲያ፤ እኔ ቀኝና ግራቸውን
ለይተው መናገር የማይችሉ፤ ከአንድ መቶ
ሃያ ሺህ በላይ ሰዎችና አያሌ እንስሶች
ለሚኖሩበት ለታላቋ ከተማ ለነፃ ማዘን
አይገባኝምን?"

አትና በመላክ በኖሩም፤ ፈጣሪ ለፍጥረቱ ፍቅር አለው፤
ይህም ፍቅር ከሰው ፍቅር የላቀ ፍቅር ነው (ከሮሜ 5:8
ጋር ያነጻጽሩ)። (2) እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ያለው
ፍቅር የራሱን ሕዝብ ዐልፎ በየትም ስፍራ ላሉ የጠፉ
ሰዎች የሚደርስ ነው። ይህም እውነት እንደሚከተለው
ጉልሕ ሆኖ ታይቶአል። (ሀ) እግዚአብሔር ለሰው
ልጆች ሁሉ ይሞት ዘንድ ልጁን ኢየሱስን በላከው ጊዜ
(ዮሐ 3:16)፤ (ለ) ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ወደ ዓለም
ሁሉ ሄደው ወንጌልን ለአሕዛብ በመስበክ ደቀ መዛሙርት
እንዲያደርጉ ባሰማራበት ጊዜ (ማቴ 28:18-20)።

ትንቢተ ሚክያስ

መግቢያ

አስተዋፅኦ

I. በእስራኤልና በይሁዳ ላይ የተነገረ ፍርድ (1:1—3:12)

(ሀ) መግቢያ (1:1)

(ለ) ስለ ሰማርያ የተተነበየው ጥፋት (1:2-7)

(ሐ) ስለ ይሁዳ የተተነበየው ጥፋት (1:8-16)

(መ) በእግዚአብሔር ሕዝብ ዘንድ የተከሰቱ ፍርድ የሚገባቸው የተለዩ በደሎች (2:1-11)

1. ሥሥትና ትዕቢት (2:1-5)

2. ሐሰተኛ ነቢያት (2:6-11)

(ሠ) ቃል የተገባው ትድግና የመጀመሪያ ውልብታ (2:12-13)

(ረ) በእግዚአብሔር ሕዝብ መሪዎች ዘንድ የተከሰተ ልዩ በደሎች (3:1-12)

1. ኢፍትሐዊነትና ጭቁና (3:1-4)

2. የሐሰት ትንቢት (3:5-7)

3. ሚክያስ እውነተኛ ነቢይ መሆኑ (3:8)

4. የመሪዎች በደሎች በዕጣሬ መልክ ሲገለጽ (3:9-12)

II. ተስፋን ያዘለ ትንቢታዊ መልእክት (4:1—5:15)

(ሀ) ስለሚመጣው መንግሥት የተነገረ ተስፋ (4:1-8)

(ለ) የእስራኤል ጠላቶች መሸነፍ (4:9-13)

(ሐ) ከቤተሉዊም የሚመጣው ንጉሥ (5:1-5)

(መ) የአቋሱ መንግሥት ባሕርይ (5:6-15)

III. እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር ያለው ሙግትና የመጨረሻ ምሕረቱ (6:1—7:20)

(ሀ) እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ያቀረበው ክስ (6:1-8)

(ለ) የእስራኤል በደልና የእግዚአብሔር ፍርድ (6:9-16)

(ሐ) የነቢዩ ጥልቅ ሕዘን (7:1-6)

(መ) የነቢዩ የግል ተስፋ (7:7)

(ሠ) እስራኤል እንደ ገና የምትነሣ ስለ መሆኗ (7:8-13)

(ረ) እግዚአብሔር ሕዝቡን በመጨረሻ የሚባርክ ስለ መሆኑ (7:14-20)

ጸሐፊው፤ ሚክያስ

ዋና ሐሳብ፤ ፍርድና መሲሓዊ ድነት

የተጻፈበት ጊዜ፤ 740—710 ዓ.ቅ.ክ. ሳይሆን አይቀርም

ታሪካዊ ዳራ

ነቢዩ ሚክያስ ከአየሩሳሌም በስተደቡብ ምዕራብ 40 ኪሎ ሜትር ርቃ በምትገኘው በደቡባዊ ይሁዳ ያለችው፤ ሞሬሼት ጌት (1:14) የተባለችውና በእርሻ ምርታማ የሆነችው ትንሽ ከተማ ሰው ነው። እንደ ነቢዩ አዋጽ ሁሉ ሚክያስ ከገጠር የመጣ ሲሆን፤ በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ ካለ ቤተሰብ የተወለደ ሳይሆን አይቀርም። በአየሩሳሌም በእርሱ ዘመን የነበረው ኢሳይያስ በንጉሡና በዓለም ዐቀፉ ጎብረተ ሰብ ላይ ትንቢት እንደ ተናገረ ሁሉ፤ ሚክያስም በአገሩ ውስጥ የተገኘ ነቢይ በመሆኑ፤ የይሁዳን ብልሽ መሪዎች፤ ሐሰተኛ ነቢያት፤ ፈሪህ እግዚአብሔር የሌላቸውን ካህናት፤ አጭበርባሪ ነጋዴዎችንና ጉባዮችን ዳኞችን አወገዘ። የኢፍትሐቂነትን በደል፤ በጭሰኞችና በድኸት ሰፋሪዎች ላይ የሚደርሰውን ጭቁና፤ ሥሥትን፤ ለሀብት መጓጓትን፤ ምግባረ ብልሹነትንና ባዕድ አምልኮን በመቃወም ለበክ፤ ሕዝቡና መሪዎቻቸው በክፉ መንገዶቻቸው የሚቀጥሉ ከሆነ፤ አስከፊ

ነገር እንደሚመጣባቸውም አስጠንቅቆአቸዋል። ነቢዩ ሚክያስ የእስራኤልንና የዋና ከተማዋን የሰማርያን (1፡6-7) እንዲሁም የይሁዳንና የዋና ከተማዋን የኢየሩሳሌምን (1፡9-16፣ 3፡9-12) ውድቀት ተነበየ።

የሚክያስ ትንቢታዊ አገልግሎት የተፈጸመው በሦስቱ የይሁዳ ነገሥታት ዘመን ማለትም በኢዮአታም (751—736 ዓ.ቅ.ክ.)፣ በአካዝ (736—716 ዓ.ቅ.ክ.) እና በሕዝቅያስ (716—687 ዓ.ቅ.ክ.) ዘመን ነበር። አብዛኛዎቹ የሚክያስ ትንቢቶች የተነገሩት በንጉሥ ሕዝቅያስ ዘመን ቢሆንም (ከኤር 26፡18 ጋር ያነጻጸሩ)፣ ከትንቢቶቹ ውስጥ አብዛኛዎቹ ሕዝቅያስ ሃይማኖታዊ ተሐድሶ ከማድረጉ በፊት በኢዮአታምና በአካዝ ዘመን በይሁዳ የነበረውን ሁኔታ የሚያንጸባርቁ ነበሩ። ከኢሳይያስ አገልግሎት ጋር በመሆን የተከናወነው የሚክያስ አገልግሎት ያለጥርጥር በጻድቁ ንጉሥ በሕዝቅያስ ዘመን መንግሥት መንፈሳዊ መነቃቃትና ተሐድሶ እንዲመጣ ረድቶአል።

ዐላማ

ትንቢተ ሚክያስ የተጻፈው በአገሩ ላይ ሊመጣ ስላለው መለኮታዊ ፍርድ ለማስጠንቀቅ፣ የእግዚአብሔርን ቀጣ የሚያነሳሁትን በደሎች ለይቶ ለማመልከት ሲሆን፣ በሰማርያና በኢየሩሳሌም ላይ የተነገረውን የእግዚአብሔርን ትንቢታዊ ቃል (1፡1) በዕጣሬ መልክ ለማቅረብ ነው። በ722 ዓ.ቅ.ክ. ከመፈጸሙ በፊት የእስራኤል ውድቀት በትክክል ተንብዮአል። በድፍረት ከሚሠሩት ንጢአትና ዐመፅ የተነሣ ተመሳሳይ ውድመት በይሁዳና በኢየሩሳሌም ላይ እንደሚፈጸምም ተናግሮአል። ስለዚህ ይህ መጽሐፍ ባቢሎናውያን አገሪቱን በጎይል ወርረው ከመያዛቸው በፊት፣ የሚክያስን ትንቢታዊ መልእክት ለመጪው የይሁዳ ትውልድ ማስጠንቀቂያ የሆነውን ቃል ያቈዩ መጽሐፍ ነው። በተጨማሪም ስለሚመጣው መሲሕ በተነገረው አጠቃላይ የብሉይ ኪዳን መገለጥ ላይ እጅግ አስፈላጊ የሆነ አስተዋፅኦ አለው።

ቅኝት

ትንቢተ ሚክያስ ሦስት ክፍል ያላቸውን የሚከተሉትን መልእክቶች ይዞአል፡ እነርሱም የሚከተሉት ናቸው፡ (1) ስለ ፈጻሚቸው ልዩ ልዩ በደሎች እስራኤልንና (ሰማርያ) ይሁዳን (ኢየሩሳሌም) ያጋልጣል፡ ይኸውም ስለ ባዕድ አምልኮ፣ ስለ ትዕቢት፣ ድኾችን ስለ መጨቁን፣ በመሪዎች መካከል ስለሚታየው ጉቦኝነት፣ የሰው ንብረት ለመውሰድ ስለ መጓጓትና ስለ ሥሥት፣ ስለ ኢሥንምግባራዊነትና ስለ ባዶ ሃይማኖት ነው። (2) በእነዚህ በደሎች ምክንያት የእግዚአብሔር ፍርድ እንደሚመጣ በማሳሰብ ያስጠነቅቃል፡ (3) ወደፊት መሲሐ በሚገዛበት ጊዜ እውነተኛ ሰላም፣ ጽድቅና ፍትሕ እንደሚገለጥ ተስፋ ይሰጣል።

በሌላ መንገድ ሲታይ፣ ከምዕ 1—3 ያለው ክፍል የእስራኤልንና የይሁዳን ንጢአት፣ የጉቦኝ መሪዎቻቸውን ድርጊት እግዚአብሔር ያወዝበትንና እንደዚሁም በአገሮቹና በከተሞቻቸው ላይ ሊመጣ ያለውን ፍርድ ይዞ ይገኛል። ከምዕ 4—5 ያለው ክፍል የእግዚአብሔር ቤት በሰላምና በጽድቅ እንደሚመሠረት፣ ባዕድ አምልኮና ጭቁና ግን ከምድሪቱ የሚወገዱበት ቀን እንደሚመጣ በማሳሰብ፣ ለትሩፋት የተስፋንና የመጽናናትን ቃል ያቀርባል። ከምዕ 6—7 ያለው ክፍል ደግሞ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ያለውን ሙግት በታላቅ ፍርድ ቤት በአቤቱታ መልክ በዝርዝር ያቀረበበትን ሁኔታ ያሳያል፡ ማለትም እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ያለውን ክስ ያቀርባል፡ ይህም ክስ እስራኤል ያቀረበችውን የበደል ነፃዘቤ፣ ትንቢታዊ ጸን የተስፋ ቃልን አስከትሎ መጥቶአል። ነቢዩ ሚክያስ የመጠሪያ ስሙን ትርጉም በንብረ ቃል አገላለጽ ተጠቅሞ፣ “እንደ አንተ ያለ አምላክ ማነው?” (7፡18) በማለት ትንቢታዊ ሐሳቡን ያጠቃለላል። አጸፋውም፣ “የርስቱን ትሩፍ ንጢአት ይቅር የሚል፣ የሚምር” እርሱ ብቻ ነው የሚል ነው (7፡18-20)።

ልዩ ገጽታ

ትንቢተ ሚክያስን ልዩ የሚያደርጉት አምስት ዋና ዋና ገጽታዎች ናቸው፡ (1) በዕ ብሪተኛ ሀብታሞች ሥር ሆነው ጭቁና የሚደርስባቸውን የድኻ ዝግገሞችን ጨኸት አጠ ንክሮ ያሰማል፡ ይህም በአዲስ ኪዳን ካለው ከያዕቆብ መልእክት ጋር ተመሳሳይ ነው (ከ6፡6-8 ጋርና ከያዕ 1፡27 ጋር ያነጻጸሩ)፤ ከዚሁ ጋር በተያያዘ መልኩ ነቢዩ ሚክያስ እግዚአብሔር ከሕዝቡ የሚፈልገውን ነገር በመግለጥ እንዲህ ሲል ልባዊ ምክሩን ይሰጣል፡ “ፍትሕን ታደርግ ዘንድ፣ ምሕረትንም ትወድድ ዘንድ፣ በአምላካዊም ፊት በትሕትና ትራመድ ዘንድ አይደለምን?” (6፡8)። (2) አንዳንዱ የሚክያስ አነጋገር ጠንካራና ቀጥተኛ

ሲሆን፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ በምስጢር ዐዘል ኅብረ ቃል የተገለጠ ልብን የሚነካ ቅኔያዊ አገላለጽ ነው (ይህም በ1፡10-15 እንደ ተገለጸው ዐይነት ነው)። (3) እንደ ነቢዩ ኢሳይያስ (ከኢሳ 48፡16፤ 59፡21 ጋር ያነጻጽሩ) ሚክያስም የእግዚአብሔርን ጥሪና በመንፈስ ቅዱስ ለነቢይነት አገልግሎት መቀባቱን በጥልቀት በመረዳት እንዲህ ሲል ገልጽኦል፤ “ለያዕቆብ በደሉን፤ ለእስራኤልም ኅጢአቱን እነግር ዘንድ ኀይልን፤ በእግዚአብሔር መንፈስ ፍትሕና ብርታት ተሞልቻለሁ” (3፡8)። (4) መጽሐፉ የእግዚአብሔርን ምሕረትና የይቅርታን ጸጋ በተመለከተ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከሰፈሩት እጅግ ታላላቅ ገለጻዎች መካከል አንዱን ይዞክል (7፡18-20)። (5) በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሌላ ስፍራ የተጠቀሱ ሦስት ዋና ዋና ትንቢቶች ይገኙበታል፤ ከእነርሱም አንዱ የኤርምያስ ሕይወት እንዲተርፍ ያደረገው ትንቢት ነው (3፡12፤ ኤር 26፡18)፤ ሌላውም ስለ መሲሐ የትውልድ ስፍራ የተነገረው ትንቢት ነው (5፡2፤ ማቴ 2፡5-6)፤ ሦስተኛው ደግሞ ጌታ ኢየሱስ ራሱ የተናገረው ትንቢት ነው (7፡6፤ ማቴ 10፡35-36)።

ትንቢተ ሚክያስ በአዲስ ኪዳን መፈጸሙ

እንደ ሌሎቹ የብሉይ ኪዳን ነቢያት ሁሉ፤ ነቢዩ ሚክያስ በእስራኤልና በይሁዳ ላይ ከሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ ባሻገር የመሲሐን መምጣት፤ እንዲሁም በምድር ላይ የሚመሠረተውን የጽድቅ አገዛዙን ተመልክቶኦል። ክርስቶስ በሥጋ ከመገለጡ 700 ዓመት በፊት፤ ክርስቶስ በቤተ ልሔም እንደሚወለድ ሚክያስ ተናገረ (5፡2)። በማቴዎስ 2፡4-6 ተጽፎ እንደሚገኘው፤ ሄሮድስ የመሲሐ የትውልድ ስፍራ የት እንደ ሆነ በጠየቀ ጊዜ፤ ካህናትና የአይሁድ ሕግ መምህራን ይህን ጥቅስ መልስ እንዲሆናቸው ጠቅሰውታል። በተጨማሪም ነቢዩ ሚክያስ መሲሐዊው መንግሥት የሰላም መንግሥት እንደሚሆን ገልጦኦል (5፡5 ይመ፤ ከኤፌ 2፡14-18 ጋር ያነጻጽሩ)፤ መሲሐ የእግዚአብሔርን ሕዝብ በፍትሕ እንደሚጠብቅም ተናግሮኦል (5፡4 ይመ፤ ከዮሐ 10፡1-16፤ ከዕብ 13፡20 ጋር ያነጻጽሩ)። ሚክያስ በመደጋገም ስለ ወደፊቱ ቢዛነት የገለጸው፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያለው ጽኑ ፍላጎትና ዐላማ ድነት እንጂ ፍርድ አለመሆኑን ነው፤ ይህ እውነት በአዲስ ኪዳን በጥልቅ ተነበራቸኦል (ምሳሌ ዮሐ 3፡16)።

ትንቢተ ሚክያስን ማንበብ

ሙሉውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በአንድ ዓመት ማንበብ ከተፈለገ፤ ትንቢተ ሚክያስ ከዚህ በታች ባለው የጊዜ ስሌዳ መሠረት በሦስት ቀን መንበብ ይኖርበታል፤

□ 1—3 □ 4—5 □ 6—7

ማስታወሻ

1 በይሁዳናነገሥታት በኢየሱስም፣ በአካዝና በሕዝቅያስ ዘመን ወደ ሞራታዊው ወደ ሚክያስ የመጣው የአገዛዝአብሔር ቃል፤ ስለ ሰማርያና ስለ ኢየሩሳሌም ያየው ራዕይ ይህ ነው፤

2 እናንተ አሕዛብ ሆይ፤ ሁላችሁም ስሙ፤ ምድር ሆይ፤ በውስጧም የምትኖሩ ሁሉ አድምጡ፤ ጌታ ከቅዱስ መቅደሱ፤ ልዑል እገዛዝአብሔር በእናንተ ላይ ይመሰክርባችኋል።

በሰማርያና በኢየሩሳሌም ላይ የተላለፈ ፍርድ

3 እነዚህ እገዛዝአብሔር ከመኖሪያ ስፍራው ይመጣል፤ ወርዶም በምድር ከፍታዎች ላይ ይራመዳል።

4 ተራሮች ከሥራ ይቀልጣሉ፤ ሽለቆዎችም ይሰነጠቃሉ፤ በእሳት ፊት እንዳለ ሰም፤ በገደል ላይ እንደሚወርድ ፈላሽ ይሆናሉ።

5 ይህ ሁሉ የሚሆነው ስለ ያዕቆብ በደል፤ ስለ እስራኤልም ቤት ኅጢአት ነው። የያዕቆብ በደል ምንድን ነው? ሰማርያ አይደለችምን? የይሁዳስ የኩረብታ መስገጃ ምንድን ነው? ኢየሩሳሌም አይደለችምን?

6 ስለዚህ ሰማርያን የፍርስራሽ ክምር፤ ወይን የሚተክልበትም ስፍራ አደርጋታለሁ፤ ድንጋዮቿን ወደ ሽለቆ አወርዳለሁ፤ መሠረቷንም ባዶ አደርጋለሁ።

7 ጣዖቶችዎ ሁሉ ይሰባበራሉ፤ ለቤተ መቅደሷ የቀረበው ገጸ በረከት በእሳት ይቃጠላል፤ ምስሎችዋን ሁሉ እደመሰላለሁ፤

1+1 ቍ14፤
1ዜ53+12፤13፤
ኢሳ1+1፤
ኤር26+18፤
ሆል1+1
1+2 ዘፍ31+50፤
ዘ84+26፤ 32+1፤
መዝ11+4፤
50+7፤ ኢሳ1+2፤
ኤር6+19
1+3 ኢሳ18+4፤
64+1፤ አሞ4+13
1+4 ዙዮ16+31፤
ኢዮ9+5፤
መዝ46+2፤
ናሆ1+5
1+5 አሞ8+14
1+6 ዘ820+6፤
ሕዝ13+14፤
አሞ5+11
1+7 ዘ832+20፤
ዘ89+21፤ 23+17-
18፤ ሕዝ6+6

ገጸ በረከቷን በዝሙት አዳራነት እንደ ሰበሰበች ሁሉ፤ ፤ አሁንም ገጸ በረከትዋ የዝሙት አዳራነት ዋጋ መቀበያ ይሆናል።

ልቅሶና ሐዘን

8 በዚህ ምክንያት አለቅሳለሁ፤ ዋይ ዋይም እላለሁ፤ ባይ እግራንና ዕርቃኔን እሄዳለሁ፤ እንደ ቀበሮ እላዝናለሁ፤ እንደ ጉዲትም አቃስታለሁ።

9 ቍሰላ የማይሸር ነውና፤ ለይሁዳ ተርፎአል፤ እስከ ሕዝቡ መግቢያ በር፤ እስከ ኢየሩሳሌም እንኳ ደርሶአል።

10 በጌትህ አታውሩት፤ ክቶም አታልቅሱ፤ በቤትዓፍራ፤ በትቢያ ላይ ተንክባለሁ።

11 እናንተ በሻፈርሙ የምትኖሩ፤ ዕርቃናችሁን ሆኖችሁ በነፍረት ዕለፉ፤

በጸዓናንም የሚኖሩ ከዚያ አይወጡም፤ ቤትዔጼል በሐዘን ላይ ናት፤ ለእናንተም መጠጊያ ልትሆን አትችልም።

1+10 (ጌትዳ) የሚለው ቃል በዕብራይስጥ (አውራ) ከሚለው ጋር ተመሳሳይ እነባበብ አለው።
1+10 ዕብራይስጡ ከዚህ ጋር ሲሰማም፤ የሰላም ሊቃናት ትርጉም ግን (በእኔ ላይ አታልቅሱ) ይላል። (በእኔ) የሚለው የዕብራይስጡ ቃል (አልቀሱ) ከሚለው የዕብራይስጡ ቃል ጋር ተመሳሳይ እነባበብ አለው።
1+10 (ቤት ዓፍራ) ትርጉሙ (የትቢያ ቤት) ማለት ነው።
1+11 (ሻፈር) ትርጉሙ አስደላች ማለት ነው።
1+11 (ጸዓናን) የሚለው ቃል በዕብራይስጡ (ውጣ) ከሚለው ጋር ተመሳሳይ እነባበብ አለው።

1+1 ሚክያስ፤ ከደቡባዊው ይሁዳ የሆነው ነቢዩ ሚክያስ ከ750—687 ዓ.ቅ.ክ. ትንቢት ተናግሮአል። ሚክያስ ኢሳይያስና (ከኢሳ 1፤1 ጋር ያነጻጽሩ) ሆሶ በነበሩበት (ከሆሶ 1፤1 ጋር ያነጻጽሩ፤ የትንቢተ ሚክያስን መግቢያ ይመልከቱ) ዘመን የነበረ ነቢይ ነው። ነቢዩ እስራኤልን (የሰሜኑን መንግሥት) የሚመለከት መዝሙር ቢኖረውም እንኳ፤ መልእክተ በቀጥታ የሚመለከተው ይሁዳን (የደቡብን መንግሥት) ነበር። የሚክያስ መልእክት ዋና ሐሳብ ፍርድ ቢሆንም እንኳ፤ የአገዛዝአብሔርን ሐዝብ ከምርኮ መመለስ አስመልክቶ በአጽንዖት ተናግሮአል። 1+1 ስለ ሰማርያና ስለ ኢየሩሳሌም፤ ሰማርያ የእስራኤል ዋና ከተማ ስትሆን፤ ኢየሩሳሌም ደግሞ የይሁዳ ዋና ከተማ ነበረች። ሁለቱም የሚወክሉት እገዛዝአብሔር ወደ ፊት የሚፈርድባቸውን ከሐዲ የሆኑ ሕዝቦችን ነው (ቍ 5-7)። 1+5 በደል ... ኅጢአት፤ ሕዝቡ ከነጠ አታቸው የተነሣ ማለትም ከባዕድ አምልኮ (ቍ 7)፤ ከኢሥምግብራዊነት (ቍ 7)፤ ከወንጀልና ከኢፍትሐዊነት (2፤1-2) የተነሣ ይፈረድባቸዋል። በከተሞች የተሰፋፋው ኅጢአት ሁሉ በመላው ሕዝብ

የተለመደ ኅጢአት ነው። 1+6 ሰማርያን የፍርስራሽ ክምር፤ ይህ ትንቢት የተፈጸመው አሦራውያን በ722 ዓ.ቅ.ክ. ከተማዬቱን ፈጽመው በደመሰሱ ጊዜ፤ ነበር (2ነገ 17፤1-5 ይመ)፤ ትንቢቱ የተፈጸመው ሚክያስ ከተናገረ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ነው። 1+8-9 አለቅሳለሁ፤ ዋይ ዋይም እላለሁ፤ ሚክያስ ስለ ሰማርያ ውድቀት አለቀሰ (ከቍ 6 ጋር ያነጻጽሩ)። እገዛዝአብሔርን ትተውት ስለነበርና ከዚህም የተነሣ ቅጣት ይገባቸው ስለ ነበር፤ ልቡ እጅግ ዐዘነ። ሰዎች በእገዛዝአብሔር ላይ ኅጢአትን በመሥራት ቢቀጥሉ፤ የዝግ ጥፋታቸውንና ውድቀታቸውን ቢያፋጥኑ እናዘን ይሆን? እንጨነቅስ ይሆን? 1+9 ለይሁዳ ተርፎአል፤ ይሁዳም እንዲሁ በእገዛዝአብሔር ላይ በደላኛና ዐመፀኛ ነበረች፤ ስለዚህ ሚክያስ በይሁዳ ያሉ አንዳንድ ከተሞች (ቍ 10-16) ስለሚደርሰባቸው ጥፋት እንዲያለቅሱ ጥሪ አቀረበ። ሚክያስ የተናገረው ትንቢት የተፈጸመው፤ ሰናከራብ የይሁዳን የተመሸጉ ከተሞች በቀጥተኛ ሥር ባደረገ ጊዜ ነበር (2ነገ 18፤13)፤ በአሦራውያን ጽሑፎች መሠረትም 46 ከተሞችን ይዞአል።

¹²ከመከራው መገላገልን በመሻት
በማርትኦ የሚኖሩ በሥቃይ
ይወራጫሉ፤
እስከ ኢየሩሳሌም በር ሳይቀር፤
ክፉ ነገር ከእግዚአብሔር ዘንድ
መጥቶአልና።

¹³እናንተ በልኪሶ የምትኖሩ፤
ፈረሶችን ከሠረገላው ጋር አያይዙ፤
ለጽዮን ሴት ልጅ፤
የጎጠአት መጀመሪያ እናንተ
ነበራችሁ፤
የእስራኤል በደል

በእናንተ ዘንድ ተገኝቶአልና።
¹⁴ስለዚህ እናንተ ለሞሬሹት ጌት፤
ማጫ ትሰጣላችሁ፤

የአክዚብ ከተማ፤
ለእስራኤል ነገሥታት መታለያ
ትሆናለች።

¹⁵እናንተ በመሪላ የምትኖሩ
ድል አድራጊ አመጣባችኋለሁ፤
ያ የእስራኤል ክብር የሆነው
ወደ ዓዲላም ይመጣል።

¹⁶ደስ ለምትሰኙባቸው ልጆቻችሁ፤
በሐዘን ራሳችሁን ተላፌ፤
ራሳችሁን እንደ አሞራ ራስ ተመለሙት፤
ከእናንተ በምርኮ ይወሰዳሉና።

የእግዚአብሔርና የሰው ዕቅድ

2ክፉ ለመሥራት ለሚያቅዱ፤
በመኝታቸው ሳሉ ተንኩል
ለሚደውጡት ወዮላቸው!
ሲነታ በማለጻ ጁፈጽሙታል፤
የሚያደርጉበት ገይል በእጃቸው
ነውና።

²ዕርሻ ይመኛሉ፤ ይይዙታልም፤

1+12 ኤር14+19፤
40+2
1+13 ኢሱ10+3፤
መዝ9+14
1+14 ቀ1፤
ኢሱ15+44፤
25ገ16+8፤
ኤር15+18
1+15 ኢሱ12+15፤
15+44
1+16 ዘሌ13+40፤
ዘ84+27፤
ኢዮ1+20፤
አዋ5+27
2+1
1ሳሙ29+20፤
መዝ36+4
2+2 1ሳሙ8+14፤
ምሳ30+14፤
ኢሳ1+23፤ 5+8፤
ሕዝ46+18

2+3 ኢሳ2+12፤
ኤር18+11፤
አዋ3+1-2
2+4 ዘሌ26+31፤
ኤር4+13፤ 6+12
2+5 ዘዮ34+13፤
ዘ832+13፤
ኢሱ18+4
2+6 መዝ44+13፤
ኤር18+16፤
19+8፤ 25+18፤
29+18፤
ሚክ6+16
2+7 መዝ15+2፤
84+11፤ 119+65

ቤት ይመኛሉ፤ ይወስዱታልም፤
የሰውን ቤት፤

የባልንጀራን ርስት አታለው
ይወስዳሉ።

³ስለዚህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
"እነሆኝ በዚያ ሕዝብ ላይ ጥፋት ላመጣ
ዐቅጃለሁ፤

ከዚህም ለማምለጥ አትችሉም።
ከእንግዲህ በትዕቢት አትመለሱም፤

የመከራ ጊዜ ይሆናልና።

⁴በዚያ ቀን ሰዎች ይሣለቁባችኋል፤

በሐዘን እንጉርጉሮ እንዲህ እያሉ

የፈዙባችኋል፤

"እኛ ፈጽሞ ጠፍተናል፤

የወገኔ ርስት ተከፋፍሎአል።

ከእኔ ነጥቆ ወሰደ፤

ዕርሻዎቻችንን ላሸነፉን አከፋፈለ።

⁵ስለዚህ በእግዚአብሔር ጉባኤ ውስጥ፤

መሬት በዕጣ የሚያካፍል ማንም
አይኖርም።

ሐሰተኞች ነቢያት

⁶ነቢያቶቻቸው፤ "ትንቢት አትናገርብን፤

ስለ እነዚህ ነገሮች ትንቢት

አትናገር፤

ውርደት አይደርስብንም" ይላሉ።

⁷የያዕቆብ ቤት ሆይ፤ እንዲህ ሊባል

።

⁴1+12 <ማርት> የሚለው ቃል በዕብራይስጡ
<መራራ> ከሚለው ጋር ተመሳሳይ አነባበብ አለው።

⁴1+13 <ሐኪሶ> የሚለው ቃል በዕብራይስጡ ቡድን
ከሚለው ጋር ተመሳሳይ አነባበብ አለው።

⁴1+14 <አክዚብ> ትርጉሙ አታላይ/ማታል ማለት
ነው።

⁴1+15 <መሪላ> የሚለው ቃል በዕብራይስጡ <ድል
አድራጊ> ከሚለው ጋር ተመሳሳይ አነባበብ አለው።

1+16 ራሳችሁን ተላፌ፤ ራስን መላፈት ውጫዊ
የሐዘን ምልክት ነው። ስለዚህ ነቢያት ሚክያስ የእግዚአብሔር
ሕዝብ ከዋድ ሐዘን ወደ ፊት እንደሚደርስባቸው
አስጠነቀቁ። (1) ፍርዱ የከፋ ይሆናል። ልጆቻቸውን
ይነጠቃሉ። በግዞትም ይወሰዱባቸዋል። የእግዚአብሔር
ሕዝብ የከፋ ሥቃይ ሳይደርስባት እንዲሁ በቀላሉ
ከአምላኩ እንደማይለይ ሚክያስ በአጽንዖት ተናግሮአል።
(2) ከሳምና ጎጠአት ከተሞላው ድርጊቷ ጋር
ለመተባበር ሲላ፤ እግዚአብሔርንና ቃሉን የሚተዉትን
እግዚአብሔር ይቃወማቸዋል። ወደ ሕይወታቸውም ክፉ
ነገርን ያመጣባቸዋል።

2+1-5 ክፉ ለመሥራት ለሚያቅዱ ...
ወዮላቸው፤ የራሳቸውን ዐላማ ለማሳካት ሲሉ ገይል
ሌሎችን የሚበዘብዙ ፍርድ እንደሚመጣባቸው ሚክያስ
ትንቢት ተናግሮአል። (1) እነዚህ ሰዎች በግዞት ወይም
በስርቆት ብዙ ዕርሻ ያላቸው የመሬት ባለቤት ናቸው።
የበለጠ ንብረት ለማግኘት ሲሉ ሌሎችን ከማጭበርበር
ወደ ጳላ አይሉም። እጅግ ሥሥታም ከመሆናቸው
የተነሣ በሌሎች ላይ ለሚያደርሱት ሥቃይ ግድ
የላቸውም። (2) እግዚአብሔር ለእነርሱ ዕቅድ አለው።
የዘሩትን ያወቃል። እግዚአብሔር አሦራውያንን ልኮ
መሬታቸውን እንዲወስዱባቸውና በምርኮ ይዘዋቸው
እንዲሄዱ ያደርጋል። (3) እኛም ገንዘብ ወይም

ንብረት ለማግኘት ስንል ሌሎችን እንዳንበድልና
ሥሥታም እንዳንሆን ልንጠነቀቅ ይገባል (በገጽ 1577
ላይ፤ "በላጽግና ድህነት" በሚል ርእስ የቀረበውን
የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።

2+6 ትንቢት አትናገርብን፤ የይሁዳ ሐሰተኛ
ነቢያት ሚክያስ የፍርድ መልእክት ስላመጣ አወገዙት
(ከኢሳ 30+10 ጋር ያንጻጽሩ)። (1) እግዚአብሔር
የፍቅርና የምሕረት አምላክ እንጂ የቀጣ አምላክ
ስላልሆነ፤ ነፍረትና ውርደት በሕዝቡ ላይ አይደርስም
ብለው በማሰብ፤ የእርሱን የፌለማና የፍርድ ትንቢት
ተቃወሙ። (2) በዐጉል ተስፋ ላይ የተመሠ
ረተው መልእክታቸው እግዚአብሔር የሚጠይቀውን
የጽድቅ ሕይወት ሕዝቡ በመናቅ ጎጠአትን በተሞሉ
መንገዶቻቸው እንዲቀጥሉ አደረገ። (3) አንዳንድ ጊዜ
ቤተ ክርስቲያን የእርሱን የጽድቅ መስፈርትና ለቅዱስ
ሕይወት ያለውን ጥራ ቸል ብላ የእግዚአብሔርን
የፍቅር፤ የምሕረትና የይቅርታ መልእክት በማግላት
ይሆኑ። የመሰለ ስሕተት ትፈጽማለች። በሕዝቡ
መካከል የሚታይን ማናቸውንም ዐይነት ጎጠአት
በትዕግሥት የምታልፍ ቤተ ክርስቲያን፤ የብሉይ
ኪዳን ነቢያትና የአዲስ ኪዳን ሐዋርያት በግልጽ
የተናገሩትን መልእክት እንደ ገና ማጤን ይኖርባታል
(ከ1ቆሮ 5-6 ጋር ያንጻጽሩ)።

ይገባል??
 "የእግዚአብሔር መንፈስ
 የማይታገሥ ነው??
 እንዲህ ያሉት ነገሮችን ያደርጋል??"
 "መንገዱ ቀና ለሆነ?
 ቃሊ መልካም አያደርግም??
 በመጨረሻ በሕዝቤ ላይ ጠላት ሆኖችሁ
 ተነሣችሁ፤
 የጦርነት ሐሳብ ሳይኖራቸው፤
 በሰላም ከሚያልፉ ሰዎች ላይ፤
 ማለፊያ መገናጸፊያ ገፈፋችሁ።
 ከሚወዱት ቤታቸው፤
 የሕዝቤን ሴቶች አስወጣችኋቸው፤
 ከብሬን ከልጆቻቸው፤
 ለዘላለም ወሰዳችሁ።
 10 ተነሡና፤ ከዚያ ሂዱ፤
 ይህ ማረፊያ ቦታችሁ አይደለምና፤
 ምክንያቱም ረከሰአል፤
 ከፋኛም ተበላሽቶአል።
 11 ሐሰተኛና አታላይ ሰው መጥቶ፤
 'ስለ ብዙ የወይን ጠጅና
 ስለሚያሰክር
 መጠጥ ትንቢት እነግራችኋለሁ'
 ቢል፤
 ለዚህ ሕዝብ ተቀባይነት ያለው
 ነቢይ ይሆናል።
 የትድግና ተስፋ
 12 "ያዕቆብ ሆይ፤ በእርግጥ ሁላችሁንም
 እስበስባሁ፤
 የእስራኤልንም ትሩፍ በእንድነት
 አመጣሁ፤
 በጉረኖ ውስጥ እንዳሉ በሳች
 በመሰማሪያ ላይ እንዳለ መንጋ

2+9 ኢር10+20
 2+10
 ዘሌ18+25-29፤
 ዘጸ12+9፤
 መዝ106+38-39፤
 ሰቆ4+15
 2+11 ዘሌ10+9፤
 2ዜ536+16፤
 ኢሳ30+10፤
 ኤር5+31
 2+12 ነሀ1+9፤
 ሚክ4+7፤ 5+7፤
 7+18

2+13 ኢሳ52+12፤
 60+11
 3+1 ኤር5+5
 3+2 መዝ53+4፤
 ሕዝ22+27
 3+3 ኢዮ24+14፤
 መዝ14+4፤
 ሕዝ1+7፤
 24+4-5፤ 34+4
 3+4 ዘጸ1+45፤
 31+17፤
 1ሳጦ8+18፤
 ኢዮ15+31፤
 ኢሳ58+4፤
 ኢር11+11፤
 ሕዝ8+18
 3+5 ኢሳ3+12፤
 9+16፤ 53+6፤
 ኢር4+10

በእንድነት እስበስባቸዋለሁ፤
 በታውም በሕዝብ ይሞላል።
 13 የሚሰበረው ወጥቶ በፈታቸው ይሄዳል፤
 እነርሱም በሩን በመስበር ወጥተው
 ይሄዳሉ፤
 እግዚአብሔር እየመራቸው፤
 ንጉሣቸው ቀድሞአቸው ይሄዳል።
 መሪዎችና ነቢያት ተገሠዱ
 3 ከዚያም እኔ እንዲህ አልሁ፤
 "እናንተ የያዕቆብ መሪዎች፤
 እናንተ የእስራኤል ቤት ገዦች ስሙ፤
 ፍትሕን ማወቅ አይገባችሁምን?
 2 መልካሙን ጠላችሁ፤ ከፋውንም
 ወደዳችሁ፤
 የሕዝቤን ቁዳ ገፈፋችሁ፤
 ሥጋቸውንም ከዐጥንቶቻቸው
 ለያችሁ፤
 3 የሕዝቤን ሥጋ በላችሁ፤
 ቁዳቸውን ገፈፋችሁ፤
 ዐጥንቶቻቸውንም ሰባበራችሁ፤
 በመጥበቅ እንደሚጠበስ፤
 በድስት እንደሚቀቀል ሥጋ
 ቁራጣችኋቸው።
 4 እነርሱም ወደ እግዚአብሔር ይሞክራሉ፤
 እርሱ ግን አይመልስላቸውም፤
 ካደረጉት ከፋት የተነሣ፤
 በዚያ ጊዜ ፊቱን ከእነርሱ
 ይሰውራል።
 5 እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤
 'ሕዝቤን የሚያስቱ ነቢያት፤
 ሰው ሲያበላቸው፤ 'ሰላም አለ' ይላሉ፤
 ሳያበላቸው ሲቀር ግን፤

2+11 ስለ ብዙ የወይን ጠጅና ስለሚያሰክር
 መጠጥ፤ የይሁዳ ሐሰተኛ ነቢያት ስለ ብልጽግና፤
 ስለ ብዙ የሚያሰክር መጠጥም መጠጣት ለሚፈልጉ
 ሁሉ ቢኖሩ፤ ሕዝቡ እንዲህ ዐይነቶቹን ነቢያት
 በደስታ እንደሚቀበል ሚክያስ በአሸመር ተናግሮአል።
 በሚኖርበት ንብረተ ሰብ ውስጥ የሚያሰክር መጠጥን
 የመጠጣት ልማድ ስለሚያስከተለው ጉዳት የእግዚአብሔር
 ርን ሕዝብ ማስጠንቀቅን ችላ ያሉ የቤተ ክርስቲያን
 እረኞች ዛሬም ቢሆን አሉ (በገጽ 232 ላይ፤ "የወይን
 ጠጅ በብሉይ ኪዳን" በሚል ርእስ የቀረበውን
 የትኩረት ጽሑፍ ይመ)።
 2+12-13 የእስራኤልንም ትሩፍ፤ ወደ ተስፋይቱ
 ምድር የሚመለሱ የእስራኤልንና የይሁዳን ትሩፍ
 እግዚአብሔር እንደሚያስቀር በማወጅ ሚክያስ ተጨማሪ
 የተስፋ ቃል ተናግሮአል (ኢሳ 6፤13 እና ማሳ፤ 10፤20
 እና ማሳ፤ 17፤7 እና ማሳ፤ ይመ)። ምድሪቱ የሚሄድና
 የሚመጣ የሕዝብ ግርግር እንደ ገና ይታይባታል።
 3+1-12 የያዕቆብ መሪዎች፤ ይህ ምንባብ በገዥው
 መደብ ጭካኔ (ፋ 1-4)፤ በሐሰተኛ ነቢያት ማቀርበር
 (ፋ 5-7)፤ በይሁዳ ከሐዳ መሪዎች፤ ካህናትና ነቢያት
 ጠማማነት (ፋ 9-12) ላይ የተነገረውን ትንቢት
 ይዞ ይገኛል። እግዚአብሔር ሁሉንም እንደ ሥራቸው
 ይፈርደባቸዋል።
 3+2 መልካሙን ጠላችሁ፤ ከፋውንም
 ወደዳችሁ፤ የአገሪቱ መሪዎች ቀድሞ የነበረውን

መልካሙን የእግዚአብሔር ሥርዐትና ሕግ አስወጥተው
 በራሳቸው ሕግ እንዲተካ አደረጉት። ቀጣዩ ጥቅምን
 ለማሳደድ ሲሉ ሆን ብለው ከፋትንና ኢፍትካዊነትን
 መከተል ወደዱ። እግዚአብሔር የጠሬን ተቃራኒውን
 እንድናደርግ ነው፤ ይኸውም ጽድቅን እንድንወድ፤
 ርከሶትን ደግሞ እንድንጠላ ነው (አሞ 5፤15፤
 ሮሜ 12፤9፤ ዕብ 1፤9 ይመ)።
 3+3 የሕዝቤን ሥጋ በላችሁ፤ ይህ ጠንካራ
 አገላለጽ በተራው ሕዝብ ላይ ይደርስ የነበረውን ከባድ
 ጭቁናና ብዝሃነት ያላል ነው።
 3+4 አይመልስላቸውም፤ የመሪዎቹ ባሕርይ
 ከፋትና ጭካኔ የሞሰበት ከመሆኑ የተነሣ እግዚአብሔር
 ር እሎታቸውን አይመልስም፤ በመጨረሻም እነርሱ
 ራሳቸው በእግዚአብሔር ፈጽሞ ወደ መጣል ደረጃ
 ይደርሳሉ።
 3+5-7 ነቢያት፤ እግዚአብሔር ሕዝቡን በጽድቅና
 በእውነት መንገድ መልሶ ለመምራት ንጉዳታል፤
 ሆኖም ሐሰተኞቹ ነቢያት በዚህ ደንታ አልነበራቸውም።
 የወሻት ተስፋንና ጸጥታን በማወጅ ሕዝቡ በንጢላተኛ
 የኑሮ ዘይቤያቸው እንዲደላደሉና ምቹት እንዲሰማቸው
 አደረጉ። በእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል በሚከሰት ጎጠ
 አት ላይ ጠንካራ ተቃውሞ በማድረግ ፈንታ ይበልጥ
 ተስፋፍቶ እንዲቀጥል ያደፋፍሩ ነበር። ሕዝቡን ወደ
 እግዚአብሔር መንገድ ለመመለስ ፈቃደኛ ሰላላሆኑ፤
 ሐሰተኛ ነቢያትን እግዚአብሔር ያጠፋቸዋል።

ጦርነት ሊያውጃበት ይነሣሉ።

⁶በለዚህ ሌሊቱ ያለ ራእይ
ጨለማውም ያለ ንግርት
ይመጣባችኋል፤

በነቢያት ላይ ፀሐይ ትጠልቅባቸዋለች፤
ቀኑም ይጨልምባቸዋል።

⁷ባለ ራእዮች ያፍራሉ፤

ንግርተኞችም ይዋረዳሉ፤

ሁሉም ፈታቸውን ይሸፍናሉ፤

ከስግዚአብሔር መልስ የለምና።”

⁸እኔ ግን፤

ለያዕቆብ በደሉን፤

ለእስራኤልም ንጠሐቱን እነግር

ዘንድ።

⁹ኃይልን፤ በእግዚአብሔር መንፈስ፤

ፍትሕና ብርታት ተሞልቻለሁ።

¹⁰እናንተ የያዕቆብ ቤት መሪዎች፤

እናንተ የእስራኤል ቤት ገዢዎች፤

ፍትሕን የምትንቀ፤

ትክክለኛ የሆነውንም ነገር ሁሉ

የምታጣምሙ፤ ስሙ፤

¹¹ጽዮንን ደም በማፍሰስ፤

ኢየሩሳሌምን በከፋት የምትገነቡ፤

ስሙ።

¹²መሪዎቹ በጉባይ ይፈርዳሉ፤

ካህናቷ ለዋጋ ሲሉ ያስተምራሉ፤

ነቢያቷም ለገንዘብ ሲሉ ይናገራሉ።

ነገር ግን በእግዚአብሔር ላይ

ተደግፈውም፤

¹³“እግዚአብሔር በመካከላችን አይደለምን?

ምንም ዓይነት ክፉ ነገር

አይደርስብንም” ይላሉ።

¹⁴በለዚህ በእናንተ ምክንያት፤

ጽዮን እንደ እርሻ ትታረሳለች፤

ኢየሩሳሌም የፍርስራሽ ከምር ትሆናለች፤

የቤተ መቅደሱም ከፈብታ ዐረም

የበቀለበት ጉብታ ይሆናል።

3+6 ኢሳ48+19-22፤

29+10፤

ሕዝ7+26፤

12+24፤ አዋ8+11

3+7 ዘሌ13+45፤

አሰ6+12፤

ኢሳ44+25፤

ኤር6+15፤

ሕዝ20+3፤

ሚክ7+16

3+8 ኢሳ57+12፤

61+2

3+9 መዝ58+1-2፤

ኢሳ1+23

3+10 ኢሳ59+7፤

ኤር22+13፤17፤

ሕዝ22+27፤

ሚክ7+2፤

ናሆ3+1፤ ለን2+12

3+11 ዘፀ23+8፤

ዘሌ19+15፤

ኢሳ1+23፤

10+20፤ 56+11፤

ኤር6+13፤

7+4፤ ሰቆ4+13፤

ሕዝ13+9፤ 34+2፤

ሆሌ4+8፤18፤

ሚል2+9

3+12 ዘሌ26+31፤

2ንገ25+9፤

ኢሳ6+11፤

ኤር17+3፤ 22+6፤

52+13፤ ሰቆ5+18፤

ሕዝ5+14

4+1 መዝ22+27፤

48+1፤ 86+9፤

ኤር3+17፤

31+12፤

ሕዝ7+22፤

ጳጳ2+35፤ ዘዘ8+3

4+2 ዘጳ18+18፤

መዝ25+8-9፤

119+17፤

ኢሳ54+13፤

ኤር31+6፤

ሕዝ20+40፤

ዘዘ2+11፤ 14+16

4+3 መዝ46+9፤

ኢሳ11+4፤

የእግዚአብሔር ተራራ

4 በመጨረሻው ዘመን፤

የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ

ተራራ፤

ከተራሮች ልቆ ይታያል፤

ከከራብቶች በላይ ከፍ ይላል፤

ሕዝቦችም ወደ እርሱ ይጥርፋሉ።

²ብዙ አሕዛብ መጥተው እንዲህ ይላሉ፤

“ኑ፤ ወደ እግዚአብሔር ተራራ፤

ወደ ያዕቆብ ስምሕ ቤት እንሂድ፤

በመንገዱ እንድንሄድ፤

መንገዱን ያስተምረናል።”

ሕግ ከጽዮን ይመጣል፤

የእግዚአብሔርም ቃል

ከኢየሩሳሌም።

³እርሱ በብዙ ሕዝብ መካከል ይፈርዳል፤

በፍቅፍ በቅርብ ባሉ ኃያላን

መንግሥታት መካከል ያለውን

ግጭት ያቆማል፤

ሰይፋቸውን ማረሻ፤

ጠራቸውንም ማጭድ ያደርጉታል።

እንዲ መንግሥት በሌላው

መንግሥት ላይ ሰይፍ

አያነሣም፤

ከእንግዲህም የጦርነት ትምህርት

አይማርም።

⁴እያንዳንዱ ሰው በገዛ ወይኑ ሥር፤

ከገዛ በለሱም ሥር ይቀመጣል፤

የሚያስፈራቸው አይኖርም፤

የእግዚአብሔር ጸባላት አፍ

ተናግሮአልና።

⁵አሕዛብ ሁሉ፤

በአማልክቶቻቸው ስም ይሄዳሉ፤

እኛ ግን በአምላካችን በስግዚአብሔር ስም፤

ከዘላለም እስከ ዘላለም እንሄዳለን።

4+3 ኢሳ3+10፤ ዘዘ8+20-22፤ 9+10 4+4 ዘሌ26+6፤

1ንገ4+25፤ ኢሳ1+20፤ ሕዝ39+26 4+5 ኢሳ24+14-15፤

2ንገ17+29፤ ኢሳ26+8፤ ዘዘ10+12

3+8 ኃይልን፤ በእግዚአብሔር መንፈስ ...

ተሞልቻለሁ፤ ሚክያስ የእግዚአብሔር ቃል አቀባይ

እንዲሆን ተጠርቶ ነበር። (1) በመንፈስ ቅዱስ ኃይልና

እስትንፋስ ተናገረ (ከኤር 20+9፤ ከኤፌ3፤7 ጋር

ያነጻጽሩ)። መንፈስ ቅዱስ በእግዚአብሔር ቤት ያለውን

ጋጠላት እንዲያመግዝ እንቀሳቅሳታል፤ የእግዚአብሔርን

ሐብብ ማንጸባረቅ፤ ትክክለኛ የሆነውን ነገር እንዲደረግ

ማድፋፈርና ስሕተትን ማውገዝ የእርሱ ሥራ ነበር።

(2) ዛሬም መጋቢዎችና ነቢያት በእግዚአብሔር ሕዝብ

መካከል የሚከሰቱትን ንጠሐት በግልጽ ከማውገዝና

ትክክለኛውን መንገድ ሕዝቡ ይከተሉ ዘንድ ከማነሣት

አንጻር ተመሳሳይ ሥራ ይኖራቸዋል። በቤተ ክርስቲያን

ውስጥ ዓለማዊ መንገድን ለመከተል ለሚገፋፋ ጫና

ሁሉ መንበርከክ የለባቸውም። በዚህ ምትክ ለእውነት

ለቅድስናና ለጽድቅ የእግዚአብሔር ድምፅ ሊሆኑ

ይገባል (በገጽ 2022 ላይ፤ “ክርስቲያን ከሰለም ጋር

ያለው ግንኙነት” በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት

ጽሑፍ ይመልከቱ)።

4+1 በመጨረሻው ዘመን፤ ነቢዩ ሚክያስ

እግዚአብሔር መላውን ዓለም ስለሚገባበት ጊዜ

ይተነባያል፤ ይኸውም (1) ዘመኑ የሰላም፤ የደስታና

የቅድስና ዘመን ይሆናል። እግዚአብሔር ይከበራል፤

ይመለከዳል፤ የሚመለከውና የሚከበረውም በእስራኤል

ላ ብቻ ሳይሆን በዓለም ባሉ አገሮች ሁሉ ነው።

(2) “የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ተራራ” (ይኸውም

ኢየሩሳሌም) የእግዚአብሔር መንግሥት ማእከል ነው።

ይህ የመደራቱ የእግዚአብሔር መንግሥት የሚጀምረው፤

ክርስቶስ ከቆውን ሁሉ ለማጥፋትና በምድር ላይ የጽድቅ

መንግሥቱን ለመመሥረት በሚመለስበት ጊዜ ነው

(ራእ 20፤4 እና ማገ ይመልከቱ)።

4+5 በአምላካችን በእግዚአብሔር ስም ...

እንሄዳለን፤ የእግዚአብሔር መንግሥት በሙላት

ወደ ምድር እስኪመጣ ድረስ እየተጠባበቅን መቆየት

የምንችለው እንዴት ነው? ለእግዚአብሔር መኖር

ይገባናል፤ በጽድቅ መንገዶቹ መመላለስና ለአሕዛብ

ሁሉ መመስከር ይኖርብናል (ከ2ጴጥ 3፤11-12

ጋር ያነጻጽሩ)።

የእግዚአብሔር ዕቅድ

⁶እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፤

"በዚያች ቀን ሽባውን እስበሰባሁ፤

ስደተኞችንና ለሐዘን

ያደረግኳቸውን፤

ወደ አንድ ቦታ አመጣለሁ።

⁷የሽባዎችን ትሩፍ፤

የተገፉትንም ብርቱ ሕዝብ

አደርጋለሁ፤

ከዚያች ቀን አንሥቶ እስከ ዘላለም፤

እግዚአብሔር በጽዮን ተራራ

በእነርሱ ላይ ይነግሣል።

⁸አንተ የመንጋው መጠበቂያ ማማ ሆይ፤

የጽዮን ሴት ልጅ ዐምባባ ሆይ፤

የቀድሞው ግዛትህ ይመለስልሃል፤

የመንግሥትም ሥልጣን

ለአዮሩሳሌም ሴት ልጅ

ይሆናል።"

⁹አሁንስ እንደዚህ የምትራሽው

ለምንድን ነው?

ንጉሥ የለሽምን?

ምጥ እንደ ያዛት ሴት የተጨነቅሽው፤

መከራሽ ስለ ጠፋ ነውን?

¹⁰የጽዮን ሴት ልጅ ሆይ፤

ምጥ እንደ ያዛት ሴት ተጨነቂ፤

አሁንስ ከከተማ ወጥተሽ፤

በሚዳ ላይ መስፈር አለብሽና፤

ወደ ባቢሎን ትሄጃለሽ፤

በዚያ ከጠላት እጅ ትድኛለሽ፤

እግዚአብሔር በዚያ፤

ከጠላቶችሽ ይታደግሃል።

¹¹አሁን ግን ብዙ አሕዛብ፤

በአንቺ ላይ ተሰብስበዋል፤

እነርሱም፤ "የረከብሽ ትሁን፤

ዐይኖችንም ጽዮንን መዘባበቻ

አድርጎ ይያት" ይላሉ።

¹²ነገር ግን የእግዚአብሔርን ሐሳብ

አያውቁም፤

በአውድማ ላይ እንደ ነደ

የሚሰበሰባቸውን፤

የእርሱን ዕቅድ አያስተውሉም።

¹³የጽዮን ልጅ ሆይ፤ ተነሥተሽ አበራይ፤

4+6

መዝ106+47፤

ኢር31+8፤

ሕዝ34+13፤16፤

37+21፤ ለ63+19

4+7 ዘ6፤12+2፤

ኢላ2+2፤

ዳን2+44፤ 7+14፤

ኢላ2+32፤

ሚክ2+12፤

ሉቃ1+33፤

ራእ11+15

4+8 ኢላ1+26፤

ዘካ9+9

4+9 ዘ63+16፤

ኢር8+19፤ 30+6፤

48+41

4+10 ዘዳ21+10፤

27+20፤18፤

ኢላ43+14፤

48+20

4+11 ሰቆ2+16፤

አብ1+12፤

ሚክ7+8

4+12 ዘዳ50+20፤

ኢላ55+8፤

ሮሚ11+33-34

4+13 ኢላ21+10፤

23+18፤ ዳን2+44

5+1 ሰቆ3+30

5+2 ዘዳ35+16፤

48+7፤

ዙሃ24+19፤

14መ-13+4፤

24መ-6+21፤

2ዜ67+18፤

መዝ102+25፤

ማቴ2+6፤

ዮሐ7+42

5+3 ኢር7+29

5+4 ኢላ40+11፤

49+9፤ 52+13፤

ሕዝ34+11-15፤

23፤ ሚክ7+14፤

ሉቃ1+32

የብረት ቀንድ እሰጥሻለሁና፤

የናስ ሰኩና እሰጥሻለሁ፤

፤ አሕዛብንም ታደቂያቸዋለሽ።"

• በግፍ የግበሰበሰትን ትርፍ

ለእግዚአብሔር፤

ሀብታቸውንም ለምድር ሁሉ ጌታ

ታቀርቢያለሽ።

ከቤተ ልሔም ገዥ እንደሚመጣ

የተሰጠ ተስፋ

5 አንቺ የጭፍሮች ከተማ ሆይ፤

ጭፍሮችሽን አስልፈ፤

ከበባ ተደርጎብናልና፤

የእስራኤልን ገዥ፤

ጉንጨን በበትር ይመቱታል።

²አንቺ ግን፤ ቤተልሔም ኤፍራታ

ሆይ፤

ከይሁዳ ነገዶች መካከል ትንሿ

ብትሆኝም፤

አመጣጡን ከጥንት፤

ከቀድሞ ዘመን፤ የሆነ፤

የእስራኤል ገዥ፤

ከአንቺ ጽወጣልኛል።"

³ስለዚህ ወላጁቱ አምጣ እስክትገላገል

ድረስ፤

እስራኤል ትተዋለች፤

የተቀሩት ወንድሞቿም፤

ተመልሰው ከእስራኤላውያን ጋር

ይቀላቀላሉ።

⁴በእግዚአብሔር ንጉል

በአምላኩ በእግዚአብሔር ስም

ታላቅነት፤

ጸንቶ ይቆማል፤ መንጋውንም

ይጠብቃል።

በዚያን ጊዜ ንጉልነቱ እስከ ምድር

ዳርቻ ስለሚደርስ፤

⁵4+8 ወይም <ኮረብታ>

⁵5+1 ወይም አንቺ የተቀጠርሽ ከተማ ሆይ፤

ቅጥርሽን አጥብቂ

⁵5+2 ወይም <ገርቶ>

⁵5+2 ወይም ከቀድሞ ጥናት

⁵5+2 ዕብራይስጡ <አወጣጡ> ይላል ወይም

<ከዘላለም የሆነ>

4+9-13 አሁንስ እንደዚህ የምትራሽው

ለምንድን ነው? ሕዝቡ ወደ ባቢሎን ተማርከው

እንደሚሄዱ በመግለጽ ሚክያስ ወደ አሁኗ አዮሩሳሌም

ጥፋት ፈቱኑ ያዞራል፤ ነቢዩ ይህን ትንቢት የተናገረውም

የባቢሎን መንግሥት የዓለም ንጉል መንግሥት ከመሆኑ

አንድ መቶ ዓመት በፊት ነበር (ባቢሎናውያን አዮሩሳሌ

ምን በ586 ዓ.ቅ.ዘ. ደመሰሱ)። ሚክያስ እንዲሁ

ይሁዳ ከባቢሎን የምትመለስበትንም ጊዜ አስቀድሞ

አይቶአል (ቀ* 10)።

5+2 አንቺ ግን፤ ቤተልሔም፤ እግዚአብሔር

የሰጣቸውን የተስፋ ቃሎች ለሕዝቡ የሚፈጽም መሪ ከቤተ

ልሔም እንደሚወጣ ሚክያስ ተንብዮአል። ይህ ጥቅስ

መሰሐ የሆነውን አያሱስ የሚያመለክት ጥቅስ ነው

(ማቴ 2፤1፡3-6 ይመ)፤ እርሱም "አመጣጡ ከጥንት"

(ይኸውም ከዘላለም የሐ 1፤1፤ ቁላ 1፤17፤ ራእ 1፤8

ይመ) ነው፤ ይሁን እንጂ እንደ ሰው ይወለዳል (ቀ* 3፤

የሐ 1፤14፤ ፊል 2፤7-8 ይመ)።

5+3 እስራኤል ትተዋለች፤ እስራኤል መሰሐ

እስከሚወለድበት ጊዜ ድረስ ትተዋለች። "ወላጇቱ

አምጣ እስክትገላገል" የሚለው ሐረግ የጌታ አያሱስ

ክርስቶስ እናት የሆነችውን ድንጋል ማርያምን በሥጋ

ሲያመለክት፤ በመንፈስ ደግሞ ፊሪህ እግዚአብሔር

ያላቸውን ትሩፋን ያመለክታል። ለእስራኤል፤ በእርግጥ

ም ለሕዝቦች ሁሉ የሚሆነው ተስፋ በመሲሐ አያሱስ

ልደት፤ ሕይወት፤ ሞትና ትንሣኤ ላይ የተመሠረተ

ነው። "የተቀሩት ወንድሞቼም" የሚለው ሐረግ በሰሜን

ያሉትን ነገዶች የሚያመለክት ሲሆን፤ መሲሐ ለሀሥራ

ሁለቱም የእስራኤል ነገዶች ተስፋ እንደ ሆነ ያሳያል።

5+4 እስከ ምድር ዳርቻ፤ ልክ እንደ ነቢዩ

ኢላዴያስ (ኢሳ 9፤6-7፤ 61፤1-2) ሚክያስም በአያሱስ

ክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአትና ዳግም ምጽአት

መካከል ያለውን ልዩነት አላሳየም። ክርስቶስ ክፉውን

ተደላድሎው ይኖራሉ።
 ሕርሱም ሰላማቸው ይሆናል።

ትድግናና ጥፋት
 አሦራዊ ምድራችንን ሲወር፣
 ምሽጎቻችንንም ጥሶ ሲገባ፣
 ሰባት እረኞችን፣
 እንዲያውም ስምንት አለቆችን
 እናስነሣታለን።

የአሦርን ምድር በሰይፍ፣
 የናምሩድን ምድርን በተመዘዘ ሰይፍ
 ይገዛሉ፤

አሦራዊው ምድራችንን ሲወር፣
 ዳር ድንበራችንን ሲደፍር፣
 እርሱ ነጻ ይወጣናል።

የያዕቆብ ትሩፍ፣
 በብዙ አሕዛብ መካከል
 ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደሚወርድ
 ጠል፣

በሣር ላይ እንደሚጥል ካፊያ፣
 ሰውን እንደማይጠብቅ፣
 የሰውንም ልጆች ተስፋ

እንደማያደርግ ሰው ይሆናል።

በዳር አራዊት መካከል እንዳለ አንበሳ፣
 በእግሩ እየጨፈላለቀ እንደሚሄድ፣
 የሰበረውን ማንም ሊነጥቀው እንደማይችል፣
 በበግ መንጋ መካከል እንዳለ፣
 እንደ ደበል አንበሳ ሁሉ፣
 የያዕቆብም ትሩፍ፣ በአሕዛብ
 ዘንድ፣ በብዙም
 ሕዝብ መካከል እንደዚሁ ይሆናል።

እጅህ በጠላቶችህ ላይ በድል አድራጊነት
 ከፍ ከፍ ትላለች፤
 ጠላቶችህም ሁሉ ይጠፋሉ።

10 "በዚያን ጊዜ" ይላል እግዚአብሔር፤
 "ፈረሶቻችሁን ከመካከላችሁ አጠፋለሁ፤

5+5 አፋ8+7፤
 9+6፤ 10+24-27፤
 ሉቃ2+14፤
 5+6 ዘፍ10+8፤
 5ሆ2+11-13፤
 ለፌ2+13
 5+7 መዝ133+3፤
 ኢሳ44+4፤
 አሞ5+15፤
 ሚከ2+12
 5+8 ዘፍ49+9፤
 መዝ50+22፤
 ኢሳ5+29፤
 ሆሊ5+14፤
 ሚከ4+13፤
 ዘካ10+5
 5+9 መዝ10+12
 5+10
 ዘሰ15+4፤19፤
 ሆሊ14+3፤
 ሐጊ2+22፤
 ዘካ9+10
 5+11 ዘፍ29+23፤
 ኢሳ6+11፤
 ሰቃ2+2፤
 ሆሊ10+14፤
 አሞ5+9
 5+12 ዘፍ18+10-
 12፤ ኢሳ2+6፤
 8+19
 5+13 ኢሳ2+18፤
 ሕገ6+9፤
 ሆሊ10+2፤
 5ሆ1+14፤
 ዘካ13+2
 5+14 ዘሰ34+13፤
 መሳ3+7፤
 2ኃገ7+10
 6+1 መዝ50+1፤
 ሕዝ6+2
 6+2 ዘፍ32+1፤
 መዝ50+7፤
 ኢሳ3+13፤
 ኢር2+9፤ ሆሊ12+2

ሠረገሎቻችሁን እደመሰሳለሁ።

11 የምድራችሁን ከተሞች እደመሰሳለሁ፤
 ምሽጎቻችሁንም ሁሉ አፈርሳለሁ።

12 ጥንቄሳችሁን አጠፋለሁ፤
 ከእንግዲህም አታሟርቱም።

13 የተቀረጹ ምስሎቻችሁን፣
 የማምለኪያ ዐምዶቻችሁንም
 ከመካከላችሁ አጠፋለሁ፤
 ከእንግዲህ ለእጃችሁ ሥራ
 አትሰግዱም።

14 የአሺራ ምስልን ዐምድኩ ከመካከላችሁ
 እንቅላለሁ፤
 ከተሞቻችሁንም እደመሰሳለሁ።

15 ያልታዘዙኝን አሕዛብ፣
 በቀጣና በመዓት እበቀላቸዋለሁ።"

የእግዚአብሔር ክስ በእስራኤልን ላይ

6 እግዚአብሔር የሚለውን ስሙ፤
 "ተነሣ፤ ጉዳዮችሁን በተራሮችም፤
 ፊት አቅርቡ፤
 ከረብቶች እናንተ የምትሉትን
 ይሰሙ፤

2ተራሮች ሆይ፤ የእግዚአብሔርን ክስ
 አድምጡ፤
 እናንተ የምድር ጽኑ መሠረቶችም፤
 ስሙ፤

እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ከርከር አለውና፤
 ከእስራኤልም ጋር ይፋረዳል።

3 "ሕዝቤ ሆይ፤ ምን አድርጌሃለሁ?
 ሽክም የሆነሁበህ እንዴት ነው?
 እስቲ መልስልኝ፤

6+3 ኢር2+5
 75+6 ወይም <ናምሩድን በመግቢያው በር>
 25+6 ወይም <ያፈርሳለ>
 25+14 አሺራ የተባለው አምላክ ትእምርት ነው።

ሁሉ ለማጥፋት ሲመለስ፤ እስራኤል በጸጥታ ትኖራለች፤
 ክርስቶስም ዓለምን ሁሉ ይገዛል።

5+5 እርሱም ሰላማቸው ይሆናል፤ ዘላለማዊ
 ሰላምን ለእስራኤል የሚያመጣው መሲሐ ኢየሱስ ብቻ
 ነው። መጀመሪያ በመጣበት ጊዜ እንኳ ከእግዚአብሔር
 ጋር ሰላምን፣ የገጠአት ይቅርታን እንዲሁም ንስሐ
 በመግባት እርሱን በእምነት ለሚቀበሉት የዘላለም
 ሕይወት ጥስትናን ሰጥቶአል (ሮሜ 5፤1-11 ይመ)።
 ስርየትን በሚያስገኘው ሞቱ ስለሚያምኑ፤ እውነተኛ
 አማኞች ውግዘት አይደርስባቸውም (ዮሐ 14፤27፤
 ኤፌ 2፤14 ይመ)።

5+5 አሦራዊ፤ አሦር የእግዚአብሔርን ጠላቶች
 ሁሉ ትወክላለች። መሲሐ አንድ ቀን ሕዝቡን
 ከሚቃወሟቸውና ለእግዚአብሔር ያላቸውን አምልኮ
 ከሚያቃልላባቸው ጠላቶቻቸው ይታደጋቸዋል።

5+10-14 ሠረገሎቻችሁን እደመሰሳለሁ፤
 በዓለም ውስጥ ባለው ከፋት ላይ ለፈረድ መሲሐ
 ሲመጣ፤ እስራኤልን በወር ኅይል ከመደገፍ (ቀጥ 10-11)፤
 ከገጠአቷ፤ ከጥንቄላዋና ከባድ አምልኮዋ ያጠራታል
 (ቀጥ 12-14)። በእስራኤል ያሉ ለእግዚአብሔርና
 ለመንገዶች ታማኝ ያልሆኑ ሁሉ ይደመሰሳሉ።

6+1-5 እግዚአብሔር የሚለውን ስሙ፤
 እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ክስ ነበረው፤ ስለዚህ እርሱን

የበደለበትን ጉዳይ እንዲሰሙና ከፋ ድርጊታቸውንም
 ከቻሉ አምነው በመቀበል ያረጋግጡለት ዘንድ ጥሪ
 አቀረበላቸው። የዚህን አምላካቸውን ለመቃወምና
 በሕጎቹ ላይ ለማመልከት ምን መብት አላቸው? በሕዝቡ ላይ
 የቀረቡት ክስቶች ከተኖ-16 ባለው ላይ ተገልጸዋል።

6+3-5 ምን አድርጌሃለሁ? እግዚአብሔር ሕዝቡን
 በምን ዐይነት መንገድ እንዳሳዘናቸው ይጠይቃል።

(1) ለእርሱ ቃል ሕዝቡ እለመታዘዛቸው የእግዚአብሔር
 ር ጥፋት ሊሆን ይችላል? እግዚአብሔር ሕዝቡን
 ትቶአቸው ነበርን? ወይስ ደግሞ ፍቅሩን በሚገባ
 ሳይገልጥላቸው ቀርቶአልን? ማልሰው ግልጽ ነው።
 እስራኤላውያን በቀ ምክንያት የላቸውም፤ በታሪካቸው
 ውስጥ ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ እግዚአብሔር
 ሕዝቡን በርንራኔና በትዕግሥት ተከክሞአቸው ነበር።

(2) ዛሬም እግዚአብሔር ጀርባቸውን በእርሱ ላይ
 ለሚያዞሩ በሆኑ ሁሉ ተመሳሳይ ጥያቄ ያቀርባል።
 ለእርሱና ለጻድቅ መለኪያዎቹ የማንታዘዝ ሆነን
 ብንገኝና ፈሪህ እግዚአብሔር የሌለባቸውን የዓለምን
 መንገዶች ብንከተል፤ ይህ የሚሆነው እግዚአብሔር
 ለእኛ ታማኝ ካለመሆኑ የተነሣ ሳይሆን፤ ከራስ ወጻድ
 የግል ፍላጎታችንና እንዲሁም ለጸጋውና ለፍቅሩ ምስጋና
 ቢሰ ከመሆናችን የተነሣ ነው።

ከግብፅ አወጣሁህ
ከባርነት ምድርም ተቤተሆህህ
እንዲመሩህ ሙሴን
እርንንና ማርያምን ላከሁለህ።
ከዚህ ሆይ
የሞንብ ንጉሥ ባላቅ የመከረውን
የቢየር ልጅ በሰዓም የመለበሰትንም
እስቲ አስቡ
የእግዚአብሔርን የጽድቅ ሥራ
ታውቁ ዘንድ
ከሰጠም እስከ ጌልገላ
የተጓዛችሁትን አስቡ።
ምን ይገባ በእግዚአብሔር ፊት
ልቅረብ
በልዑል አምላክ ፊት ልሰገድ?
የሚቃጠለውን መሥዋዕት
ከአንድ ዓመት ጥጃ ጋር ይገባ በፊት
ልቅረብ?
እነዚህ አውሮ በጎች
በዐሥር ሺህ የዘይት ፈሳሽ
እግዚአብሔር ደስ ይለዋል?
ስለ በደሌ የበኩር ልጄን
ስለ ነፍሱም ነጠላት የሆኑ ፍሬ
ላቅረብ?
ሰው ሆይ መልካም የሆነውን
አሳይቶሃል
እግዚአብሔር ከአንተ የሚፈልገው
ምንድን ነው?
ፍትሕን ታደርግ ዘንድ፣ ምሕረትንም
ትወድድ ዘንድ፣
በአምላክህ ፊት በትሕትና ትራመድ
ዘንድ አይደለም?
የእስራኤል በደልና ቅጣት
ዕምህን መፍራት ጥበብ ነው
ሰው! እግዚአብሔር ከተማዬቱን
እንዲህ እያለ ይጣራል
“በትሩን አስቡ፤ ያዘጋጀውም ማን እንደ
ሆነ አስታውሱ።
የክፍት ቤት ሆይ
በግፍ የተገኘ ሀብታችሁን
በሐሰተኛ መስፈሪያ የሰበሰባችሁትን
አስጸያፊ ነገር እረሳለሁ?”

6+4 ዘ03+10፤
4+16፤ 6+6፤
15+20፤
ዘ7+33+1፤
ዘ87+8፤
መዝ77+20
6+5 ዘ7+22+2፤
25+1፤ ዘ81+130፤
እሴ5+9-10፤
መ45+11፤
14መ-12+7
6+6 መዝ40+6-8፤
51+16-17፤ 95+2
6+7 ዘሌ18+21፤
2273+27፤
መዝ50+8-
10፤ እሳ1+11፤
40+16፤ ሆሴ5+6፤
አዋ5+22
6+8 ዘፍ5+22፤
ዘ810+12-13፤
14መ-15+22፤
22722+19፤
እሳ1+17፤
57+15፤
እር22+3፤
ሆሴ6+6፤ ዘ7+9-
10፤ ማቴ9+13፤
23+23፤
ማር12+33፤
ሉቃ11+42
6+9 ዘፍ17+1፤
እሳ11+4
6+10 ሕዝ45+9-
10፤ አዋ3+10፤
8+4-6
6+11 ዘሌ19+36፤
ዘ825+13
6+12
መዝ35+20፤
116+11፤
እሳ1+23፤ 348፤
እር9+3
6+13 እሳ1+17፤
6+11
6+14 እሳ9+20፤
30+6፤ ሆሴ44+10
6+15 ዘ828+38፤
እዮ24+11፤
እር12+13፤
አዋ5+11፤
ሶፎ1+13
6+16 ዘ828+37፤

12አባይ ሚዛን የያዘውን ሰው
ሐሰተኛ መመዘኛ በከረጢት
የጃጠረውን ንጽሕ ላድርገው?
12ባለሰብ ግፊት
ሰዎች ሐሰተኞች ናቸው
ምላሳቸውም አታላይ ናት።
13ስለዚህ አንተን አጠፋሃለሁ፤
ከንጢአትህ የተነሣ አፈራርሰሃለሁ።
14ትበላለህ ነገር ግን አትጠግብም፤
ሆድህ እንዳለ ባደውንም ይቀራል፤
ታከማቻለህ ነገር ግን አይጠራቀምልህም፤
የሰበሰብኸውን ለሰይፍ
አደርገሃለሁና።
15ትዘራለህ ነገር ግን አታውድም፤
የወይራ ዘይት ትጨምቃለህ ነገር
ግን ዘይቱን አትቀባም፤
ወይንን ትቁርጣለህ ነገር ግን የወይን
ጠጅ አትጠጣም።
16የምሪን ሥርዐት
የአክንብን ቤት ልምድ ሁሉ
የመጥኝ ብላሃል፤
ትውፊታቸውንም ተከትለሃል።
ስለዚህ አንተን ለውድመት
ሕዝብህን ለመዘባባዝ አሳልፌ እሰጣለሁ፤
አሐዛብም ይጣራላል።

የእስራኤል መዘራ
7 ለእኔ ወዮልኝ!
የወይን ዕርሻ በሚታረምበት ጊዜ
የበጋ ፍራፍሬ እንደሚለቅም ሰው
ሆኛለሁ፤
የሚበላ የወይን ዘላለ የለም፤
የምንጓጓለት፣ ቶሎ የሚደርሰው
በለስም አልተገኘም።
6+16 17716+25፤29፤33፤ ለር7+24፤ 25+9፤ 51+51፤
ሚዘ2+6-7+1 መሐ2+13
*6+9 የዚህ ሰንኝ የዕብራይስጥ ትርጉም በእርግጥ
ኝነት አይታወቅም።
*6+14 የዚህ ቃል የዕብራይስጥ ትርጉም በእርግጥ
ኝነት አይታወቅም።
*6+16 የሰበሰበ ሊቃናት ትርጉም ከዚህ ጋር
ሲስማማ የዕብራይስጥ ግን የሐዘቢን ስድብ
ትሽከማለሁ። ይላል

6+8 እግዚአብሔር ከአንተ የሚፈልገው
ምንድን ነው? ሚክያስ የእግዚአብሔርን የቸርነት
መስፈርትና እኛም ለእርሱ ያለን መስጠት ምን
እንደሚያካትት በሦስት ገጽታ እንደሚከተለው
ተርጉሞታል፡- (1) በትክክል መሥራት ይኖርብናል፤
ይኸውም ከሌሎች ጋር ያለን ግንኙነት በሐቅና
በታማኝነት ሊሆን ይገባል ማለት ነው (ከማቴ 7፡12
ጋር ይነጻጽሩ)፤ (2) ምሕረትን መውደድ አለብን፤
ይኸውም በቅጥር ላይ ለሚገኙ ሰዎች ሁሉ ርገራኔንና
ቸርነትን ማሳየት ማለት ነው፤ (3) በአምላካችን
ፊት በትሕትና መራመድ አለብን፤ ይህም ለፈቃዱ
በፈሪህ እግዚአብሔርና በአክብሮት በየዕለቱ በፊት
መሆን ማለት ነው (ከዮሴ 4፡6-10፤ ከ1ኛ ዮሴ 5፡5-6
ጋር ይነጻጽሩ)። በነብረት የምናደርገው አምልኮ
ለክርስቲስ የምናሳየው ፍጹም መስጠት አነስተኛ
ክፍል ነው። ለጌታ ያለን እውነተኛ ፍቅር ለተቸገሩ

ሰዎች በምናሳየው ዘላቂ እንክብካቤ መገለጽ አለበት
(በገጽ 1327 ላይ፤ “ድኸኞችን ችግሮችን መርዳት”
በሚል ርእስ የቀረበውን የትኩረት ጽሑፍ ይመልከቱ)።
6+9-16 እግዚአብሔር ... ይጣራል፤ እግዚአብሔር
C ጥቂቱን የእስራኤላውያን በደል በመዘርዘር
ሊደርስባቸው የሚገባውን ፍርድ ያስታውቃቸዋል።
7+1-7 ለእኔ ወዮልኝ ሚክያስ በሚኖርበት ገብረተ
ሰብ መስጥ ከተከሰተው ብልሽት የተነሣ በማዘን
ያለቅሳል። ዐመፅ፤ ታማኝ አለመሆንና አሥንምግባራዊነት
በእስራኤል ምድር ተስፋፍቶ ነበር። ፈሪህ እግዚአብሔር
C ያላቸው ጥቂት ነበሩ (ቀ* 2)፤ የቤተ ሰብም ፍቅር
አየጠፋ ነበር (ቀ* 6)። ለእግዚአብሔርና ለመንግሥቱ
በእውነት ራሳችንን አሳልፈን ከሰጠን፤ በዙሪያችን
አይሉ ባለው ክፉት እናለቅሳለን። ምልጃችንን ከልብ
እናቀርባለን፤ አጻኞችን እግዚአብሔርም ጣልቃ እንዲገባ
እንጸልያለን (ቀ* 7-9)።

ግሊ
2+5-6

፯፻፶ እግዚአብሔር ያደረበት ሰው
 ከምድር ጠፍቶአል፤
 እንደም እንኳ ቅን ሰው የለም፤
 ሰው ሁሉ ደም ለማፍሰስ ያደባል፤
 እያንዳንዱም ወንድሙን በመረብ
 ያጠምዳል።
 ጳጳሾች ክፉ ለማድረግ ሠልጥነዋል፤
 ገዡ እጅ መንሻ ይፈልጋል፤
 ፈራጁ ጉቦ ይቀበላል፤
 ኅይለኞች ያሻቸውን ያስፈጽማሉ፤
 ሁሉም አንድ ላይ ያሄራሉ።
 ሳክላንሱ ይሻላል የተባለው እንደ
 አሚከላ፤
 እጅግ ቀና የተባለውም እንደ
 ከርንችት ነው፤
 የጠባቂዎቻችሁ ቀን ደርሶአል፤
 የእግዚአብሔር የፍርድ ቀን
 መጥቶአል፤
 የሚሸበሩበትም ጊዜ አሁን ደርሶአል።
 ሳክላንጅራህን አትመን፤
 በጌዳኝህም አትታመን፤
 በዕቅፍህ ለምትተኛዋ እንኳ፤
 ስለምትንግራት ቃል ተጠንቀቅ።
 ሆኖ አጅ አባቱን ይንቃል፤
 ሴት ልጅ በእናቷ ላይ፤
 ምራት በአማቷ ላይ ትነሣለች፤
 የሰው ጠላቶች የገዛ ቤተ ሰዎቹ
 ናቸውና።

እኔ ግን እግዚአብሔርን ተስፋ አደርጋለሁ፤
 አዳኝ የሆነውን ስምዳክ እጠብቃለሁ፤
 ስምዳክ ይሰማኛል።

እስራኤል ትነሣለች
 ምጣቴ ሆይ፤ በእኔ ላይ በደረሰው ደስ
 አይበልሽ፤
 ብወድቅም እንኳ እነሣለሁ፤
 በጨለማ ብቀመጥ እንኳ፤
 እግዚአብሔር ብርሃኔ ይሆናል።
 ምእርሱን ስለ በደለሁ፤
 እስኪቆምልኝ
 እስኪፈርድልኝም ድረስ፤
 የእግዚአብሔርን ቀጣ ፈቀብላለሁ፤
 እርሱ ወደ ብርሃን ያወጣኛል፤
 እኔም ጽድቁን አያለሁ።

7+2 መዝ10+8፤
 12+1፤ ምዕ6+17፤
 ኢዕ3+5፤
 ኤር2+29፤ 5+26፤
 8+6፤ ሚክ3+10፤
 7+3 ዘ023+8፤
 ምዕ4+16፤
 ሕዝ22+12፤
 7+4 ዘተ33+55፤
 2ሳሙ23+6፤
 ኢዩ31+14፤
 ኢዕ22+5፤
 ሕዝ2+6፤ ሆላ9+7
 7+5 ኤር9+4
 7+6 ሕዝ22+7፤
 ማቴ10+35-36፤
 ማር13+12
 7+7 መዝ4+3፤
 130+5፤
 ኢዕ21+8፤ 25+9
 7+8
 2ሳሙ22+29፤
 መዝ20+8፤
 22+17፤ 37+24፤
 ምዕ24+17፤
 ኢዕ9+2፤
 አዋ9+11፤
 ሚክ4+11
 7+9
 መዝ107+10፤
 119+154፤
 ኢዕ46+13፤
 ስቆ3+39-40
 7+10
 ሳሙ22+43፤
 ኢዩ40+12፤
 መዝ35+26፤
 42+3፤ ኢዕ5+5፤
 51+23፤ ዘክ10+5
 7+11 ኢዕ54+11፤
 አዋ9+11
 7+12 ኢዕ11+11፤
 19+23-25፤ 60+4
 7+13 ኢዕ3+10፤
 11፤ ሕዝ2+19፤
 33+28-29
 7+14 መዝ23+4፤
 28+9፤ 95+7፤
 መሐ4+1፤
 ኢዕ33+9፤
 ኤር50+19፤
 ሕዝ36+11፤
 ሚክ5+4
 7+15 ዘ03+20፤

10 ጠላቱም ታያለች፤
 ኅፍረትንም ትከናከላለች፤
 “ስምዳክ እግዚአብሔር የት አለ?”
 ያለችኝ፤
 ዐይኖቼ ወድቀቷን ያያሉ፤
 አሁንም እንኳ፤
 እንደ መንገድ ጭቃ ትረገጣለች።
 11 ቅጥርቻችሁን የምትሠሩበት፤
 ድንበራችሁንም የምታሰፉበት ቀን
 ይመጣል።
 12 በዚያ ቀን ሰዎች፤
 ከአሦር እስከ ግብፅ ከተሞች፤
 ከባሕር ወደ ባሕር፤
 ከተራራ ወደ ተራራ ወደ እናንተ
 ይመጣል።
 13 ከሥራቸው የተነሣ፤
 በነዋሪዎቹ ምክንያት ምድር ባድማ
 ትሆናለች።

እሎትና ውዳሌ
 14 ብቻቸውን በዱር ውስጥ፤
 በለመለመ መስክ፤ የሚኖሩትን፤
 የርሱትህ መንጋ የሆኑትን፤
 ሕዝብህን በበርህ ጠብቅ፤
 እንደ ቀድሞው ዘመን፤
 በባሳንና በገለዓድ ይሰማሩ።
 15 “ከግብፅ እንደ ወጣህበት ዘመን ሁሉ፤
 ታምራቱን አሳያችሁለሁ።”
 16 አሕዛብ ያያሉ፤ ያፍራሉም፤
 ኅይላቸውን ሁሉ ያጣሉ፤
 አፋቸውን በእጃቸው ይይዛሉ፤
 ጀርአቸውም ትደንቁራለች።
 17 በደረታቸው እንደሚሳቡ ፍጥረታት፤
 እንደ እባብም ትቢያ ይልሳሉ፤
 ከዋሻቸው እየተንቀጠቀጡ ይወጣሉ፤
 በፍርሀትም ወደ አምላካችን ወደ
 እግዚአብሔር ይመለሳሉ፤
 እናንተንም ይፈራሉ።

7+15 መዝ78+12 7+16 መዕ18+19፤ ኢዕ26+11
 7+17 ዘፍ3+14፤ 2ሳሙ22+46፤ ኢዕ25+3፤ 59+19
 7+14 ወይም <በቀርሟሉስ መካከል>

7+7 እኔ ግን እግዚአብሔርን ተስፋ
 አደርጋለሁ፤ ግብረገባዊ ሕይወቴ በታወክ ኅብረተሰብ
 መካከል፤ ሚክያስ እምነቱን በእግዚአብሔርና በተስፋ
 ቃሎቹ ላይ አደረገ። እግዚአብሔር እንደሚያገፈው፤
 በከፋት ሁሉ ላይ አንድ ቀን በጽድቅ እንደሚፈርድና
 ጽድቅ እንዲሰፍን እንደሚያደርግ ዐወቀ (ቀ 9)።
 (1) እግዚአብሔር በክርስቶስ ያሉ አማኞችን “በጠ
 ማማና በክፉ ትውልድ መካከል ንጹሐንና ያለነቀፋ፤
 ነውርም የሌለባቸው ... እንደ ከዋክብት በዓለም
 ሁሉ” (ፊል 2+15) እያበሩ ልንዲኖሩ ጠርቶአቸዋል።
 (2) ክፉት ቢበሉም፤ ኅብረተ ሰብም ቢበታተን፤
 እግዚአብሔር ሁሉንም የሚያስተካክልበትን ቀን በመጠ
 በቅቶ እሎታችንን ባናጃርጥ፤ የእግዚአብሔርን የድኑነት
 ሰጦታ ለማሰሙ ሁሉ ልናቀርብ እንችላለን (ከቀ 15-20
 ጋር ያንጸፍ)።

7+8-13 እነሣለሁ፤ ከሕዝቡ በደል የተነሣ እግዚአብሔር
 ስለሚፈርድ፤ የይሁዳ ጽድቃን ትሩፋን ወደ ፊት ክፉ
 ቀን ያጋጥማቸዋል፤ ይሁን እንጂ ሚክያስ ሕዝቡን ወክሎ
 የእምነትን ቃል ዐወጀ፤ ከጠላቶቻቸው ጊዜያዊ ድል
 ባሻገርም እግዚአብሔር የሚፈጽመውን የከበረ የመመለሻ
 ቀናቸውን ተመለከተ። “እነሣለሁ” የሚለው ቃል
 ከኢዩብ እምነት ጋር የሚወዳደር የእምነት ማረጋገጫ
 ነው (ኢዩ 19፤ 25-27 እና ማብ ይመ)።
 7+14-20 ሕዝብህን ... ጠብቅ፤ እነዚህ ጥቅሶች፤
 እግዚአብሔር ይፈጽማቸው ዘንድ የተጠየቁ ከቀ 8-13
 ያሉ ቃሎችን የሚያመለክቱ የምልጃ እሎቶች ናቸው።
 የሚክያስ ትኩረት እረኛ በገባችን እንደሚጠብቅ ሁሉ፤
 እግዚአብሔርም እስራኤልን እንደ ገና ይንከባከብ
 ዘንድ ነው።

¹⁸የርስቱን ትሩፍ፣
ነጢአት ይቅር የሚል፣ የሚምር
እንደ አንተ ያለ ስሙሳክ ማነው?
ለዘላለም አትቂጣም፤
ነገር ግን ምሕረት በማድረግ ደስ
ይልሃል።
¹⁹ተመልሰህ ትራራልናለህ፤
ነጢአታችንን በእግርህ
ትረግጣለህ፤
በደላችንንም ሁሉ ወደ ጥልቁ ባሕር
ትጥላለህ።

7+18፡ ዘ88+10፡
34+9፡ 1ሳሙ-2+2፡
2ዜ56+21፡ 30+9፡
ሙዝ103+8-13
ኢሳ43+25፡
54+9፡
ኤር31+20፡
32+41፡ 50+20፡
ኤዝ18+23፡
ኢል2+32፡
አሞ5+15፡
ሚክ2+12፡
ዘ63+4

²⁰በቀድሞ ዘመን ጀምሮ
ለአባቶቻችን በመሐላ ቃል እንደ
ነገሳለን
ለያዕቆብ ታማኝነትን፣
ለአብርሃምም ምሕረትን
ታደርጋለህ።

7+19 ኢሳ43+25፡ ኤር31+34፡ ሉቃ1+72